

Bruxelles, 24 februarie 2022
(OR. en)

6533/22

**Dosar interinstituțional:
2022/0051 (COD)**

**DRS 11
SUSTDEV 44
CODEC 207
IA 20
COMPET 118**

PROPUNERE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	24 februarie 2022
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2022) 71 final
Subiect:	Propunere de DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2022) 71 final.

Anexă: COM(2022) 71 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.2.2022
COM(2022) 71 final

2022/0051 (COD)

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

**privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor și de modificare
a Directivei (UE) 2019/1937**

(Text cu relevanță pentru SEE)

{SEC(2022) 95 final} - {SWD(2022) 38 final} - {SWD(2022) 39 final} -
{SWD(2022) 42 final} - {SWD(2022) 43 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

Motivele și obiectivele propunerii

Comportamentul întreprinderilor din toate sectoarele economiei este esențial pentru ca tranziția Uniunii către o economie verde și neutră din punct de vedere climatic să se realizeze cu succes¹, în conformitate cu Pactul verde european² și pentru ca obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, inclusiv cele în materie de drepturi ale omului și de mediu, să poată fi îndeplinite. Acest aspect presupune aplicarea unor procese cuprinzătoare de atenuare a impactului negativ asupra drepturilor omului și a mediului în lanțurile lor valorice, integrarea durabilității în sistemele de guvernare corporativă și de management și elaborarea deciziilor de afaceri ținând seama de impactul acestora asupra drepturilor omului, a climei și a mediului, precum și de reziliența întreprinderii pe termen lung.

Întreprinderile din UE își desfășoară activitatea în medii complexe și, cu precădere întreprinderile mari, se bazează pe lanțuri valorice globale. Având în vedere numărul semnificativ de furnizori din Uniune și din țările terțe și complexitatea în ansamblu a lanțurilor valorice, întreprinderile din UE, inclusiv cele mari, pot întâmpina dificultăți în contextul identificării și atenuării riscurilor în cadrul lanțurilor lor valorice legate de respectarea drepturilor omului sau de impactul asupra mediului. Identificarea acestui impact negativ în lanțurile valorice va fi simplificată dacă mai multe întreprinderi își îndeplinesc obligația de diligență și, prin urmare, sunt disponibile mai multe date referitoare la impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului.

Conectarea economiei UE la milioane de lucrători din întreaga lume prin intermediul lanțurilor valorice globale implică responsabilitatea abordării impactului negativ asupra drepturilor lucrătorilor respectivi. O solicitare clară din partea cetățenilor Uniunii, în special în cadrul Conferinței privind viitorul Europei, ca economia UE să contribuie la abordarea acestui impact negativ și a altor tipuri de impact negativ se reflectă în legislația națională existentă sau viitoare privind drepturile omului și diligența necesară în materie de mediu³, în dezbaterile în curs la nivel național și în apelul la acțiune din partea Parlamentului European

¹ Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”), care include și un obiectiv obligatoriu de reducere, până în 2030, a emisiilor nete de gaze cu efect de seră pe plan intern cu cel puțin 55 % comparativ cu nivelurile din 1990.

² Comunicare a Comisiei intitulată „Pactul verde european”, COM(2019) 640 final/3.

³ Până în prezent, Franța (*Loi relative au devoir de vigilance*, 2017) și Germania (*Sorgfaltspflichtengesetz*, 2021) au introdus o lege orizontală privind diligența necesară, alte state membre (Belgia, Țările de Jos, Luxemburg și Suedia) intenționează să acționeze în acest sens în viitorul apropiat, iar Țările de Jos au introdus o lege mai specifică privind munca copiilor (*Wet zorgplicht kinderarbeid* 2019).

și a Consiliului. Ambele instituții au solicitat Comisiei să propună norme ale Uniunii privind obligația de diligență a întreprinderilor la nivel transsectorial⁴. În Declarația lor comună privind prioritățile legislative ale UE pentru 2022⁵, Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană și-au luat angajamentul de a asigura o economie în serviciul cetățenilor, inclusiv de a îmbunătăți cadrul de reglementare privind guvernanta corporativă durabilă.

Utilizând standardele internaționale voluntare existente în materie de conduită responsabilă în afaceri,⁶ un număr tot mai mare de întreprinderi din UE își exercită obligația de diligență în cadrul lanțului valoric ca instrument de identificare a riscurilor din lanțul lor valoric și de consolidare a rezilienței la schimbările bruște din lanțurile valorice, dar întreprinderile se pot confrunta, de asemenea, cu dificultăți atunci când iau în considerare îndeplinirea obligației de diligență în cadrul lanțului valoric pentru activitățile lor. Astfel de dificultăți pot fi cauzate, de exemplu, de lipsa de claritate juridică în ceea ce privește obligațiile de diligență ale întreprinderilor, complexitatea lanțurilor valorice, presiunea pieței, deficiențele în materie de informare și costurile. În consecință, beneficiile exercitării obligației de diligență nu sunt larg răspândite în rândul întreprinderilor europene și la nivelul sectoarelor economice.

Majoritatea întreprinderilor mari au recurs din ce în ce mai mult la procese de diligență necesară, deoarece le pot conferi un avantaj competitiv⁷. Aceasta constituie un răspuns și la presiunea crescândă a pieței asupra întreprinderilor de a acționa în mod durabil, ajutându-le să evite riscuri reputaționale nedorite față de consumatori și investitori, care devin din ce în ce mai conștienți de aspectele legate de durabilitate. Totuși, aceste procese se bazează pe standarde voluntare și nu conduc la securitate juridică nici pentru întreprinderi, nici pentru victime în cazul în care se produc prejudicii.

Acțiunile voluntare nu par să fi condus la îmbunătățiri pe scară largă la nivelul sectoarelor și, în consecință, efectele externe negative generate de producția și consumul UE sunt observate atât în interiorul, cât și în afara Uniunii. Anumite întreprinderi din UE au fost asociate cu impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului, inclusiv în lanțurile lor

⁴ Rezoluția Parlamentului European din 10 martie 2021 conținând recomandări adresate Comisiei cu privire la diligența necesară a întreprinderilor și răspunderea acestora [2020/2129(INL)]. Concluziile Consiliului privind drepturile omului și munca decentă în lanțurile de aprovizionare globale din 1 decembrie 2020 (13512/20).

⁵ Declarația comună a Parlamentului European, a Consiliului Uniunii Europene și a Comisiei Europene intitulată „Prioritățile legislative ale UE pentru 2022” (JO C 514I, 21.12.2021, p. 1).

⁶ Principiile directoare privind afacerile și drepturile omului de punere în aplicare a cadrului „Protecție, respect și remediere” al Organizației Națiunilor Unite (2011), disponibile la adresa https://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf.

Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale (ediția 2011), disponibile la adresa: <https://doi.org/10.1787/9789264115415-en>, cuprinzând un set de recomandări pentru conduita responsabilă în afaceri, precum și Orientările specifice ale OCDE privind diligența necesară pentru o conduită responsabilă în afaceri (2018) și orientările sectoriale ale OCDE, disponibile la adresa: <https://mneguidelines.oecd.org/mneguidelines/>.

⁷ A se vedea evaluarea impactului care însoțește prezenta propunere, p. 15, 23.

valorice⁸. Printre tipurile de impact negativ se numără, în special, aspecte legate de drepturile omului, cum ar fi munca forțată, munca copiilor, condiții necorespunzătoare de sănătate și siguranță la locul de muncă, exploatarea lucrătorilor și impactul asupra mediului, cum ar fi emisiile de gaze cu efect de seră, poluarea sau pierderea biodiversității și degradarea ecosistemelor.

În ultimii ani, cadrele juridice emergente privind diligența necesară a întreprinderilor în statele membre⁹ reflectă dorința tot mai mare de a sprijini întreprinderile în contextul eforturilor acestora de a acționa cu diligența necesară în cadrul lanțurilor lor valorice și de a promova conduita în afaceri care respectă drepturile omului, drepturile copiilor și mediul. Pe de altă parte, acestea generează fragmentare și riscă să submineze securitatea juridică și condițiile de concurență echitabile pentru întreprinderile de pe piața unică.

Legislația Uniunii privind diligența necesară a întreprinderilor ar urma să promoveze respectarea drepturilor omului și protecția mediului, să creeze condiții de concurență echitabile pentru întreprinderile din Uniune și să evite fragmentarea rezultată din acțiunea individuală a statelor membre. Aceasta ar urma să includă, de asemenea, întreprinderi din țări terțe care își desfășoară activitatea pe piața Uniunii, pe baza unui criteriu similar cifrei de afaceri.

În acest context, prezenta directivă va stabili un cadru orizontal pentru a încuraja contribuția întreprinderilor care își desfășoară activitatea pe piața unică la respectarea drepturilor omului și a mediului în cadrul propriilor operațiuni desfășurate și prin intermediul lanțurilor lor valorice, prin identificarea, prevenirea, atenuarea și contabilizarea impactului lor negativ asupra drepturilor omului și a mediului și prin instituirea unor sisteme de guvernanță, de gestionare și a unor măsuri adecvate în acest scop.

În special, prezenta directivă:

⁸ Studiul privind diligența necesară, Comisia Europeană, Direcția Generală Justiție și Consumatori, Smit, L., Bright, C., et al., *Study on due diligence requirements through the supply chain: final report* („Studiul privind cerințele de diligență necesară de-a lungul lanțului de aprovizionare: raport final”), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2020, <https://data.europa.eu/doi/10.2838/39830>, p. 221, indică faptul că procesele corporative de evaluare a riscurilor se axează în continuare pe importanța semnificativă a riscurilor pentru întreprindere, în pofida orientărilor internaționale (Principiile directoare ale ONU – UNGP, OCDE), care clarifică faptul că riscurile relevante pentru diligența necesară trebuie să se extindă dincolo de riscurile întreprinderii la cei care sunt afectați (titularii de drepturi). Un aspect bine documentat este impactul corporativ negativ ca urmare a globalizării și a neîndeplinirii obligației de diligență, de la dezaastre ecologice (a se vedea <https://www.business-humanrights.org/en/blog/brumadinho-dam-collapse-lessons-in-corporate-due-diligence-and-remedy-for-harm-done/>) și acapararea terenurilor [a se vedea [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578007/EXPO_STU\(2016\)578007_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578007/EXPO_STU(2016)578007_EN.pdf)] până la încălcări grave ale drepturilor lucrătorilor și ale drepturilor omului, [a se vedea [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2014/538222/EPRS_BRI\(2014\)538222_REV1_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2014/538222/EPRS_BRI(2014)538222_REV1_EN.pdf)].

⁹ A se vedea nota de subsol 3.

- (1) va îmbunătăți practicile de guvernanță corporativă în vederea unei mai bune integrări în strategiile corporative a proceselor de gestionare și de atenuare a riscurilor și a impactului asupra drepturilor omului și mediului, inclusiv a celor care decurg din lanțurile valorice;
- (2) va evita fragmentarea cerințelor privind diligența necesară pe piața unică și va asigura securitatea juridică pentru întreprinderi și părțile interesate în ceea ce privește comportamentul și răspunderea preconizate;
- (3) va spori responsabilitatea întreprinderilor în materie de impact negativ și va asigura coerența la nivelul întreprinderilor în ceea ce privește obligațiile care decurg din inițiativele UE, în vigoare și propuse, privind conduita responsabilă în afaceri;
- (4) va îmbunătăți accesul la căi de atac pentru persoanele afectate de impactul negativ al comportamentului întreprinderilor asupra drepturilor omului și asupra mediului;
- (5) fiind un instrument orizontal axat pe procesele de afaceri, care se aplică și lanțului valoric, prezenta directivă va veni în completarea altor măsuri în vigoare sau propuse, care abordează în mod direct anumite provocări specifice în materie de durabilitate ori se aplică în anumite sectoare specifice, în special în cadrul Uniunii.

Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat

La nivelul UE, guvernanța corporativă durabilă a fost promovată în principal în mod indirect prin impunerea unor cerințe de raportare în [Directiva privind prezentarea de informații nefinanciare \(Non-Financial Reporting Directive – NFRD\)](#)¹⁰ pentru aproximativ 12 000 de întreprinderi¹¹ în ceea ce privește riscurile, impactul, măsurile (inclusiv obligația de diligență)

¹⁰ Directiva 2014/95/UE de modificare a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește prezentarea de informații nefinanciare și de informații privind diversitatea de către anumite întreprinderi și grupuri mari (JO L 330, 15.11.2014, p. 1). Prin urmare, Directiva privind prezentarea de informații nefinanciare reprezintă o modificare a Directivei contabile, și anume a Directivei 2013/34/UE privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului (JO L 182, 29.6.2013).

¹¹ Întreprinderi mari care sunt entități de interes public și care au peste 500 de angajați (cu un total al bilanțului sau o cifră de afaceri netă care depășesc pragul stabilit în Directiva contabilă pentru întreprinderile mari), inclusiv societăți cotate la bursă, bănci și societăți de asigurări. A se vedea studiul CEPS referitor la Directiva privind prezentarea de informații nefinanciare, elaborat pentru Comisia Europeană în sprijinul revizuirii NFRD, noiembrie 2020, disponibil la adresa <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1ef8fe0e-98e1-11eb-b85c-01aa75ed71a1/language-en>.

și politicile de mediu, sociale și legate de drepturile omului¹². Directiva privind prezentarea de informații nefinanciare a avut un impact pozitiv asupra îmbunătățirii operațiunilor comerciale responsabile, nedeterminând însă luarea în considerare în mod suficient de către majoritatea întreprinderilor a impactului lor negativ în cadrul propriilor lanțuri valorice¹³.

Recenta [Propunere a Comisiei de directivă în ceea ce privește raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea \(Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD\), de revizuire a Directivei privind prezentarea de informații nefinanciare](#)¹⁴, ar urma să extindă domeniul de aplicare pentru includerea în cadrul societăților vizate a tuturor societăților mari și a tuturor societăților cotate la bursă¹⁵, să impună auditul (asigurarea) informațiilor raportate și să consolideze instituirea unor practici standardizate de raportare a informațiilor împuternicind Comisia să adopte standarde de raportare privind durabilitatea¹⁶. Această directivă va veni în completarea actualei Directive privind prezentarea de informații nefinanciare și a propunerilor de modificare a acesteia (propunerea de CSRD) prin adăugarea unei obligații corporative materiale pentru unele întreprinderi de a aplica diligența necesară pentru a identifica, a preveni, a atenua și a remedia daunele externe care rezultă din impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului în raport cu propriile operațiuni ale întreprinderii, ale filialelor sale și la nivelul lanțului valoric. O relevanță deosebită a propunerii de CSRD este aceea că impune publicarea planurilor unei întreprinderi de a se asigura că modelul său de afaceri și strategia sa sunt compatibile cu tranziția către o economie durabilă și cu limitarea încălzirii globale la 1,5 °C, în conformitate cu Acordul de la Paris. Cele două inițiative sunt strâns legate între ele și vor conduce la realizarea de sinergii. În primul rând, colectarea de informații adecvate în scopul raportării în temeiul propunerii de CSRD presupune instituirea unor procese care să fie strâns legate de identificarea impacturilor negative în conformitate cu obligația de diligență stabilită prin prezenta directivă. În al doilea rând, CSRD va cuprinde ultima etapă a obligației de diligență, și anume etapa de raportare,

¹² A se vedea, de asemenea, unele dispoziții din SRD (Directiva privind drepturile acționarilor) II, și anume Directiva (UE) 2017/828 de modificare a Directivei 2007/36/CE în ceea ce privește încurajarea implicării pe termen lung a acționarilor (JO L 132, 20.5.2017, p. 1).

¹³ În conformitate cu evaluarea impactului care însoțește propunerea Comisiei de directivă în ceea ce privește raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea (SWD/2021/150 final) și cu studiul CEPS referitor la Directiva privind prezentarea de informații nefinanciare (secțiunea 2), s-a constatat o modificare limitată a politicilor corporative ca urmare a Directivei privind prezentarea de informații nefinanciare, în concordanță cu percepția principalelor părți interesate care nu au putut identifica un model clar de modificare a comportamentului întreprinderilor ca urmare a respectivelor norme de raportare.

¹⁴ Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2013/34/UE, a Directivei 2004/109/CE, a Directivei 2006/43/CE și a Regulamentului (UE) nr. 537/2014 în ceea ce privește raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea [COM(2021) 189 final].

¹⁵ Obligația de raportare privind durabilitatea ar urma să se aplice tuturor întreprinderilor mari, astfel cum sunt definite în Directiva contabilă (care ar fi modificată de CSRD) și, începând din 2026, întreprinderilor (inclusiv societăților din afara UE, dar exceptând toate microîntreprinderile) cotate pe piețele reglementate din UE.

¹⁶ Elaborarea proiectelor de standarde de raportare privind durabilitatea a fost inițiată în paralel cu procesul legislativ în cadrul unui grup operativ de proiect instituit de Grupul Consultativ European pentru Raportare Financiară (EFRAG) la cererea Comisiei.

pentru întreprinderile care intră în egală măsură sub incidența CSRD. În al treilea rând, această directivă va stabili obligații în sarcina întreprinderilor de a dispune de un plan care să asigure că modelul de afaceri și strategia sunt compatibile cu tranziția către o economie durabilă și cu limitarea încălzirii globale la 1,5 °C, în conformitate cu Acordul de la Paris, cu privire la care CSRD prevede întocmirea unui raport. Astfel, directiva în cauză va determina întocmirea de către întreprinderi a unor rapoarte mai aprofundate și mai eficiente. Prin urmare, complementaritatea va spori eficacitatea ambelor măsuri și va impulsiona schimbarea comportamentului întreprinderilor respective.

Prezenta directivă va sta, de asemenea, la baza [Regulamentului privind publicarea de informații privind finanțarea durabilă](#)¹⁷ (SFDR), care a intrat recent în vigoare și se aplică participanților la piața financiară (cum ar fi fonduri de investiții și administratori de portofolii, societăți de asigurare care vând produse de investiții bazate pe asigurări și întreprinderi care furnizează diverse produse de pensii), precum și consultanților financiari. În temeiul SFDR, aceste întreprinderi au obligația de a publica, printre altele, o declarație privind politicile lor de diligență în ceea ce privește principalele impacturi negative ale deciziilor lor de investiții asupra factorilor de durabilitate, pe baza principiului „conformare sau justificare”. Totodată, publicarea unei astfel de declarații are caracter obligatoriu pentru societățile cu peste 500 de angajați, iar Comisia este împuternicită să adopte standarde tehnice de reglementare privind indicatorii de durabilitate referitori la diferitele tipuri de impact negativ¹⁸.

În mod similar, prezenta directivă va veni în completarea recentului [Regulament privind taxonomia](#)¹⁹, un instrument de asigurare a transparenței care facilitează procesul decizional în materie de investiții și contribuie la combaterea „dezinformării ecologice” (*greenwashing*), încadrând în categorii investițiile durabile din punctul de vedere al mediului în activități economice care îndeplinesc și garanții sociale minime²⁰. De asemenea, raportarea vizează garanțiile minime prevăzute la articolul 18 din Regulamentul privind taxonomia, care se referă la procedurile pe care întreprinderile ar trebui să le aplice pentru a asigura alinierea cu Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale și cu Principiile directe ale ONU privind afacerile și drepturile omului, inclusiv cu principiile și drepturile stabilite în cele opt convenții fundamentale identificate în Declarația Organizației Internaționale a Muncii cu privire la principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă și cu cele stabilite în Carta internațională a drepturilor omului, atunci când desfășoară o activitate economică clasificată drept „durabilă”. În mod similar Directivei privind prezentarea de informații nefinanciare și

¹⁷ Regulamentul (UE) 2019/2088 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind informațiile privind durabilitatea în sectorul serviciilor financiare (JO L 317, 9.12.2019, p. 1).

¹⁸ La 4 februarie 2021, cele trei autorități europene de supraveghere au transmis Comisiei raportul lor final (disponibil la adresa <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/three-european-supervisory-authorities-publish-final-report-and-draft-rti>), inclusiv proiectele de standarde tehnice de reglementare în ceea ce privește prezentarea informațiilor în temeiul SFDR.

¹⁹ Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 (JO L 198, 22.6.2020, p. 13).

²⁰ Taxonomia va fi dezvoltată treptat. Toate investițiile eligibile din punctul de vedere al taxonomiei fac obiectul unor garanții sociale minime.

propunerii de Directivă în ceea ce privește raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea, Regulamentul privind taxonomia nu impune întreprinderilor alte obligații materiale în afara cerințelor de raportare publică, iar investitorii pot utiliza astfel de informații atunci când alocă întreprinderilor capital. Prin impunerea obligației ca întreprinderile să identifice propriile riscuri negative la nivelul ansamblului de operațiuni și lanțuri valorice ale acestora, prezenta directivă poate contribui la furnizarea de informații mai detaliate investitorilor. Prin urmare, aceasta vine în completarea Regulamentului privind taxonomia, deoarece are potențialul de a veni în continuare în sprijinul investitorilor în ceea ce privește alocarea de capital întreprinderilor responsabile și durabile. În plus, Regulamentul privind taxonomia (care prevede un limbaj comun pentru activitățile economice durabile în scopuri investiționale) poate servi drept instrument orientativ pentru întreprinderi în vederea atragerii finanțării durabile pentru planurile de măsuri corective și pentru foile lor de parcurs.

Prezenta directivă va veni în completarea [Directivei 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia](#)²¹, care constituie un cadru juridic cuprinzător pentru combaterea eficace a tuturor formelor de exploatare în Uniune de către persoane fizice și juridice, în special munca forțată, exploatarea sexuală, precum și cerșitul, sclavia sau practicile similare sclaviei, aservirea, exploatarea activităților infracționale sau prelevarea de organe. Aceasta stabilește, de asemenea, răspunderea persoanelor juridice pentru infracțiunile menționate în directiva respectivă, care au fost săvârșite în beneficiul lor de către orice persoană care are o funcție de conducere în cadrul persoanei juridice respective ori săvârșirea infracțiunii a fost posibilă în lipsa supravegherii sau a controlului. Directiva 2011/36/UE prevede totodată sancțiuni împotriva persoanei juridice a cărei răspundere este angajată.

În plus, prezenta directivă va veni în completarea [Directivei privind sancțiunile împotriva angajatorilor](#)²², care interzice angajarea de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală, inclusiv a victimelor traficului de persoane. Respectiva directivă prevede standarde minime privind sancțiunile și alte măsuri aplicabile în statele membre împotriva angajatorilor care încalcă dispozițiile directivei.

Prezenta directivă va completa, de asemenea, instrumentele sectoriale și referitoare la produse privind diligența necesară în cadrul lanțului valoric la nivelul UE, existente sau planificate, având în vedere domeniul său de aplicare transsectorial și gama largă de impacturi în materie de durabilitate acoperite:

²¹ Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului (JO L 101, 15.4.2011, p. 1).

²² Directiva 2009/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 de stabilire a standardelor minime privind sancțiunile și măsurile la adresa angajatorilor de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală (JO L 168, 30. 6.2009).

Așa-numitul [Regulament privind minereurile provenind din zone de conflict](#)²³ se aplică în cazul a patru minerale și metale specifice. Acesta le impune întreprinderilor din UE din cadrul lanțului de aprovizionare să se asigure că importă staniu, tungsten, tantal și aur numai din surse responsabile și fără conflicte și să instituie mecanisme mai specifice pentru exercitarea obligației de diligență, de exemplu un audit efectuat de o parte terță independentă cu privire la diligența necesară în cadrul lanțului de aprovizionare. Dispozițiile privind diligența necesară din cadrul prezentei directive abordează totodată impactul negativ asupra mediului și se vor aplica lanțurilor valorice ale altor minereuri care nu fac obiectul Regulamentului privind minereurile provenind din zone de conflict, dar produc un impact negativ asupra drepturilor omului, a climei și a mediului.

[Propunerea Comisiei de Regulament privind lanțurile de aprovizionare care nu implică defrișări](#)²⁴ se axează pe produse și lanțuri de aprovizionare cu produse specifice. Aceasta are un obiectiv foarte specific, și anume reducerea impactului consumului și producției din UE asupra defrișărilor și a degradării pădurilor la nivel mondial. În unele domenii, cerințele sale vor avea un caracter mai prescriptiv în comparație cu obligațiile generale privind diligența necesară în temeiul prezentei directive. De asemenea, include o interdicție de introducere pe piață a anumitor produse de bază și produse derivate, în cazul în care, prin procedura de diligență necesară, nu se poate asigura faptul că acestea respectă cerințele în materie de legalitate și de produse care nu implică defrișări. Această interdicție se va aplica tuturor operatorilor care introduc produsele relevante pe piața Uniunii, inclusiv întreprinderilor din UE și din afara UE, indiferent de forma și de dimensiunea lor juridică. Prin urmare, deși obiectivele generale ale celor două inițiative sunt complementare, obiectivele specifice ale acestora sunt diferite. Prezenta directivă va veni în completarea Regulamentului privind produsele care nu implică defrișări prin introducerea unei obligații de diligență în cadrul lanțului valoric în ceea ce privește activitățile care nu intră sub incidența Regulamentului privind produsele care nu implică defrișări, dar care ar putea contribui, în mod direct sau indirect, la fenomenul defrișărilor.

[Propunerea Comisiei pentru un nou regulament privind bateriile](#)²⁵ are ca obiective specifice reducerea impactului social și a impactului asupra mediului și climei pe parcursul tuturor etapelor din ciclul de viață al bateriilor, consolidarea funcționării pieței interne și asigurarea unor condiții de concurență echitabile prin intermediul unui set comun de norme. Aceasta prevede în sarcina operatorilor economici care introduc pe piața Uniunii baterii industriale sau

²³ Regulamentul (UE) 2017/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 de stabilire a unor obligații de diligență necesară în cadrul lanțului de aprovizionare care revin importatorilor din Uniune de staniu, tantal și tungsten, de minereuri ale acestora și de aur provenind din zone de conflict și din zone cu risc ridicat (JO L 130, 19.5.2017, p. 1).

²⁴ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind punerea la dispoziție pe piața Uniunii a anumitor produse de bază și produse asociate cu defrișările și degradarea pădurilor, precum și exportul acestora din Uniune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 995/2010 [COM(2021) 706 final].

²⁵ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind bateriile și deșeurile de baterii, de abrogare a Directivei 2006/66/CE și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/1020 [COM(2020) 798 final].

pentru vehicule electrice (inclusiv încorporate în vehicule) cu o capacitate mai mare de 2 kWh obligația de a stabili politici privind diligența necesară în lanțul de aprovizionare. Sunt vizate acele materii prime pentru care o parte semnificativă a producției mondiale este destinată producției de baterii și care pot avea un impact negativ social sau asupra mediului (cobalt, grafit natural, litiu și nichel). Operatorii economici trebuie să prezinte documentația de conformitate pentru verificarea de către o terță parte efectuată de organismele notificate și fac obiectul verificărilor efectuate de autoritățile naționale de supraveghere a pieței. Prezenta directivă va veni în completarea Regulamentului privind bateriile prin introducerea unei obligații de diligență în cadrul lanțului valoric în ceea ce privește materiile prime care nu intră sub incidența regulamentului respectiv, dar fără a fi necesară certificarea pentru introducerea produselor pe piața UE.

Viitoarea [Inițiativă privind produsele durabile \(SPI\)](#) vizează revizuirea actualei [Directive privind proiectarea ecologică](#)²⁶ și se referă, în sens mai larg, la caracterul durabil al produselor introduse pe piața UE și la transparența informațiilor aferente.

Această propunere va juca un rol esențial în abordarea utilizării muncii forțate în lanțurile valorice globale. Astfel cum s-a anunțat în Comunicarea privind munca decentă la nivel mondial²⁷, Comisia pregătește o nouă propunere legislativă care va interzice efectiv introducerea pe piața Uniunii a produselor fabricate prin muncă forțată, inclusiv prin munca forțată a copiilor. Noua inițiativă va viza atât produsele naționale, cât și pe cele importate și va îmbina o interdicție cu un cadru solid, bazat pe riscuri, de asigurare a respectării normelor. Noul instrument se va întemeia pe standarde internaționale și va completa inițiativele orizontale și sectoriale, în special obligațiile de diligență, astfel cum sunt prevăzute în prezenta propunere.

Prezenta directivă nu aduce atingere aplicării altor cerințe în domeniul drepturilor omului, al protecției mediului și al schimbărilor climatice în temeiul altor acte legislative ale Uniunii. În cazul în care dispozițiile prezentei directive contravin unei dispoziții dintr-un alt act legislativ al Uniunii care urmărește aceleași obiective și care prevede obligații mai extinse sau mai specifice, dispozițiile celui alt act legislativ al Uniunii ar trebui să prevaleze în măsura contradicției și ar trebui să se aplice respectivelor obligații specifice.

Coerența cu alte politici ale Uniunii

Prezenta directivă are un rol important în îndeplinirea obiectivelor diverselor măsuri existente și planificate ale Uniunii în domeniul drepturilor omului, inclusiv al drepturilor lucrătorilor, și al mediului.

²⁶ Directiva 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic (JO L 285, 31.10.2009, p. 10).

²⁷ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European privind munca decentă la nivel mondial pentru o tranziție justă și o redresare durabilă globală, COM(2022) 66 final.

Ca parte a Pactului verde european, Comisia a inclus o inițiativă privind guvernanta corporativă durabilă printre rezultatele preconizate ale [Planului de acțiune privind economia circulară](#), ale [Strategiei privind biodiversitatea](#), ale [Strategiei „De la fermă la consumator”](#), ale [Strategiei privind substanțele chimice](#), ale [Actualizării noii Strategii industriale 2020: construirea unei piețe unice mai puternice pentru a sprijini redresarea Europei](#), precum și ale [Strategiei pentru finanțarea tranziției către o economie durabilă](#).

Legislația UE în domeniul mediului introduce diverse cerințe în materie de mediu pentru întreprinderi, state membre sau definește obiective pentru Uniune²⁸. Cu toate acestea, nu se aplică, în general, lanțurilor valorice din afara Uniunii în care daunele aduse mediului de producția UE se pot produce în proporție de până la 80-90 %²⁹. [Directiva privind răspunderea pentru mediul înconjurător](#)³⁰ stabilește un cadru pentru răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului, întemeiat pe principiul „poluatorul plătește” pentru activitățile proprii ale întreprinderilor. Aceasta nu vizează lanțurile valorice ale întreprinderilor. Răspunderea civilă legată de impactul negativ asupra mediului prevăzută în prezenta directivă va fi complementară celei prevăzute în Directiva privind răspunderea pentru mediul înconjurător.

Prezenta directivă va veni în completarea legislației UE în domeniul climei, inclusiv a Legii europene a climei, stabilind obiectivele ambițioase ale Uniunii în materie de climă, având ca obiectiv intermediar reducerea emisiilor nete de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în 2030, pentru a plasa Europa pe o traiectorie responsabilă în vederea atingerii neutralității climatice până în 2050. În mod special, prezenta directivă va veni în completarea pachetului legislativ [„Pregătiți pentru 55”](#)³¹ și a diverselor acțiuni-cheie ale acestuia, cum ar fi stabilirea unor obiective mai ambițioase privind eficiența energetică și energia din surse regenerabile pentru statele membre până în 2030 sau modernizarea [Sistemului UE de comercializare a](#)

²⁸ De exemplu, aceasta introduce limitări privind eliberarea anumitor poluanți, definește obiectivele UE (cum ar fi Legea europeană a climei) sau stabilește obiective pentru statele membre (cum ar fi cele privind eficiența energetică), definește obligații în sarcina statelor membre (de exemplu, în ceea ce privește protecția habitatelor naturale), stabilește un conținut minim în procedurile de autorizare pentru anumite activități economice (de exemplu, evaluarea impactului asupra mediului) etc.

²⁹ A se vedea, de exemplu Jungmichel, Norbert, Christina Schampel și Daniel Weiss (2017): *Atlas on Environmental Impacts – Supply Chains – Environmental Impacts and Hot Spots in the Supply Chain*, Adepfi/Systain, disponibil la adresa <https://www.adelphi.de/en/system/files/mediathek/bilder/Umweltatlas%20Lieferkette%20-%20adelphi-Systain-englisch.pdf>.

³⁰ Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (JO L 143, 30.4.2004, p. 56).

³¹ Pachetul legislativ „Pregătiți pentru 55” reprezintă o serie de propuneri adoptate de Comisie la 14 iulie 2021, care vizează adaptarea politicilor UE în materie de climă, energie, exploatare a terenurilor, transport și impozitare pentru reducerea emisiilor nete de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în 2030, comparativ cu nivelurile din 1990.

certificatelor de emisii³², care trebuie să fie susținută de o transformare mai amplă a proceselor de producție în vederea atingerii neutralității climatice până în 2050 la nivelul întregii economii și de-a lungul lanțurilor valorice. Pachetul legislativ „Pregătiți pentru 55” se va aplica doar indirect anumitor lanțuri valorice din afara UE ale întreprinderilor din UE prin intermediul mecanismului de ajustare la frontieră în funcție de carbon (CBAM)³³, care vizează prevenirea „relocării emisiilor de dioxid de carbon”³⁴ prin impunerea unei taxe de ajustare a emisiilor de dioxid de carbon în cazul anumitor produse importate care nu fac obiectul prețului carbonului ce decurge din sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii.

Legislația existentă a UE în materie de sănătate, siguranță și drepturi fundamentale vizează combaterea unui impact negativ specific (cum ar fi încălcarea dreptului la viață privată și la protecția datelor, discriminarea, aspectele specifice de sănătate legate de substanțele periculoase, amenințările la adresa sănătății și siguranței lucrătorilor, încălcări ale drepturilor copilului etc.) în cadrul Uniunii³⁵, dar nu se aplică în toate cazurile lanțurilor valorice ale întreprinderilor din afara Uniunii.

Inițiativa este conformă cu Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația 2020-2024³⁶, care include angajamentul Uniunii și al statelor membre de a-și consolida angajamentul de promovare în mod activ a punerii în aplicare a standardelor internaționale privind conduita responsabilă în afaceri, cum ar fi Principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului, Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale și Orientările OCDE privind diligența necesară. Aceasta este în concordanță cu Strategia UE privind drepturile copilului³⁷, care prevede angajamentul Uniunii de a adopta o abordare de toleranță zero față de munca copiilor, asigurându-se că munca copiilor nu este folosită în

³² Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii, a Deciziei (UE) 2015/1814 privind înființarea și funcționarea unei rezerve pentru stabilitatea pieței aferentă schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră și a Regulamentului (UE) 2015/757, [COM(2021) 551 final].

³³ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui mecanism de ajustare la frontieră în funcție de carbon [COM(2021) 564 final].

³⁴ „Relocarea emisiilor de dioxid de carbon” care rezultă din sporirea obiectivelor ambițioase ale UE în materie de climă ar putea duce la creșterea volumului total al emisiilor la nivel mondial. Taxa de ajustare a emisiilor de dioxid de carbon în temeiul CBAM pentru anumite tipuri de produse importate din sectoarele oțelului, aluminiului, cimentului, energiei electrice și îngrășămintelor ar urma să asigure condiții de concurență echitabile între produsele din UE și produsele importate.

³⁵ În conformitate cu dreptul Uniunii, fiecare lucrător din UE beneficiază de anumite drepturi minime în ceea ce privește protecția împotriva discriminării pe criterii legate de sex, rasă, religie, vârstă, handicap și orientare sexuală, dreptul muncii (munca cu fracțiune de normă, contractele pe durată determinată, programul de lucru, informarea și consultarea angajaților). Un rezumat este disponibil la adresa https://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/employment_and_social_policy.html?root_default=SUM_1_CODED%3D17&locale=ro.

³⁶ Comunicare comună către Parlamentul European și Consiliu, Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația 2020-2024, (JOIN/2020/5 final).

³⁷ Comunicare a Comisiei referitoare la Strategia UE privind drepturile copilului (COM/2021/142 final).

cadrul lanțurilor de aprovizionare ale întreprinderilor din UE. În [Strategia UE privind combaterea traficului de persoane 2021-2025](#)³⁸, Comisia s-a angajat să înainteze o propunere legislativă privind guvernanța corporativă durabilă pentru a promova un comportament durabil și responsabil pe termen lung din partea întreprinderilor. Inițiativa contribuie, de asemenea, la obiectivele Comunicării Comisiei privind munca decentă la nivel mondial³⁹, care este adoptată împreună cu prezenta propunere.

Prezenta directivă va contribui la Pilonul european al drepturilor sociale, întrucât ambele promovează drepturi precum condiții de muncă echitabile⁴⁰. Dincolo de perspectiva sa externă, aceasta va aborda încălcarea standardelor internaționale de muncă atunci când acestea survin în Uniune (de exemplu, cazuri de muncă forțată în agricultură). Prin urmare, la nivel intern, aceasta ar urma să consolideze totodată protecția lucrătorilor din Uniune, alături de acquis-ul social existent, și să contribuie la prevenirea și combaterea abuzurilor în interiorul statelor membre și între acestea.

Astfel, prezenta directivă va veni în completarea cadrului de reglementare al UE, care nu include în prezent un cadru transparent și previzibil la nivelul Uniunii care să faciliteze activitatea întreprinderilor din UE din toate sectoarele economiei în materie de evaluare și gestionare a riscurilor și impacturilor la adresa durabilității în ceea ce privește principalele riscuri legate de drepturile omului și de mediu, inclusiv de-a lungul lanțurilor lor valorice.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

Temeiul juridic

Propunerea se întemeiază pe articolele 50 și 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Articolul 50 alineatul (1) din TFUE și, în special, articolul 50 alineatul (2) litera (g) din TFUE prevăd competența UE de a acționa în vederea realizării libertății de stabilire cu privire la o activitate determinată, în special „coordonând, în măsura în care este necesar și în vederea echivalării lor, garanțiile solicitate de statele membre societăților în înțelesul articolului 54 al doilea paragraf, pentru a proteja deopotrivă interesele asociațiilor și ale terților”. Un exemplu în acest sens îl pot constitui măsurile de coordonare privind protejarea intereselor acționarilor societăților comerciale și ale altor părți interesate în vederea echivalării acestei protecții în întreaga Uniune, unde divergențele între reglementările naționale sunt de natură să constituie

³⁸ Comunicare a Comisiei referitoare la Strategia UE privind combaterea traficului de persoane 2021-2025, [COM(2021) 171 final].

³⁹ [COM(2022) 66 final].

⁴⁰ De exemplu, pilonul 10 al Pilonului european al drepturilor sociale privind un mediu de lucru sănătos, sigur și adaptat și articolul 7 litera (b) din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (a se vedea anexa la prezenta directivă) privind condițiile de muncă juste și prielnice, inclusiv securitatea și igiena muncii.

obstacole în calea libertății de stabilire⁴¹. Utilizarea acestei dispoziții este posibilă dacă are drept scop prevenirea apariției unor obstacole actuale sau viitoare în calea libertății de stabilire, care rezultă din evoluția eterogenă a legislațiilor naționale. Apariția unor astfel de obstacole trebuie să fie probabilă, iar măsura în cauză să aibă ca obiect prevenirea lor⁴².

Prezenta propunere reglementează obligațiile de diligență în materie de durabilitate ce le revin întreprinderilor și, în același timp, prevede – în măsura în care are legătură cu diligența necesară – ce obligații au administratorii întreprinderilor și care sunt sistemele de gestionare corporativă pentru îndeplinirea obligației de diligență. Astfel, propunerea vizează procese și măsuri de protecție a intereselor asociaților și ale părților interesate la nivelul societăților. Mai multe state membre au introdus recent acte legislative privind diligența necesară în materie de durabilitate⁴³, în timp ce altele sunt în curs de a legifera sau de a lua măsuri⁴⁴. De asemenea, un număr tot mai mare de state membre au reglementat recent această chestiune, solicitându-le administratorilor să ia în considerare impactul extern al întreprinderii⁴⁵, să acorde prioritate intereselor părților interesate în deciziile lor⁴⁶, ori să adopte o declarație de politică privind strategia societății în domeniul drepturilor omului⁴⁷. Legile noi și cele emergente privind diligența necesară prezintă diferențe semnificative în Uniune, în pofida intenției tuturor statelor membre de a se baza pe standardele internaționale existente (Principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului, standardele OCDE privind conduita responsabilă în afaceri) și, prin urmare, dau naștere unor cerințe eterogene. Anumite state membre au adoptat sau vor adopta acte legislative care se limitează la preocupări specifice legate de durabilitate în cadrul lanțurilor valorice⁴⁸. Există diferențe de reglementare, care se pot accentua în viitor, în ceea ce privește domeniul de aplicare personal, cerințele de fond privind obligația de diligență, regimurile de asigurare a respectării legii și obligațiile pe care le au administratorii în acest sens⁴⁹. Este de așteptat ca și alte state membre să decidă în sensul

⁴¹ Se reamintește că, în ceea ce privește măsurile de guvernanță corporativă, UE a legiferat deja pe baza aceluiași temei juridic, de exemplu Directivele I și II privind drepturile acționarilor.

⁴² A se vedea, de exemplu, cauza C 380/03 Germania/Parlamentul și Consiliul [2006] ECR I-11573, punctul 38 și jurisprudența citată.

⁴³ A se vedea nota de subsol 3. În ceea ce privește țările din SEE, Norvegia a adoptat legislația privind diligența necesară.

⁴⁴ Austria, Belgia, Danemarca, Finlanda, Italia, Luxemburg, Țările de Jos (în ceea ce privește legislația mai amplă privind conduita responsabilă în afaceri). În Irlanda, Spania și Suedia se derulează campanii ale societății civile în favoarea introducerii legislației privind diligența necesară. Anexa 8 la evaluarea impactului care însoțește prezenta propunere oferă o prezentare detaliată a legislației și inițiativelor statelor membre/SEE.

⁴⁵ *Loi Pacte* din Franța.

⁴⁶ De exemplu, Țările de Jos.

⁴⁷ A se vedea *Sorgfaltspflichtengesetz* din Germania.

⁴⁸ De exemplu, legislația olandeză la care se face trimitere mai sus stabilește obligația orizontală de diligență legată de aspectele referitoare la munca copiilor de-a lungul întregului lanț valoric. În Austria, un partid politic a supus aprobării un proiect de lege privind responsabilitatea socială în ceea ce privește munca forțată și munca copiilor în sectorul confecțiilor.

⁴⁹ Legea franceză *Loi relative au devoir de vigilance* și legea germană *Sorgfaltspflichtengesetz* prezintă diferențe majore în ceea ce privește cerințele de fond ale domeniului de aplicare personal și regimul de asigurare a respectării legii.

lipsei legiferării în acest domeniu. Cerințele semnificativ diferite de la un stat membru la altul creează astfel fragmentarea pieței interne. Această fragmentare s-ar putea accentua în timp.

Această fragmentare riscă, de asemenea, să creeze condiții de concurență inechitabile pentru întreprinderile din cadrul pieței interne. În primul rând, întreprinderile și administratorii acestora – în special ai celor care prezintă lanțuri valorice transfrontaliere – fac deja obiectul unor cerințe diferite și vor face probabil obiectul unor cerințe și mai diferite în funcție de locul în care se află sediul lor social. Această situație creează denaturări ale concurenței. În plus, în funcție de modul în care își structurează operațiunile pe piața internă, unele întreprinderi pot intra simultan sub incidența a două sau mai multe cadre juridice naționale diferite care abordează guvernanta corporativă durabilă⁵⁰. Respectiva situație ar putea duce la dublarea cerințelor, la dificultăți în materie de conformare, la lipsa securității juridice pentru întreprinderi și chiar la cerințe juridice paralele incompatibile. Pe de altă parte, este posibil ca unele întreprinderi să nu intre sub incidența niciunui cadru național pentru simplul motiv că nu au legături relevante în temeiul legislației naționale cu jurisdicția unui stat membru care are în vigoare norme privind diligența necesară, câștigând astfel un avantaj față de concurenții lor.

Instrumentul propus este menit să prevină și să elimine astfel de obstacole din calea liberei circulații și a denaturărilor concurenței prin armonizarea cerințelor pentru întreprinderi de a îndeplini obligația de diligență în raport cu propria lor activitate, cu filialele și lanțurile valorice ale acestora, precum și cu obligațiile pe care le au administratorii. Acestea vor conduce la condiții de concurență echitabile în care întreprinderile de dimensiuni similare și administratorii lor sunt supuși acelorași cerințe de integrare a guvernantei corporative durabile și a măsurilor privind diligența necesară a întreprinderilor în cadrul sistemelor lor interne de gestionare, protejând astfel în mod similar interesele părților interesate din cadrul întreprinderii. Condițiile armonizate ar urma să fie benefice pentru stabilirea transfrontalieră, inclusiv pentru operațiunile întreprinderii și, de asemenea, pentru investiții, deoarece ar urma să faciliteze compararea cerințelor în materie de sustenabilitate la nivel corporativ și să simplifice adoptarea acestora, reducând, prin urmare, costurile.

Articolul 50 din TFUE constituie *lex specialis* în cazul măsurilor adoptate în vederea realizării libertății de stabilire. Printre măsurile propuse, cele referitoare la guvernanta corporativă a întreprinderilor intră sub incidența acestui temei juridic, în special prin integrarea obligației de diligență în cadrul politicilor întreprinderilor, prin măsuri privind planul întreprinderii de a se asigura că modelul său de afaceri și strategia sa sunt compatibile cu tranziția către o economie durabilă și cu limitarea încălzirii globale la 1,5 °C, în conformitate cu Acordul de la Paris, și măsuri de remunerare conexe, precum și prin dispoziții privind obligația de prudență a administratorilor și obligațiile acestora în ceea ce privește instituirea și supravegherea unui sistem prin care să se îndeplinească obligația de diligență.

⁵⁰ De exemplu, în conformitate cu legea *Sorgfaltspflichtengesetz* din Germania, orice întreprindere care are o sucursală și cel puțin 3 000 de angajați în Germania (1 000 începând cu 2024) intră sub incidența legii.

Pentru a aborda în mod cuprinzător obstacolele de pe piața internă descrise, articolul 50 din TFUE este coroborat cu dispoziția generală prevăzută la articolul 114 din TFUE. Articolul 114 din TFUE prevede adoptarea de măsuri privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre care au ca obiect instituirea și funcționarea pieței interne. Legiuitorul Uniunii poate recurge la articolul 114 din TFUE în special atunci când diferențele dintre normele naționale sunt de natură să obstrucționeze libertățile fundamentale sau să creeze denaturări ale concurenței și, ca atare, să aibă un efect direct asupra funcționării pieței interne.

Astfel cum s-a menționat mai sus, diferențele dintre normele naționale privind guvernanta corporativă durabilă și obligațiile de diligență au un impact direct asupra funcționării pieței interne și este probabil ca acest impact să crească în viitor. Dincolo de aspectele reglementate la articolul 50 din TFUE, prezentul act vizează alte domenii ale instituirii și funcționării pieței interne. În special, în absența unei acțiuni din partea legiuitorului Uniunii, producția și circulația bunurilor și a serviciilor ar fi favorizate în beneficiul jurisdicțiilor fără regimuri de diligență necesară sau cu regimuri mai puțin exigente sau al întreprinderilor stabilite în astfel de jurisdicții, având un impact major asupra fluxului de bunuri și servicii. În plus, întreprinderile care furnizează bunuri sau servicii, în special IMM-urile, se vor confrunta cu norme și așteptări divergente din partea clienților situați în state membre diferite. De exemplu, în timp ce legislația unui stat membru poate impune furnizorului audituri efectuate de părți terțe, un alt stat membru poate solicita aceluiași furnizor să participe la sisteme sectoriale recunoscute și la inițiative multipartite. Un stat membru poate solicita întreprinderii să își îndeplinească obligația de diligență în raport cu partenerii de afaceri stabili, în timp ce celălalt stat membru poate acoperi numai furnizorii direcți. Acest lucru ar conduce la o multiplicare a diferitelor cerințe parțial incompatibile care denaturează libera circulație a bunurilor și a serviciilor în Uniune.

Se preconizează că aceste denaturări și impacturi se vor agrava în timp, deoarece din ce în ce mai multe state membre vor adopta legi naționale divergente sau chiar vor conduce la o uniformizare la un nivel inferior în viitoarele legislații privind diligența necesară.

Denaturările sunt, de asemenea, relevante pentru răspunderea civilă în cazul unui prejudiciu cauzat la nivelul lanțului valoric al unei întreprinderi. Unele cadre juridice naționale privind diligența necesară includ un regim expres de răspundere civilă legat de neexecutarea obligației de diligență, în timp ce altele exclud în mod expres un regim specific de răspundere civilă⁵¹. O serie de întreprinderi au fost chemate în instanță pentru că au cauzat sau nu au reușit să prevină impactul negativ la nivelul filialelor sau al lanțurilor lor valorice. Astfel de cazuri sunt soluționate în prezent pe baza unor norme diferite. În absența unor reguli comune, regimurile naționale eterogene în materie de răspundere pot conduce la rezultate diferite în funcție de existența unui control asupra proprietății (în ceea ce privește filialele) sau a unui

⁵¹ Legea franceză *Loi relative au devoir de vigilance* include o dispoziție privind răspunderea civilă. Legea germană *Sorgfaltspflichtengesetz* clarifică faptul că o încălcare a unei obligații în temeiul legii nu angajează în niciun fel răspunderea civilă, în timp ce normele generale privind răspunderea nu se modifică. În plus, legislațiile naționale în materie de răspundere civilă nu sunt armonizate.

control faptic (fie prin contracte directe, fie în cazul în care controlul ar putea fi exercitat de întreprindere prin clauze contractuale în cascadă sau prin alte pârgii în relațiile de afaceri indirecte). Această fragmentare ar urma să conducă la denaturări ale concurenței pe piața internă, deoarece o întreprindere situată într-un stat membru ar face obiectul unor acțiuni în despăgubiri din cauza prejudiciilor cauzate în lanțul său valoric, în timp ce o întreprindere cu același lanț valoric ar fi scutită de acest risc financiar și reputațional pe fondul normelor naționale eterogene.

Regimul de răspundere civilă propus ar urma să clarifice normele care se aplică în cazul în care se produce un prejudiciu în raport cu activitatea proprie a unei întreprinderi, la nivelul filialelor sale și la nivelul relațiilor de afaceri directe și indirecte din lanțul valoric. În plus, dispoziția propusă privind legea aplicabilă servește scopului de a asigura aplicarea normelor armonizate, inclusiv în ceea ce privește răspunderea civilă, și în situațiile în care, de altfel, legea aplicabilă unei astfel de acțiuni nu este legea unui stat membru. Prin urmare, asigurarea condițiilor de concurență echitabile care se impun va avea un caracter esențial.

Subsidiaritate

În primul rând, este puțin probabil ca legislația statelor membre în domeniu să fie suficientă și eficientă. În ceea ce privește problemele transfrontaliere specifice, cum ar fi poluarea, schimbările climatice, biodiversitatea etc., acțiunea individuală este împiedicată în cazul lipsei de acțiune din partea altor state membre. Este puțin probabil ca angajamentele internaționale, cum ar fi obiectivele Acordului de la Paris privind schimbările climatice adoptat în temeiul Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice⁵², Convenția privind diversitatea biologică, precum și alte acorduri multilaterale de mediu să fie îndeplinite doar prin acțiuni individuale ale statelor membre. În plus, riscurile generate de impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului prezente în lanțurile valorice ale întreprinderilor au adesea efecte transfrontaliere (de exemplu, poluarea, lanțurile valorice și de aprovizionare transnaționale).

În al doilea rând, multe întreprinderi își desfășoară activitatea la nivelul UE sau la nivel global; lanțurile valorice se extind la alte state membre ale Uniunii și din ce în ce mai mult la țări terțe. Investitorii instituționali care investesc la nivel transfrontalier dețin o mare parte (38 %⁵³) din capitalizarea bursieră totală a marilor întreprinderi europene cotate la bursă; prin urmare, numeroase întreprinderi dețin participații transfrontaliere, iar operațiunile lor sunt influențate de reglementările din unele țări sau de lipsa de acțiune din altele. Acesta este unul dintre motivele pentru care întreprinderile fruntașe sunt, fără îndoială, reticente în a lua măsuri suplimentare în ceea ce privește abordarea aspectelor legate de durabilitate, inclusiv a celor din lanțurile valorice actuale⁵⁴, și să solicite condiții de concurență echitabile la nivel transfrontalier.

⁵² Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice.

⁵³ Acest procent este prevăzut în Evaluarea impactului Directivei privind drepturile acționarilor II.

⁵⁴ De exemplu, producătorul de alimente Danone a fost recent obligat să reducă costurile cu investitorii din cauza lipsei rentabilității pe termen scurt, a se vedea articolul *Can Anglo-Saxon activist investors*

În al treilea rând, întreprinderile care își desfășoară activitatea pe piața internă și în afara acesteia au nevoie de securitate juridică și de condiții de concurență echitabile pentru creșterea lor durabilă. Unele state membre au introdus recent acte legislative privind diligența necesară⁵⁵, în timp ce altele sunt în curs de a legifera sau de a lua măsuri⁵⁶. Normele statelor membre în vigoare și în curs de elaborare cuprind deja și ar urma să genereze în continuare cerințe divergente, care riscă să fie ineficiente și să conducă la condiții de concurență inechitabile. Există efecte indirecte semnificative ale legislației eterogene privind diligența necesară asupra furnizorilor care aprovizionează diferite întreprinderi ce intră sub incidența unor legislații diferite, întrucât obligațiile sunt transpuse, în practică, în clauze contractuale. În cazul în care cerințele privind diligența necesară diferă în mod semnificativ de la un stat membru la altul, aceasta determină insecuritate juridică, fragmentarea pieței unice, costuri suplimentare și un grad sporit de complexitate pentru întreprinderi și investitorii acestora care își desfășoară activitatea la nivel transfrontalier, precum și pentru alte părți interesate. Acțiunea UE poate preîntâmpina această situație și, prin urmare, are valoare adăugată.

În cele din urmă, în comparație cu acțiunile individuale ale statelor membre, intervenția UE poate asigura o voce europeană puternică în raport cu evoluțiile politicii la nivel global⁵⁷.

Proportionalitatea

Sarcina impusă întreprinderilor ca urmare a costurilor de asigurare a conformității a fost adaptată la dimensiunea, resursele disponibile și profilul de risc. Întreprinderilor le va reveni doar sarcina de a lua măsuri adecvate care să fie proporționale cu gravitatea și probabilitatea impactului negativ, aflate în mod rezonabil la dispoziția întreprinderii, luând în considerare circumstanțele cazului specific, inclusiv caracteristicile sectorului economic și ale relației de afaceri specifice și influența întreprinderii, precum și necesitatea de a asigura stabilirea ordinii de prioritate a acțiunilor. În acest scop, domeniul de aplicare material și personal, precum și dispozițiile de punere în aplicare au făcut obiectul restricțiilor, astfel cum se explică în continuare.

În ceea ce privește „domeniul de aplicare personal” al obligațiilor de diligență (și anume, ce categorii de întreprinderi sunt vizate), întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) care includ microîntreprinderi și reprezintă în ansamblu aproximativ 99 % din numărul total al

whip Danone into shape?, disponibil la adresa <https://www.economist.com/business/2021/02/20/can-anglo-saxon-activist-investors-whip-danone-into-shape>.

⁵⁵ A se vedea nota de subsol 3.

⁵⁶ A se vedea nota de subsol 44.

⁵⁷ În 2014, Consiliul pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite a decis să înființeze un grup de lucru interguvernamental fără limită de membri (*open-ended intergovernmental working group* – OEIGWG) privind drepturile omului și corporațiile transnaționale și alte întreprinderi, al cărui mandat urmează să fie elaborarea unui instrument internațional obligatoriu din punct de vedere juridic pentru a reglementa, în dreptul internațional al drepturilor omului, activitățile corporațiilor transnaționale și ale altor întreprinderi. În 2021, OEIGWG a publicat un al treilea proiect revizuit al instrumentului internațional obligatoriu din punct de vedere juridic privind activitățile comerciale și drepturile omului, cuprinzând măsuri privind diligența necesară și dispoziții privind răspunderea întreprinderilor pentru situațiile de încălcare a drepturilor omului.

întreprinderilor din Uniune, sunt excluse de la obligația de diligență. Pentru această categorie de întreprinderi, sarcina financiară și administrativă aferentă instituirii și punerii în aplicare a unui proces de diligență necesară ar urma să fie relativ ridicată. În cea mai mare parte, acestea nu dispun de mecanisme preexistente de diligență necesară, nu dispun de know-how, de personal specializat, iar costul îndeplinirii obligației de diligență ar urma să aibă un impact disproporționat asupra acestora. Cu toate acestea, ele vor fi expuse unor costuri și sarcini prin intermediul relațiilor de afaceri cu întreprinderile vizate, deoarece se așteaptă ca întreprinderile mari să transfere cererile către furnizorii lor. Prin urmare, se vor impune măsuri de sprijin pentru a veni în ajutorul IMM-urilor în contextul consolidării capacității operaționale și financiare. Întreprinderile aflate în parteneriate de afaceri cu IMM-uri sunt, de asemenea, obligate să le sprijine în îndeplinirea cerințelor privind diligența necesară, în cazul în care astfel de cerințe ar pune în pericol viabilitatea IMM-urilor. În plus, lanțul valoric al sectorului financiar nu acoperă IMM-urile care primesc împrumuturi, credite, finanțare, asigurări sau reasigurări. În același timp, expunerea unui IMM individual la un impact negativ asupra durabilității va fi, de regulă, mai mică decât expunerea întreprinderilor mai mari. Prin urmare, întreprinderile foarte mari⁵⁸ vor intra sub incidența obligației de diligență și datorită faptului că multe dintre ele au deja procese pe rol, de exemplu din cauza obligațiilor de raportare. În special, criteriile selectate privind cifra de afaceri le vor filtra pe cele care au cel mai mare impact asupra economiei Uniunii. În plus, prezenta directivă stabilește măsuri pentru a limita transferul sarcinii de la acele întreprinderi mari la furnizorii mai mici din lanțul valoric și pentru a aplica cerințe echitabile, rezonabile, nediscriminatorii și proporționale în raport cu IMM-urile.

În ceea ce privește întreprinderile cu o cifră de afaceri mai mică și cu un număr mai mic de angajați⁵⁹, obligația de diligență este limitată la întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectoare cu impact deosebit de ridicat și care intră în același timp sub incidența orientărilor OCDE în vigoare la nivel sectorial⁶⁰. În plus, în pofida faptului că orientările OCDE vizează sectorul financiar, acestea nu sunt incluse în sectoarele cu impact ridicat din cauza particularităților acestora. Limitarea în cauză urmărește să creeze un echilibru între interesul de a atinge obiectivele directivei și interesul de a reduce la minimum sarcina financiară și administrativă a întreprinderilor. Obligația de diligență ce le revine acestor întreprinderi va fi simplificată, deoarece acestea ar urma să se concentreze numai asupra impacturilor negative majore care sunt relevante pentru sectorul lor. Mai mult, obligația de diligență li se va aplica numai după doi ani de la încheierea perioadei de transpunere a prezentei directive, ceea ce le va permite să stabilească procesele și procedurile necesare și să beneficieze de pe urma

⁵⁸ Societăți cu răspundere limitată de mari dimensiuni, având peste 500 de angajați și o cifră de afaceri netă de cel puțin 150 de milioane EUR.

⁵⁹ Societățile cu răspundere limitată de mari dimensiuni, având peste 250 de angajați și o cifră de afaceri netă de cel puțin 40 de milioane EUR, dar care nu ating în același timp pragurile corespunzătoare numărului de 500 de angajați și cifrei de afaceri nete de 150 de milioane EUR, precum și societățile din țări terțe având o formă juridică comparabilă și o cifră de afaceri netă în UE cuprinsă între 40 și 150 de milioane EUR.

⁶⁰ OCDE a elaborat astfel de orientări la nivel sectorial pentru a promova respectarea deplină a Orientărilor OCDE pentru întreprinderile multinaționale. A se vedea lista documentelor de orientare la nivel sectorial la adresa: <http://mneguidelines.oecd.org/sectors/>.

cooperării la nivel de sector, a evoluțiilor tehnologice, a standardelor etc., care ar putea fi determinate de data de punere în aplicare anterioară în cazul întreprinderilor mai mari.

În măsura în care prezenta directivă vizează și societățile din țări terțe, criteriile utilizate pentru definirea domeniului de aplicare al societăților din UE și din afara UE vizate nu sunt aceleași, însă asigură faptul că societățile din țări terțe nu sunt mai susceptibile de a intra în domeniul de aplicare. În cazul acestora se utilizează un prag al cifrei de afaceri nete (150 de milioane EUR pentru grupul 1 și 40 de milioane EUR pentru grupul 2), însă întreaga cifră de afaceri trebuie să fie generată în Uniune. În schimb, întreprinderile din UE trebuie să aibă o cifră de afaceri netă de 150 de milioane EUR generată la nivel mondial și trebuie să îndeplinească și un criteriu privind angajații (peste 500 de angajați în grupul 1 și peste 250 de angajați în grupul 2). Această diferență între criteriile utilizate este justificată din următoarele motive:

- Criteriul cifrei de afaceri la nivelul UE pentru întreprinderile din țări terțe creează o legătură cu UE. Includerea doar a cifrei de afaceri generate în Uniune este justificată deoarece un astfel de prag, calibrat în mod corespunzător, creează o legătură teritorială între întreprinderile din țări terțe și Uniune prin efectele pe care activitățile acestor întreprinderi le pot avea asupra pieței interne a UE, ceea ce este suficient pentru ca dreptul Uniunii să se aplice întreprinderilor din țări terțe.
- De asemenea, Directiva privind raportarea publică pentru fiecare țară în parte – o modificare a Directivei contabile – a stabilit deja metodele de calculare a cifrei de afaceri nete pentru întreprinderile din afara UE, deși o astfel de metodologie nu există pentru calcularea numărului de angajați ai întreprinderilor din țări terțe. Experiența legislației franceze care reglementează diligența necesară relevă faptul că, în absența unei definiții comune a angajatului⁶¹, numărul de angajați (la nivel mondial) este dificil de calculat, ceea ce împiedică identificarea întreprinderilor din țări terțe care intră în domeniul de aplicare, împiedicând asigurarea respectării depline a normelor.
- Aplicarea atât a criteriului privind angajații, cât și a celui privind cifra de afaceri în cazul întreprinderilor din UE ar asigura o mai bună aliniere la propunerea de directivă în ceea ce privește raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea, care ar trebui utilizată pentru raportarea măsurilor privind diligența necesară și a politicii pentru întreprinderile din UE.
- Deși directiva va viza aproximativ 13 000 de întreprinderi din UE⁶², pe baza estimărilor Comisiei, aceasta va viza doar aproximativ 4 000 de întreprinderi din țări

⁶¹ Pentru Uniune, a se vedea, de exemplu, articolul 5 din Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

⁶² În grupul 1: 9 400 de întreprinderi, în grupul 2: 3 400 de întreprinderi.

terțe⁶³. Faptul că întreprinderile din UE vor fi vizate numai dacă ating și limita minimă a numărului de angajați este foarte puțin probabil să modifice condițiile de concurență de pe piața internă a UE: deși sunt cumulative, cele două criterii de mărime aplicabile întreprinderilor din UE vor avea ca rezultat vizarea în continuare a întreprinderilor relativ mai mici în comparație cu întreprinderile din afara UE datorită faptului că, în cazul lor, trebuie avută în vedere întreaga cifră de afaceri netă la nivel mondial a întreprinderii.

În cele din urmă, întreprinderile de mari dimensiuni din țări terțe având o cifră de afaceri ridicată în Uniune au capacitatea de a pune în aplicare obligația de diligență și vor beneficia de avantajele care decurg din obligația de diligență și în cadrul operațiunilor desfășurate de acestea în alte părți. În toate celelalte privințe, întreprinderile din țări terțe intră sub incidența normelor privind diligența necesară în același mod ca și întreprinderile similare din UE (de exemplu, în ceea ce privește regimul aplicabil întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectoare cu impact ridicat și aceeași perioadă de punere în aplicare progresivă în cazul întreprinderilor respective). Armonizarea obligațiilor ce le revin administratorilor este limitată doar la întreprinderile din UE, astfel încât întreprinderilor din țări terțe le vor reveni obligații mai restrictive.

„Domeniul de aplicare material” este axat și structurat în principal pe obligația de diligență a întreprinderilor și vizează impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului care poate fi definit în mod clar în anumite convenții internaționale. Obligațiile propuse în sarcina administratorilor asigură o legătură strânsă cu obligațiile de diligență, impunându-se, prin urmare, în scopul eficacității diligenței necesare. Printre obligațiile ce le revin administratorilor se numără și clarificarea modului în care aceștia trebuie să respecte obligația de prudență de a acționa în interesul întreprinderii.

Asigurarea respectării depline a obligației de diligență este esențială pentru îndeplinirea obiectivelor inițiativei. Prezenta directivă va prevedea o combinație de sancțiuni și răspunderi civile.

În privința asigurării respectării legislației la nivel privat prin intermediul răspunderii civile, se utilizează o abordare diferită în ceea ce privește operațiunile proprii ale întreprinderii și filialelor sale, pe de o parte, și în ceea ce privește relațiile de afaceri, pe de altă parte. Cu precădere, răspunderea civilă privește numai partenerii de afaceri stabili, cu care întreprinderea se așteaptă să aibă o relație durabilă, având în vedere intensitatea sau durata sa și care nu reprezintă o parte neglijabilă sau doar auxiliară a lanțului valoric al întreprinderii. Întreprinderea nu ar trebui să răspundă pentru că nu a reușit să prevină apariția de prejudicii sau să le oprească la nivelul relațiilor de afaceri indirecte dacă a recurs la garanții contractuale în cascadă și a instituit măsuri de verificare a conformității cu acestea, cu excepția cazului în care, în speță, este nerezonabil să se preconizeze că măsurile luate efectiv, inclusiv în ceea ce

⁶³ În grupul 1: 2 600 de întreprinderi, în grupul 2: 1 400 de întreprinderi. Metodologia utilizată pentru calcularea numărului de întreprinderi din țări terțe este explicată în documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei.

privește verificarea conformității, ar fi adecvate pentru a preveni, a atenua, a opri sau a reduce la minimum impactul negativ. În plus, în contextul evaluării existenței și a întinderii răspunderii, trebuie să se țină seama în mod corespunzător de eforturile depuse de întreprindere, în măsura în care acestea sunt legate în mod direct de daunele în cauză, de a se conforma eventualelor măsuri de remediere solicitate de o autoritate de supraveghere, de eventualele investiții realizate și de eventualul sprijin specific furnizat, precum și de eventualele colaborări cu alte entități pentru a aborda impactul negativ asupra lanțurilor sale valorice.

Această abordare a răspunderii civile va limita totodată riscul de utilizare abuzivă a procedurilor contencioase.

Măsurile legate de asigurarea respectării la nivel public a obligației de diligență nu depășesc ceea ce este necesar. Prezenta directivă clarifică faptul că orice sancțiune impusă ca urmare a nerespectării obligațiilor de diligență trebuie să fie proporțională. În cazul în care autoritățile publice care investighează respectarea de către întreprindere a prezentei directive identifică o situație de nerespectare, acestea ar trebui să acorde mai întâi întreprinderii o perioadă de timp adecvată pentru a lua măsuri de remediere. Directiva prevede un număr limitat de sancțiuni care ar trebui să se aplice în toate statele membre, însă lasă pe seama statelor membre să asigure un proces proporțional de asigurare a respectării legii, în conformitate cu dreptul lor intern. Atunci când se impun sancțiuni pecuniare, acestea se bazează pe cifra de afaceri a întreprinderii, pentru a asigura un nivel proporțional al acestora.

În plus, prezenta directivă nu implică costuri inutile pentru Uniune, guvernele naționale, autoritățile regionale sau locale. Directiva va permite statelor membre să decidă asupra modului de organizare a asigurării respectării legii. Supravegherea poate fi efectuată de autoritățile existente. Pentru a reduce costurile (de exemplu, ocazionate de supravegherea întreprinderilor din țări terțe care își desfășoară activitatea în diferite state membre) și pentru a îmbunătăți procesele de supraveghere, coordonare, investigare și schimb de informații, Comisia va institui o rețea europeană a autorităților de supraveghere.

Prezenta directivă permite cooperarea între întreprinderi, utilizarea sistemelor sectoriale și inițiativele multipartite pentru a reduce costul ce revine întreprinderilor în materie de conformare cu prezenta directivă.

Alegerea instrumentului

Instrumentul propus este o directivă, întrucât articolul 50 din TFUE constituie temeiul juridic pentru legislația în materie de drept al societăților comerciale în ceea ce privește protejarea intereselor asociaților societăților și ale terților, în vederea echivalării acestei protecții în întreaga Uniune. Articolul 50 din TFUE prevede ca Parlamentul European și Consiliul să acționeze prin intermediul directivelor.

Comisia adoptă acte delegate de stabilire a criteriilor în materie de raportare a obligației de diligență de către întreprinderile din țări terțe.

Pentru a oferi sprijin întreprinderilor și autorităților din statele membre cu privire la modul în care întreprinderile ar trebui să își îndeplinească obligațiile de diligență, Comisia poate emite orientări, după caz, în consultare cu organismele europene relevante, cu organismele internaționale cu expertiză în punerea în aplicare a obligației de diligență, precum și cu alte organisme. De asemenea, orientările pot fi utilizate pentru a prezenta clauze contractuale tip

fără caracter obligatoriu pe care întreprinderile le pot utiliza atunci când aplică obligația în cascadă la nivelul lanțului lor valoric.

În plus, Comisia poate institui alte măsuri de sprijin pe baza acțiunilor și instrumentelor existente ale UE pentru a sprijini punerea în aplicare a obligației de diligență în cadrul Uniunii și în țările terțe, inclusiv facilitarea inițiativelor comune ale părților interesate pentru a ajuta întreprinderile să își îndeplinească obligațiile și pentru a sprijini IMM-urile vizate de prezenta directivă în alte moduri. Aceste acțiuni pot fi completate în continuare de instrumente de cooperare pentru dezvoltare ale UE cu scopul de a sprijini guvernele țărilor terțe și operatorii economici din amonte din țările terțe să abordeze impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului al operațiunilor lor și al partenerilor de afaceri din amonte.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

Consultările cu părțile interesate

În conformitate cu orientările privind o mai bună reglementare, au avut loc mai multe activități de consultare:

- evaluarea inițială a impactului (foaia de parcurs), care a primit 114 contribuții;
- consultarea publică deschisă⁶⁴, care a primit 473 461 de răspunsuri și 122 785 de semnături din partea cetățenilor, marea majoritate fiind transmise în cadrul campaniilor prin intermediul unor chestionare completate în prealabil și 149 de documente de poziție;
- consultarea specifică a partenerilor sociali;
- o serie de ateliere și reuniuni ale părților interesate, de exemplu, reuniunea Grupului informal de experți în dreptul societăților comerciale, format în principal din cadre universitare din domeniul dreptului societăților comerciale (*Informal Company Law Expert Group* – ICLEG), reuniune cu reprezentanți ai statelor membre în cadrul Grupului de experți în materia dreptului societăților comerciale (*Company Law Expert Group* – CLEG) și
- conferințe și reuniuni cu asociații de întreprinderi, întreprinderi individuale, inclusiv reprezentanți ai întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), societatea civilă, inclusiv organizații neguvernamentale și non-profit, precum și organizații internaționale, cum ar fi OCDE.

⁶⁴ Rezumatul consultării publice deschise pentru inițiativa privind guvernanța corporativă durabilă, disponibil la adresa https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12548-Sustainable-corporate-governance/public-consultation_ro.

În ansamblu, activitățile de consultare au relevat faptul că, în general, părțile interesate recunosc pe scară largă necesitatea unui cadru juridic al UE privind diligența necesară⁶⁵. În special, întreprinderile mari au solicitat creșterea gradului de armonizare în domeniul diligenței necesare pentru a îmbunătăți securitatea juridică și a crea condiții de concurență echitabile. Cetățenii și asociațiile societății civile au considerat cadrul de reglementare actual ca fiind inefficient pentru asigurarea responsabilității întreprinderilor în ceea ce privește impactul negativ asupra drepturilor omului și a mediului.

Marea majoritate a respondenților la consultarea publică deschisă, inclusiv majoritatea statelor membre participante s-au pronunțat în favoarea unei abordări orizontale a obligației de diligență față de o abordare sectorială sau tematică⁶⁶. Întreprinderile au indicat că se tem de riscul unor dezavantaje concurențiale în raport cu întreprinderile din țări terțe cărora nu le revin aceleași sarcini. În consecință, cei mai mulți dintre respondenți au fost de acord că normele privind diligența necesară ar trebui să se aplice și întreprinderilor din țări terțe care nu sunt stabilite în UE, dar care desfășoară activități de o anumită amploare în UE⁶⁷.

În privința unui mecanism de asigurare a respectării legii care însoțește o obligație de diligență, toate grupurile de părți interesate care au formulat răspunsuri la consultarea publică deschisă au indicat cu majoritate că supravegherea de către autoritățile naționale competente cu ajutorul unui mecanism de cooperare/coordonare la nivelul UE reprezintă cea mai potrivită opțiune⁶⁸.

Majoritatea respondenților din toate grupurile de părți interesate au considerat că normele obligatorii care prevăd valori țintă reprezintă opțiunea care implică cele mai mari costuri, dar și cele mai mari beneficii în ansamblu. Deși majoritatea respondenților au remarcat impactul pozitiv asupra țărilor terțe, un subgrup de respondenți și-a exprimat teama față de un potențial impact negativ al normelor privind diligența necesară asupra țărilor terțe în cazul în care întreprinderile care investesc în țări terțe cu un sistem vulnerabil în materie de drepturi ale omului, inclusiv în domeniul social, al muncii și al protecției mediului, ar trebui să se retragă din aceste țări.

Informații detaliate privind strategia de consultare și concluziile consultărilor cu părțile interesate sunt disponibile în Anexa 2 la raportul de evaluare a impactului.

⁶⁵ De exemplu, ca răspuns la consultarea publică deschisă, ONG-urile au sprijinit nevoia de acțiune cu 95,9 %, întreprinderile cu 68,4 % (întreprinderile mari cu 75,5 %, IMM-urile cu 58,7 %) și asociațiile de întreprinderi cu 59,6 %.

⁶⁶ În vreme ce 97,2 % dintre ONG-uri au preferat o abordare orizontală, în ansamblu, întreprinderile s-au exprimat în acest sens în proporție de 86,8 %, inclusiv IMM-urile (81,8 %), precum și asociațiile de întreprinderi (85,3 %). Aceeași situație este valabilă și în cazul respondenților din statele membre.

⁶⁷ 97 % dintre respondenți au fost de acord cu această afirmație (ONG-uri – 96,1 %, asociații de întreprinderi – 96,5 %, întreprinderi – 93,8 %, inclusiv IMM-uri – 86,4 %). Toți respondenții din statele membre sunt, de asemenea, de acord cu această afirmație.

⁶⁸ Aceasta a fost urmată de opțiunea asigurării respectării normelor judiciare cu angajarea răspunderii (49 %) și de opțiunea supravegherii de către autoritățile naționale competente pe baza plângerilor în materie de neconformitate cu aplicarea unor sancțiuni eficace (44 %).

Obținerea și utilizarea expertizei

Pentru a sprijini analiza diferitelor opțiuni, Comisia a atribuit mai multe contracte de sprijin unor experți externi pentru efectuarea unui studiu privind cerințele de diligență necesară de-a lungul lanțului de aprovizionare⁶⁹, precum și pentru efectuarea unui studiu privind obligațiile administratorilor și guvernanta corporativă durabilă⁷⁰. Acești experți au colaborat îndeaproape cu Comisia pe parcursul diferitelor etape ale studiului.

În plus față de aceste studii de sprijin, a fost identificată expertiză suplimentară prin cercetarea literaturii de specialitate și prin răspunsurile primite în urma consultării cu părțile interesate.

Pe lângă studiile de sprijin menționate mai sus, reuniunile grupurilor de experți și consultările cu părțile interesate, Comisia a acordat o atenție deosebită și rezoluției Parlamentului European și concluziilor Consiliului relevante în acest sens. Rezoluția Parlamentului European din 10 martie 2021 a formulat recomandări adresate Comisiei cu privire la diligența necesară a întreprinderilor și răspunderea acestora, invitând Comisia să propună norme ale UE pentru o obligație cuprinzătoare de diligență în sarcina întreprinderilor. În cadrul Concluziilor Consiliului privind drepturile omului și munca decentă în lanțurile de aprovizionare globale din 1 decembrie 2020, Comisiei i s-a solicitat să prezinte o propunere de cadru juridic al UE privind guvernanta corporativă durabilă, care să includă obligațiile transsectoriale privind diligența întreprinderilor de-a lungul lanțurilor valorice globale.

Evaluarea impactului

Analiza din evaluarea impactului a abordat, în sens larg, problema care decurge din necesitatea de a consolida sustenabilitatea sistemelor de guvernanta corporativă și de gestionare, cu două dimensiuni: (1) interesele părților interesate și riscurile (în materie de durabilitate) legate de părțile interesate ce vizează întreprinderile nu sunt avute în vedere în mod suficient în cadrul sistemelor și deciziilor de gestionare a riscurilor la nivelul întreprinderilor; (2) întreprinderile nu își atenuează suficient impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului, nu dispun de sisteme de guvernanta, de sisteme de gestionare și de măsuri adecvate pentru reducerea impactului lor negativ.

După examinarea diverselor opțiuni de politică, în special în domeniul obligației de diligență a întreprinderilor și al obligațiilor ce le revin administratorilor, evaluarea impactului a propus un pachet preferat de opțiuni de politică vizând trei elemente: diligența necesară a întreprinderilor, obligațiile și remunerarea administratorilor, care se completează reciproc.

Proiectul de evaluare a impactului a fost prezentat Comitetului de control normativ din cadrul Comisiei, la 9 aprilie 2021. În urma avizului negativ al Comitetului, o evaluare revizuită a impactului a fost prezentată Comitetului pentru un al doilea aviz la 8 noiembrie 2021. Deși ia

⁶⁹ A se vedea trimiterea de la nota de subsol 8.

⁷⁰ Comisia Europeană, Direcția Generală Justiție și Consumatori, Studiu privind sarcinile conducătorilor și guvernanta corporativă durabilă: raport final, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2020, <https://data.europa.eu/doi/10.2838/472901>. <https://data.europa.eu/doi/10.2838/472901>.

act de revizuirea semnificativă a raportului ca răspuns la primul aviz al Comitetului, Comitetul a emis totuși un al doilea aviz negativ la 26 noiembrie 2021⁷¹, în care a subliniat necesitatea unor orientări politice pentru a stabili dacă și în ce condiții inițiativa privind guvernanta corporativă durabilă ar putea continua. Comitetul și-a menținut avizul negativ deoarece a considerat că raportul de evaluare a impactului (1) nu abordează descrierea problemei și nu furnizează probe concludente în sprijinul faptului că întreprinderile din UE, în special IMM-urile, nu reflectă deja în mod suficient aspectele legate de durabilitate sau nu dispun de suficiente stimulente pentru a acționa în acest sens; (2) nu prezintă un domeniu de aplicare al opțiunilor de politică și nu identifică sau nu evaluează pe deplin principalele opțiuni de politică; (3) nu evaluează impactul într-un mod complet, echilibrat și neutru și nu reflectă incertitudinea legată de realizarea beneficiilor și (4) nu demonstrează proporționalitatea opțiunii preferate în mod suficient.

Prin urmare, pentru a răspunde observațiilor din cel de al doilea aviz negativ al Comitetului, evaluarea impactului este completată de un document de lucru al serviciilor Comisiei privind acțiunile întreprinse ca urmare a avizului Comitetului, care oferă clarificări și dovezi suplimentare cu privire la domeniile în care Comitetul a furnizat sugestii specifice în materie de îmbunătățire.

În conformitate cu normele Comisiei privind o mai bună legiferare, este necesar un aviz pozitiv din partea Comitetului de control normativ pentru ca un dosar să treacă la etapa de adoptare. Cu toate acestea, vicepreședintele pentru relații interinstituționale și prospectivă poate permite continuarea pregătirilor pentru o inițiativă care a făcut obiectul unui al doilea aviz negativ din partea Comitetului de control normativ. Este important să se semnaleze faptul că avizele Comitetului de control normativ reprezintă o evaluare a calității evaluării impactului și nu o evaluare a propunerii legislative aferente.

Având în vedere și acordul vicepreședintelui pentru relații interinstituționale și prospectivă, Comisia a considerat oportună continuarea inițiativei din următoarele motive:

- *importanța politică* a acestei inițiative pentru prioritatea politică a Comisiei „O economie în serviciul cetățenilor”, inclusiv în contextul pachetului privind finanțarea durabilă și al Pactului verde european și
- *caracterul urgent al acțiunilor* în domeniul diligenței necesare în cadrul lanțului valoric ca o contribuție la tranziția către durabilitate și pentru a aborda riscul unei fragmentări tot mai mari a pieței unice, precum și opinia potrivit căreia
- *clarificările și dovezile suplimentare* furnizate au abordat în mod satisfăcător deficiențele evaluării impactului identificate de Comitetul de control normativ și au fost avute în vedere în propunerea legislativă adaptată.

⁷¹ SEC(2022) 95.

În ceea ce privește importanța și caracterul său urgent, Comisia a luat act, de asemenea, de faptul că inițiativa a fost inclusă în prioritățile politice comune pentru 2022 ale Parlamentului European, Consiliului și Comisiei.

După o analiză atentă a constatărilor Comitetului și luând în considerare reflecțiile cu privire la clarificările și dovezile suplimentare furnizate, Comisia consideră că propunerea, care a fost revizuită în mod substanțial în comparație cu pachetul de opțiuni de politică prezentat în evaluarea impactului, permite în continuare realizarea de progrese precise în direcția obiectivului general de valorificare într-o mai mare măsură a potențialului pieței unice de a contribui la tranziția către o economie durabilă și de a promova un comportament durabil și responsabil pe termen lung al întreprinderilor. Directiva este mai focalizată și mai bine direcționată în comparație cu opțiunea preferată prezentată în proiectul de evaluare a impactului. Esența acesteia este obligația de diligență, reducând în același timp în mod semnificativ obligațiile ce le revin administratorilor prin corelarea lor strânsă cu obligația de diligență. În plus, domeniul de aplicare al obligației de diligență este adaptat. O descriere detaliată a adaptărilor aduse pachetului de opțiuni preferate al evaluării impactului este disponibilă în documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei, care prezintă acțiunile întreprinse ca urmare a avizului Comitetului de control normativ și informații suplimentare.

Pe scurt, „domeniul de aplicare personal”, și anume categoriile de întreprinderi vizate, a fost redus în mod semnificativ în urma reflecțiilor declanșate de observațiile Comitetului cu privire la descrierea problemei, în special în ceea ce privește IMM-urile, și cu privire la proporționalitatea opțiunii preferate. Concret, IMM-urile au fost complet excluse din domeniul de aplicare, iar acoperirea sectoarelor cu impact ridicat a fost transferată numai întreprinderilor având peste 250 de angajați și o cifră de afaceri netă de cel puțin 40 de milioane EUR la nivel mondial (în timp ce întreprinderile mari care depășesc simultan atât limita numărului de 500 de angajați, cât și limita cifrei de afaceri nete de 150 de milioane EUR la nivel mondial sunt vizate de domeniul de aplicare, indiferent de sectoarele lor economice). Sectoarele cu impact ridicat sunt definite în mod direct în text, reflectând astfel și observațiile Comitetului în ceea ce privește tehnica legislativă. Definiția sectoarelor cu impact ridicat a fost limitată la sectoarele cu risc ridicat de impact negativ și pentru care există orientări ale OCDE. În cazul întreprinderilor cu capitalizare medie din sectoare cu impact ridicat, normele vor începe să se aplice după o perioadă de tranziție de doi ani pentru a permite o perioadă de adaptare mai lungă. În plus, obligațiile de diligență ale acestor întreprinderi se limitează doar la impacturile grave relevante pentru sectorul lor.

Pentru a atinge în mod eficient obiectivele inițiativei, domeniul de aplicare al prezentei propuneri se extinde la întreprinderile din țări terțe. Sunt vizate numai întreprinderile din afara UE care au o legătură directă cu piața Uniunii și care ating un prag al cifrei de afaceri similar cu cel al întreprinderilor din UE, dar pe piața Uniunii. În plus, acestea vor fi supuse aceluiași obligații în ceea ce privește diligența necesară ca și întreprinderile respective din UE.

Directiva indică, de asemenea, că este necesar un sprijin accesibil și practic pentru ca întreprinderile, în special IMM-urile din lanțul valoric, să se pregătească în perspectiva obligațiilor (sau a solicitărilor subsecvente care le pot fi transmise în mod indirect). Aceasta ar putea include orientări practice și instrumente de sprijin, cum ar fi linii telefonice de urgență, baze de date sau cursuri de formare, precum și înființarea unui observator care să faciliteze acțiunea de punere în aplicare a directivei de către întreprinderi. În plus, clauza de revizuire face referire în mod explicit la domeniul de aplicare personal al directivei (și anume, acoperirea categoriilor de întreprinderi), care ar trebui revizuit în lumina experiențelor practice legate de aplicarea legislației. Alte măsuri de atenuare pentru a reduce impactul

indirect asupra IMM-urilor fac parte din obligațiile întreprinderilor care intră în domeniul de aplicare al prezentei directive.

În ceea ce privește domeniul de aplicare material (ceea ce este acoperit), a fost menținut un instrument transversal care vizează impactul asupra drepturilor omului și asupra mediului. Acesta reflectă consensul puternic între grupurile de părți interesate cu privire la necesitatea unui cadru orizontal pentru abordarea problemelor identificate.

În plus, comitetul a afirmat că evaluarea impactului nu este suficient de clară cu privire la necesitatea de a reglementa obligațiile ce le revin administratorilor pe lângă cerințele privind diligența necesară. Prin urmare, Comisia a decis să abordeze această chestiune prin abaterea de la pachetul de opțiuni preferate în evaluarea impactului și prin axarea pe obligațiile administratorilor, având în vedere și standardele internaționale existente⁷² și pe diligența și prudența necesare. Aceasta include obligațiile administratorilor legate de instituirea și supravegherea punerii în aplicare a proceselor și a măsurilor privind diligența necesară a întreprinderilor, de stabilirea unui cod de conduită în acest scop, precum și de integrarea diligenței necesare în strategia corporativă. Pentru a reflecta pe deplin rolul administratorilor prin prisma obligațiilor de diligență ce le revin întreprinderilor, obligația generală de prudență a administratorilor față de întreprindere, care este prevăzută în dreptul societăților comerciale din toate statele membre, este în egală măsură clarificată, precizându-se că, atunci când își îndeplinesc sarcina de a acționa în interesul întreprinderii, administratorii ar trebui să țină seama de aspectele legate de durabilitate prevăzute în propunerea de directivă în ceea ce privește raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea, inclusiv, după caz, de consecințele asupra drepturilor omului, asupra schimbărilor climatice și asupra mediului, atât pe termen scurt, mediu, cât și pe termen lung. Nu este menținută îndeplinirea în continuare a obligațiilor specifice administratorilor care au fost prezentate în evaluarea impactului. Acest aspect va asigura faptul că propunerea își îndeplinește obiectivul, rămânând totodată proporțională.

În ceea ce privește observațiile Comitetului, prezenta expunere de motive, precum și considerentele propunerii legislative conțin explicații cuprinzătoare cu privire la opțiunile de politică adoptate. Deși evaluarea impactului prezentată Comitetului și avizul Comitetului au fost publicate neschimbate, a fost elaborat un document de lucru însoțitor separat pentru a furniza dovezi și clarificări suplimentare în legătură cu observațiile Comitetului, inclusiv în ceea ce privește dovezile. Prezentul document abordează în special următoarele aspecte:

1. Descrierea problemei:

- amploarea și evoluția problemelor în materie de mediu și de durabilitate legate direct de absența aparentă sau de utilizarea insuficientă a practicilor de gestionare a sustenabilității corporative de către întreprinderile din UE care urmează să fie abordate de prezenta directivă, precum și valoarea adăugată a directivei în raport cu pachetul cuprinzător de măsuri de promovare a durabilității în cadrul Pactului verde;

⁷² A se vedea nota de subsol 6.

- de ce dinamica pieței și a concurenței, împreună cu evoluția ulterioară a strategiilor corporative și a sistemelor de gestionare a riscurilor întreprinderilor sunt considerate insuficiente și în ceea ce privește legătura de cauzalitate presupusă dintre utilizarea instrumentelor de sustenabilitate corporativă și efectul lor practic în abordarea problemelor;
2. Impactul opțiunii preferate:
- aspecte legate de țările terțe, integrând observațiile (i) cu privire la evoluțiile preconizate în țările terțe (inclusiv având în vedere măsurile de sprijin pentru dezvoltare și comerțul internațional la nivelul UE și la nivel internațional), (ii) cu privire la impactul asupra țărilor terțe și asupra furnizorilor din țările terțe;
 - mecanismul de asigurare a respectării normelor, extinzând în continuare valoarea adăugată a unui sistem de asigurare a respectării normelor bazat pe doi piloni, care se întemeiază pe aplicarea administrativă și pe răspunderea civilă;
 - impactul asupra concurenței și competitivității.

Adecvarea reglementărilor și simplificarea

Întreprinderile mici și mijlocii, inclusiv microîntreprinderile, nu sunt incluse în domeniul de aplicare, iar efectele indirecte asupra acestora vor fi atenuate prin măsuri de sprijin și orientări la nivelul Uniunii și al statelor membre, precum și în relațiile dintre întreprinderi prin utilizarea unor clauze contractuale tip și prin cerințe de proporționalitate pentru partenerul de afaceri mai mare.

Drepturile fundamentale

Astfel cum s-a explicat în evaluarea impactului și pe baza dovezilor existente, cerințele obligatorii privind diligența necesară pot avea beneficii semnificative pentru protecția și promovarea drepturilor fundamentale.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Nu există implicații directe asupra bugetului Uniunii.

5. ALTE ELEMENTE

Planurile de punere în aplicare și măsurile de monitorizare, evaluare și raportare

Comisia va institui o rețea europeană a autorităților de supraveghere pentru a contribui la punerea în aplicare a prezentei directive. O astfel de rețea va fi compusă din reprezentanți ai autorităților de supraveghere desemnate de statele membre și, dacă este necesar, se va alătura altor agenții ale Uniunii cu expertiză relevantă în domeniile reglementate de prezenta directivă, pentru a asigura respectarea de către întreprinderi a obligațiilor lor de diligență, pentru a facilita și a asigura coordonarea și convergența practicilor de reglementare, de investigare, de sancționare și de supraveghere, precum și schimbul de informații între aceste autorități de supraveghere.

După șapte ani de la încheierea perioadei de transpunere, Comisia prezintă un raport privind punerea în aplicare a prezentei directive, incluzând, printre alte aspecte, eficacitatea acesteia. Raportul este însoțit, dacă este cazul, de o propunere legislativă.

Pentru a oferi claritate și sprijin întreprinderilor și statelor membre în ceea ce privește punerea în aplicare a directivei, Comisia va emite orientări, dacă este necesar.

Documente explicative

Pentru a se asigura punerea în aplicare corespunzătoare a prezentei directive, va fi necesară prezentarea unui document explicativ, de exemplu sub formă de tabel de corespondență.

Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii

Articolul 1 stabilește obiectul directivei, și anume prevede norme privind obligațiile de diligență ale întreprinderilor în ceea ce privește impactul negativ real și potențial asupra drepturilor omului și asupra mediului, în raport cu propriile lor operațiuni, cu operațiunile filialelor lor și cu operațiunile lanțului valoric desfășurate în contextul relațiilor de afaceri stabile; de asemenea, prevede că prezenta directivă stabilește norme privind răspunderea pentru încălcarea obligației de diligență.

Articolul 2 stabilește domeniul de aplicare personal al directivei și prevede criteriile pe baza cărora un stat membru este competent să reglementeze aspectele care fac obiectul prezentei directive.

Articolul 3 conține definiții în sensul prezentei directive.

Articolul 4 prevede obligația statelor membre de a se asigura că întreprinderile aplică obligația de diligență în ceea ce privește drepturile omului și mediul prin respectarea cerințelor specifice indicate la articolele 5-11 din directivă.

Articolul 5 prevede obligația statelor membre de a se asigura că întreprinderile integrează diligența necesară în toate politicile întreprinderilor și că au implementat o politică privind diligența necesară care este actualizată anual. Dispoziția specifică faptul că această politică ar trebui să includă o descriere a abordării întreprinderii în ceea ce privește diligența necesară, a unui cod de conduită care să fie respectat de angajații și filialele întreprinderii, a proceselor instituite pentru punerea în aplicare a obligației de diligență.

Articolul 6 prevede obligația statelor membre de a se asigura că întreprinderile iau măsuri adecvate pentru a identifica impactul negativ real sau potențial asupra drepturilor omului și asupra mediului în cadrul propriilor operațiuni, ale filialele lor și la nivelul relațiilor de afaceri directe sau indirecte stabile în cadrul lanțului lor valoric.

Articolul 7 prevede în sarcina statelor membre asigurarea faptului că întreprinderile iau măsuri adecvate pentru a preveni potențialele impacturi negative identificate în temeiul articolului 6 sau pentru a atenua în mod adecvat aceste impacturi, în cazul în care prevenirea nu este posibilă sau necesită punerea treptată în aplicare.

Articolul 8 prevede obligația statelor membre de a se asigura că întreprinderile iau măsurile adecvate pentru a opri impactul negativ real asupra drepturilor omului și asupra mediului pe care l-au identificat sau ar fi putut să-l identifice în temeiul articolului 6. În cazul în care nu se poate opri un impact negativ care a apărut la nivelul relațiilor de afaceri stabile, directe sau

indirecte, statele membre ar trebui să se asigure că întreprinderile reduc la minimum amploarea impactului.

Articolul 9 prevede obligația statelor membre de a se asigura că întreprinderile oferă posibilitatea de a depune plângeri la întreprindere în cazul unor suspiciuni legitime cu privire la acest impact negativ potențial sau real, inclusiv la nivelul lanțului valoric al întreprinderii. Întreprinderile au obligația de a acorda această posibilitate persoanelor care sunt afectate sau care au motive întemeiate să considere că ar putea fi afectate de un impact negativ, sindicatelor și altor reprezentanți ai lucrătorilor care reprezintă persoane ce își desfășoară activitatea în cadrul lanțului valoric în cauză, precum și organizațiilor societății civile active în domeniul vizat.

Articolul 10 introduce obligația statelor membre de a solicita întreprinderilor să evalueze periodic punerea în aplicare a măsurilor lor privind diligența necesară pentru a verifica dacă impactul negativ este identificat în mod corespunzător și dacă sunt puse în aplicare măsuri preventive sau corective, precum și pentru a stabili măsura în care impactul negativ a fost prevenit sau eliminat sau măsura în care acesta a fost redus la minimum.

Articolul 11 prevede obligația statelor membre de a se asigura că întreprinderile care nu fac obiectul cerințelor de raportare în temeiul Directivei 2013/34/UE raportează cu privire la aspectele reglementate de prezenta directivă și publică o declarație anuală pe site-ul lor web.

Articolul 12 prevede obligația Comisiei de a adopta orientări cu privire la clauzele contractuale tip fără caracter obligatoriu pentru a sprijini întreprinderile în vederea respectării articolului 7 alineatul (2) litera (b) și a articolului 8 alineatul (3) litera (c).

Articolul 13 prevede posibilitatea Comisiei, pentru a oferi sprijin întreprinderilor sau autorităților statelor membre cu privire la modul în care întreprinderile ar trebui să își îndeplinească obligațiile de diligență, de a emite orientări pentru sectoare specifice sau impact negativ specific, în consultare cu Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, cu Agenția Europeană de Mediu și, după caz, cu organismele internaționale care au expertiză în ceea ce privește diligența necesară.

Articolul 14 impune statelor membre și Comisiei să prevadă măsuri de însoțire pentru întreprinderile care intră în domeniul de aplicare al prezentei directive și pentru actorii din cadrul lanțurilor valorice globale care sunt afectați în mod indirect de obligațiile prevăzute în directivă. Un astfel de sprijin poate varia de la exploatarea unor site-uri web, portaluri sau platforme dedicate, până la acordarea de sprijin financiar IMM-urilor și facilitarea inițiativelor comune ale părților interesate. Această dispoziție clarifică în continuare faptul că întreprinderile se pot baza pe sisteme sectoriale și pe inițiative multipartite pentru a sprijini punerea în aplicare a obligației de diligență, iar Comisia, în colaborare cu statele membre, poate emite orientări pentru evaluarea adecvării unor astfel de sisteme.

Articolul 15 prevede obligația statelor membre de a se asigura că anumite întreprinderi adoptă un plan pentru a se asigura că modelul de afaceri și strategia întreprinderii sunt compatibile cu tranziția către o economie durabilă și cu limitarea încălzirii globale la 1,5 °C, în conformitate cu Acordul de la Paris.

Articolul 16 prevede în sarcina întreprinderilor constituite în conformitate cu legislația unei țări terțe și care intră în domeniul de aplicare al prezentei directive în temeiul articolului 2 alineatul (2) cerința de a desemna un reprezentant autorizat în mod suficient în Uniune care să fie abordat de autoritățile competente ale statelor membre cu privire la toate aspectele

necesare pentru primirea, respectarea și asigurarea respectării actelor juridice emise în legătură cu prezenta directivă.

Articolul 17 prevede în sarcina statelor membre cerința de a desemna una sau mai multe autorități naționale de supraveghere pentru a asigura respectarea de către întreprinderi a obligațiilor de diligență și a obligațiilor care le revin în temeiul articolului 15 alineatele (1) și (2) și de a exercita competențele de asigurare a respectării acestor obligații în conformitate cu articolul 18.

Articolul 18 stabilește competențele și resursele adecvate ale autorităților de supraveghere desemnate de statele membre pentru a-și îndeplini sarcinile de supraveghere și de asigurare a respectării legii.

Articolul 19 prevede în sarcina statelor membre cerința de a asigura că orice persoană fizică sau juridică ce are motive să creadă, pe baza unor circumstanțe obiective, că o întreprindere nu respectă în mod corespunzător dispozițiile prezentei directive, are dreptul de a transmite autorităților de supraveghere suspiciuni motivate, în special în statul membru în care își are reședința obișnuită, sediul social, locul de muncă sau locul în care a avut loc presupusa încălcare.

Articolul 20 prevede că statele membre adoptă regimul sancțiunilor care se aplică în cazul nerespectării dispozițiilor naționale adoptate în temeiul prezentei directive și iau toate măsurile necesare pentru a asigura aplicarea acestora. Sancțiunile sunt eficace, disuasive și proporționale. Statele membre se asigură că decizia autorităților de supraveghere care conține sancțiuni legate de încălcarea dispozițiilor prezentei directive este publicată.

Articolul 21 introduce o rețea europeană a autorităților de supraveghere compusă din reprezentanți ai autorităților naționale de supraveghere menționate la articolul 16, cu scopul de a facilita și de a asigura coordonarea și alinierea practicilor de reglementare, de investigare, de sancționare și de supraveghere, precum și schimbul de informații între aceste autorități de supraveghere.

Articolul 22 prevede în sarcina statelor membre cerința de a stabili norme care să reglementeze răspunderea civilă a întreprinderii pentru daunele rezultate din nerespectarea de către aceasta a obligațiilor de diligență în anumite condiții. De asemenea, introduce obligația statelor membre de a se asigura că răspunderea prevăzută la alineatele (1)-(3) din acest articol nu este respinsă doar pe motiv că legea aplicabilă unor astfel de cereri nu este legea unui stat membru.

Articolul 23 prevede aplicarea Directivei (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii în contextul raportării tuturor încălcărilor prezentei directive și al protecției persoanelor care raportează astfel de încălcări.

Articolul 24 precizează condițiile de acordare a sprijinului public pentru întreprinderi.

Articolul 25 precizează obligația de prudență în sarcina administratorilor.

Articolul 26 prevede obligația administratorilor întreprinderilor din UE de a institui și de a supraveghea punerea în aplicare a unor procese și măsuri privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor și de a adapta strategia corporativă la diligența necesară.

Articolul 27 prevede modificarea anexei la Directiva (UE) 2019/1937.

Articolul 28 prevede normele privind actele delegate.

Articolul 29 cuprinde o dispoziție privind revizuirea acestei directive.

Articolul 30 cuprinde dispoziții privind transpunerea directivei.

Articolul 31 prevede data intrării în vigoare a prezentei directive.

Articolul 32 prevede destinatarii prezentei directive.

Listele cuprinse în anexă precizează impactul negativ asupra mediului și impactul negativ asupra drepturilor omului relevante pentru prezenta directivă, pentru a acoperi încălcarea drepturilor și a interdicțiilor, inclusiv acordurile internaționale privind drepturile omului (partea I secțiunea 1), convențiile privind drepturile omului și libertățile fundamentale (partea I secțiunea 2), precum și încălcarea obiectivelor și interdicțiilor recunoscute la nivel internațional incluse în convențiile de mediu (partea II).

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 50 alineatul (1) și alineatul (2) litera (g) și articolul 114,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European⁷³,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, astfel cum sunt consacrate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Acele valori fundamentale care au inspirat crearea Uniunii, precum și universalitatea și indivizibilitatea drepturilor omului, și respectarea principiilor Cartei Organizației Națiunilor Unite și a dreptului internațional ar trebui să ghideze acțiunea Uniunii pe scena internațională. Astfel de acțiuni includ promovarea dezvoltării economice, sociale și de mediu durabile a țărilor în curs de dezvoltare.

⁷³ JO C , , p. .

- (2) Un nivel ridicat de protecție și de îmbunătățire a calității mediului, precum și promovarea valorilor europene fundamentale se numără printre prioritățile Uniunii, astfel cum se prevede în Comunicarea Comisiei intitulată „Pactul verde european”⁷⁴. Aceste obiective presupun implicarea nu numai a autorităților publice, ci și a actorilor privați, în special a întreprinderilor.
- (3) În comunicarea sa intitulată „O Europă socială puternică pentru tranziții juste”⁷⁵, Comisia s-a angajat să modernizeze economia socială de piață a Europei pentru a realiza o tranziție justă către durabilitate. Prezenta directivă va contribui și la Pilonul european al drepturilor sociale, care promovează drepturile ce asigură condiții de muncă echitabile. Aceasta face parte din politicile și strategiile UE privind promovarea muncii decente la nivel mondial, inclusiv în lanțurile valorice globale, astfel cum se menționează în Comunicarea Comisiei privind munca decentă la nivel mondial⁷⁶.
- (4) Comportamentul întreprinderilor din toate sectoarele economiei este esențial pentru succesul obiectivelor de sustenabilitate ale Uniunii, deoarece întreprinderile din Uniune, în special cele mari, se bazează pe lanțuri valorice globale. De asemenea, este în interesul întreprinderilor să protejeze drepturile omului și mediul, în special având în vedere îngrijorarea crescândă a consumatorilor și a investitorilor cu privire la aceste subiecte. O serie de inițiative de promovare a întreprinderilor care sprijină transformarea orientată către valoare există deja atât la nivelul Uniunii⁷⁷, cât și la nivel național⁷⁸.
- (5) Standardele internaționale existente privind conduita responsabilă în afaceri specifică faptul că întreprinderile ar trebui să protejeze drepturile omului și stabilească modul în care ar trebui să abordeze protecția mediului în cadrul operațiunilor și al lanțurilor lor valorice. Principiile directoare ale Organizației Națiunilor Unite privind afacerile și drepturile omului⁷⁹ recunosc responsabilitatea întreprinderilor de a-și exercita obligația de diligență în materie de drepturi ale omului prin identificarea, prevenirea și atenuarea impactului

⁷⁴ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Pactul verde european (COM/2019/640 final).

⁷⁵ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „O Europă socială puternică pentru tranziții juste” [COM(2020) 14 final].

⁷⁶ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European privind munca decentă la nivel mondial pentru o tranziție justă și o redresare durabilă globală, COM(2022) 66 final.

⁷⁷ „Enterprise Models and the EU agenda” (Modele de întreprinderi și agenda UE), *CEPS Policy Insights*, nr. PI2021-02/ianuarie 2021.

⁷⁸ De exemplu, <https://www.economie.gouv.fr/entreprises/societe-mission>.

⁷⁹ Principiile directoare privind afacerile și drepturile omului de punere în aplicare a cadrului „Protecție, respect și remediere” al Organizației Națiunilor Unite, 2011, disponibile la adresa https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf.

negativ al operațiunilor lor asupra drepturilor omului și prin contabilizarea modului în care abordează respectivul impact. Aceste principii directoare prevăd că întreprinderile ar trebui să evite încălcarea drepturilor omului și să abordeze impactul negativ asupra drepturilor omului pe care l-au cauzat, la care au contribuit sau cu care au legătură în cadrul propriilor operațiuni și filiale și prin intermediul relațiilor lor de afaceri directe și indirecte.

- (6) Conceptul de diligență necesară în materie de drepturi ale omului a fost prevăzut și dezvoltat în continuare în Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale⁸⁰, care au extins aplicarea obligației de diligență la aspectele de mediu și de guvernanță. Orientările OCDE privind conduita responsabilă în afaceri și orientările sectoriale⁸¹ sunt cadre recunoscute la nivel internațional care stabilesc măsuri practice de diligență necesară pentru a ajuta întreprinderile să identifice, să prevină, să atenueze și să țină seama de modul în care abordează impactul real și potențial al operațiunilor lor, al lanțurilor lor valorice și al altor relații de afaceri. Conceptul de diligență necesară este, de asemenea, integrat în recomandările Declarației tripartite de principii privind întreprinderile multinaționale și politica socială a Organizației Internaționale a Muncii (OIM)⁸².
- (7) Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite⁸³, adoptate de toate statele membre ale Organizației Națiunilor Unite în 2015, includ obiective de promovare a unei creșteri economice susținute, favorabile incluziunii și durabile. Uniunea și-a stabilit obiectivul de a realiza obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU. Sectorul privat contribuie la realizarea acestor obiective.
- (8) Acordurile internaționale în temeiul Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, la care Uniunea și statele membre sunt părți, cum ar fi Acordul de la Paris⁸⁴ și recentul Pact climatic de la Glasgow⁸⁵, stabilesc căi precise de abordare a

⁸⁰ Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale, ediția actualizată 2011, disponibilă la adresa <http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/>.

⁸¹ Orientările OCDE privind conduita responsabilă în afaceri, 2018, și orientările sectoriale specifice, disponibile la adresa <https://www.oecd.org/investment/ue-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct.htm>.

⁸² „Declarația tripartită de principii privind întreprinderile multinaționale și politica socială” a Organizației Internaționale a Muncii, ediția a cincea, 2017, disponibilă la adresa: https://www.ilo.org/empent/Publications/WCMS_094386/lang--en/index.htm.

⁸³ https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E.

⁸⁴ https://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf.

⁸⁵ Pactul climatic de la Glasgow, adoptat la 13 noiembrie 2021 în cadrul COP26 de la Glasgow, https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2021_L16_adv.pdf. https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2021_L16_adv.pdf.

schimbărilor climatice și de menținere a încălzirii globale în limita a 1,5 °C. Pe lângă acțiunile specifice preconizate din partea tuturor părților semnatare, rolul sectorului privat, în special strategiile sale de investiții, este considerat esențial pentru atingerea acestor obiective.

- (9) În cadrul Legii europene a climei⁸⁶, Uniunea s-a angajat, de asemenea, din punct de vedere juridic să devină neutră din punct de vedere climatic până în 2050 și să reducă emisiile cu cel puțin 55 % până în 2030. Ambele angajamente necesită modificarea modului în care întreprinderile derulează procesele de producție și efectuează achiziții. Planul Comisiei privind obiectivele climatice pentru 2030⁸⁷ modelează diverse grade de reducere a emisiilor care se impun în diverse sectoare economice, deși toate trebuie să înregistreze reduceri considerabile în orice scenariu pentru ca Uniunea să își îndeplinească obiectivele climatice. Planul subliniază, de asemenea, că „datorită modificării normelor și practicilor în materie de guvernanță corporativă, inclusiv în ceea ce privește finanțarea durabilă, proprietarii și administratorii de întreprinderi vor acorda prioritate obiectivelor de durabilitate în acțiunile și strategiile lor”. Comunicarea din 2019 privind Pactul verde european⁸⁸ prevede că toate acțiunile și politicile UE ar trebui să își unească eforturile pentru ca UE să realizeze o tranziție de succes și echitabilă către un viitor durabil. De asemenea, prevede că preocuparea pentru durabilitate ar trebui să fie integrată și mai mult în cadrul guvernanței corporative.
- (10) În conformitate cu Comunicarea Comisiei intitulată „Construirea unei Europe reziliente la schimbările climatice”⁸⁹, care prezintă Strategia Uniunii privind adaptarea la schimbările climatice, noile investiții și decizii politice ar trebui să ia în considerare aspecte legate de climă și de perspectivele de viitor, inclusiv în cazul întreprinderilor mai mari care gestionează lanțuri valorice. Prezenta directivă ar trebui să fie în concordanță cu strategia respectivă. În mod similar, ar trebui să existe coerență cu Directiva Comisiei [...] de modificare a Directivei 2013/36/UE în ceea ce privește competențele de supraveghere, sancțiunile, sucursalele entităților din țări terțe și riscurile de mediu, sociale și de guvernanță (Directiva privind cerințele de capital)⁹⁰, care stabilește cerințe clare pentru

⁸⁶ Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”) PE/27/2021/REV/1 (JO L 243, 9.7.2021, p. 1).

⁸⁷ SWD(2020) 176 final.

⁸⁸ COM(2019) 640 final/3.

⁸⁹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Construirea unei Europe reziliente la schimbările climatice – Noua strategie a UE privind adaptarea la schimbările climatice [COM(2021) 82 final], disponibilă la adresa <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=COM:2021:82:FIN>.

⁹⁰ JO C [...], [...], p. [...].

normele de guvernanță ale băncilor, inclusiv cunoștințe despre riscurile de mediu, sociale și de guvernanță la nivelul consiliului de administrație.

- (11) Planul de acțiune privind economia circulară⁹¹, Strategia privind biodiversitatea⁹², Strategia „De la fermă la consumator”⁹³ și Strategia privind substanțele chimice⁹⁴ și Actualizarea noii Strategii industriale 2020: construirea unei piețe unice mai puternice, pentru redresarea Europei⁹⁵, Industria 5.0⁹⁶, Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale⁹⁷ și Revizuirea politicii comerciale din 2021⁹⁸ enumeră printre elementele lor o inițiativă privind guvernanța corporativă durabilă.
- (12) Prezenta directivă este în concordanță cu Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația 2020-2024⁹⁹. Acest plan de acțiune definește drept prioritate consolidarea angajamentului Uniunii de a promova în mod activ punerea în aplicare la nivel mondial a Principiilor directoare ale Organizației Națiunilor Unite privind afacerile și drepturile omului și a altor orientări internaționale relevante, cum ar fi Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale, inclusiv prin promovarea standardelor relevante privind diligența necesară.

⁹¹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Un nou Plan de acțiune privind economia circulară Pentru o Europă mai curată și mai competitivă [COM(2020) 98 final].

⁹² Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 – Readucerea naturii în viețile noastre [COM(2020) 380 final].

⁹³ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O Strategie „De la fermă la consumator” pentru un sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic [COM(2020) 381 final].

⁹⁴ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată Strategia pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice – Către un mediu fără substanțe toxice [COM(2020) 667 final].

⁹⁵ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind Actualizarea noii Strategii industriale 2020: construirea unei piețe unice mai puternice pentru a sprijini redresarea Europei [COM(2021) 350 final].

⁹⁶ Industria 5.0; https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/industrial-research-and-innovation/industry-50_en.

⁹⁷ <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/ro/index.html>.

⁹⁸ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Revizuirea politicii comerciale – O politică comercială deschisă, durabilă și fermă, [COM(2021) 66 final].

⁹⁹ Comunicare comună către Parlamentul European și Consiliu, Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația 2020-2024, (JOIN/2020/5 final).

- (13) În rezoluția sa din 10 martie 2021, Parlamentul European invită Comisia să propună norme ale Uniunii pentru o obligație cuprinzătoare în materie de diligență necesară a întreprinderilor¹⁰⁰. În cadrul Concluziilor Consiliului privind drepturile omului și munca decentă în lanțurile de aprovizionare globale din 1 decembrie 2020, a fost lansată Comisiei invitația de a prezenta o propunere de cadru juridic al Uniunii privind guvernanta corporativă durabilă, care să includă obligațiile transsectoriale de diligență a întreprinderilor de-a lungul lanțurilor de aprovizionare globale¹⁰¹. De asemenea, Parlamentul European solicită să se clarifice obligațiile administratorilor în raportul său din proprie inițiativă adoptat la 2 decembrie 2020 referitor la guvernanta corporativă durabilă. În Declarația lor comună privind prioritățile legislative ale UE pentru 2022¹⁰², Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană și-au luat angajamentul de a asigura o economie în serviciul cetățenilor și de a îmbunătăți cadrul de reglementare privind guvernanta corporativă durabilă.
- (14) Prezenta directivă urmărește să asigure faptul că întreprinderile active pe piața internă contribuie la dezvoltarea durabilă și la tranziția către durabilitate a economiilor și a societăților prin identificarea, prevenirea, atenuarea, oprirea și reducerea la minimum a impactului negativ potențial sau real asupra drepturilor omului și asupra mediului în legătură cu propriile operațiuni, filiale și lanțuri valorice ale întreprinderilor .
- (15) Întreprinderile ar trebui să ia măsurile adecvate pentru a institui și a aplica măsuri privind diligența necesară în ceea ce privește propriile lor activități, filialele lor, precum și relațiile lor de afaceri directe și indirecte stabile de-a lungul lanțurilor lor valorice, în conformitate cu dispozițiile prezentei directive. Prezenta directivă nu ar trebui să impună întreprinderilor obligația de a garanta, în orice situație, că nu se va produce niciodată un impact negativ sau că acesta va fi oprit. De exemplu, în ceea ce privește relațiile de afaceri în cazul cărora impactul negativ este o consecință a intervenției statului, este posibil ca întreprinderea să nu fie în măsură să obțină astfel de rezultate. Prin urmare, principalele obligații prevăzute în prezenta directivă ar trebui să fie „obligații de mijloace”. Întreprinderea ar trebui să ia măsurile adecvate care pot conduce, în mod rezonabil, la prevenirea sau reducerea la minimum a impactului negativ în circumstanțele

¹⁰⁰ Rezoluția Parlamentului European din 10 martie 2021 conținând recomandări adresate Comisiei cu privire la diligența necesară a întreprinderilor și răspunderea acestora [2020/2129(INL)], P9_TA(2021)0073, disponibilă la adresa

¹⁰¹ [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2020/2129\(INL\)](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2020/2129(INL)). Concluziile Consiliului privind drepturile omului și munca decentă în lanțurile de aprovizionare globale, 1 decembrie 2020 (13512/20).

¹⁰² Declarația comună a Parlamentului European, a Consiliului Uniunii Europene și a Comisiei Europene intitulată „Prioritățile legislative ale UE pentru 2022”, disponibilă la adresa https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/joint_declaration_2022.pdf.

cazului respectiv. Ar trebui să se țină seama de particularitățile lanțului valoric al întreprinderii, ale sectorului sau ale zonei geografice în care își desfășoară activitatea partenerii săi din lanțul valoric, de puterea întreprinderii de a influența relațiile sale de afaceri directe și indirecte și de posibilitatea ca întreprinderea să își sporească puterea de influență.

- (16) Procesul de diligență necesară prevăzut în prezenta directivă ar trebui să vizeze cele șase etape definite în Orientările OCDE privind diligența necesară pentru o conduită responsabilă în afaceri, care includ măsuri privind diligența necesară pentru ca întreprinderile să identifice și să abordeze impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului. Sunt cuprinse următoarele etape: (1) integrarea diligenței necesare în politici și sisteme de management, (2) identificarea și evaluarea impactului negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului, (3) prevenirea, încetarea sau reducerea la minimum a impactului negativ real și potențial asupra drepturilor omului și asupra mediului, (4) evaluarea eficacității măsurilor, (5) comunicarea, (6) asigurarea remedierii.
- (17) Impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului se produce în raport cu propriile operațiuni, filiale, produse și în cadrul lanțurilor lor valorice, în special la nivelul aprovizionării cu materii prime, al fabricării sau la nivelul produselor sau al eliminării deșeurilor. Pentru ca diligența necesară să aibă un impact semnificativ, aceasta ar trebui să acopere impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului generat pe parcursul întregului ciclu de viață al producției, utilizării și eliminării produselor sau furnizării de servicii, la nivelul propriilor operațiuni, filiale și în cadrul lanțurilor valorice.
- (18) Lanțul valoric ar trebui să acopere activitățile legate de producția unui bun sau de furnizarea de servicii de către o întreprindere, inclusiv dezvoltarea produsului sau a serviciului și utilizarea și eliminarea produsului, precum și activitățile conexe partenerilor de afaceri stabili ai întreprinderii. Aceasta ar trebui să includă partenerii de afaceri stabili din amonte, direcți și indirecti, care proiectează, extrag, fabrică, transportă, stochează și furnizează materii prime, produse, părți ale produselor sau furnizează întreprinderii servicii necesare pentru desfășurarea activităților întreprinderii, precum și partenerii din aval, inclusiv partenerii de afaceri stabili direcți și indirecti, care utilizează sau primesc produse, părți ale produselor sau servicii de la întreprindere până la sfârșitul duratei de viață a produsului, inclusiv, printre altele, distribuția produsului către comercianții cu amănuntul, transportul și depozitarea produsului, demontarea produsului, reciclarea, compostarea sau depozitarea acestuia.
- (19) În ceea ce privește întreprinderile financiare reglementate care furnizează împrumuturi, credite sau alte servicii financiare, „lanțul valoric” în ceea ce privește furnizarea unor astfel de servicii ar trebui să se limiteze la activitățile clienților care beneficiază de astfel de servicii și ale filialelor acestora, ale căror activități sunt legate de contractul în cauză. Clienții care sunt gospodării și persoanele fizice care nu acționează în scop profesional sau comercial, precum și întreprinderile mici și mijlocii, nu ar trebui să fie considerați ca făcând parte din lanțul valoric. Activitățile întreprinderilor sau ale altor entități juridice care sunt incluse în lanțul valoric al clientului respectiv nu ar trebui să fie vizate.

- (20) Pentru a permite întreprinderilor să identifice în mod corespunzător impactul negativ din lanțul lor valoric și pentru a le permite să exercite efectul de levier adecvat, obligațiile de diligență ar trebui să fie limitate în prezenta directivă la relațiile de afaceri stabile. În sensul prezentei directive, relațiile de afaceri stabile ar trebui să însemne astfel de relații de afaceri directe și indirecte care sunt sau se preconizează că vor fi durabile, având în vedere intensitatea și durata lor și care nu reprezintă o parte neglijabilă sau auxiliară a lanțului valoric. Natura relațiilor de afaceri „stabile” ar trebui reevaluată periodic și cel puțin o dată la 12 luni. În cazul în care este stabilă relația de afaceri directă a unei întreprinderi, atunci toate relațiile de afaceri indirecte conexe ar trebui considerate, de asemenea, ca fiind stabile în ceea ce privește întreprinderea respectivă.
- (21) În temeiul acestei directive, întreprinderile din UE având peste 500 de angajați în medie și o cifră de afaceri netă la nivel mondial care depășește 150 de milioane EUR în exercițiul financiar care precedă ultimul exercițiu financiar ar trebui să aibă obligația de a respecta obligația de diligență. În ceea ce privește întreprinderile care nu îndeplinesc aceste criterii, dar care au avut, în medie, peste 250 de angajați și o cifră de afaceri netă la nivel mondial de peste 40 de milioane EUR în exercițiul financiar care precedă ultimul exercițiu financiar și care își desfășoară activitatea într-unul sau mai multe sectoare cu impact puternic, diligența necesară ar trebui să se aplice după doi ani de la încheierea perioadei de transpunere a prezentei directive, pentru a prevedea o perioadă de adaptare mai lungă. În scopul de a asigura o sarcină proporțională, întreprinderile care își desfășoară activitatea în astfel de sectoare cu impact puternic ar trebui să aibă obligația de a respecta obligația de diligență mai bine orientată, axată pe impactul negativ grav. Lucrătorii temporari, inclusiv cei detașați în temeiul articolului 1 alineatul (3) litera (c) din Directiva 96/71/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/957 a Parlamentului European și a Consiliului¹⁰³, ar trebui să fie incluși în calculul numărului de angajați din întreprinderea utilizatoare. Lucrătorii detașați în temeiul articolului 1 alineatul (3) literele (a) și (b) din Directiva 96/71/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/957, ar trebui să fie incluși numai în calculul numărului de angajați ai întreprinderii care transferă lucrătorii.
- (22) Pentru a reflecta domeniile prioritare de acțiune internațională care vizează abordarea aspectelor legate de drepturile omului și de mediu, selectarea sectoarelor cu impact ridicat în sensul prezentei directive ar trebui să se întemeieze pe orientările sectoriale existente ale OCDE privind diligența necesară. Următoarele sectoare ar trebui considerate ca având un impact ridicat în sensul prezentei directive: fabricarea textilelor, a articolelor din piele și a produselor conexe (inclusiv a articolelor de încălțăminte) și comerțul cu ridicata de

¹⁰³ Directiva (UE) 2018/957 a Parlamentului European și a Consiliului din 28 iunie 2018 de modificare a Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii (JO L 173, 9.7.2018, p. 16).

textile, îmbrăcăminte și încălțăminte; agricultură, silvicultură, pescuit (inclusiv acvacultură), fabricarea de produse alimentare și comerțul cu ridicata cu materii prime agricole, animale vii, produse din lemn, alimente și băuturi; extracția resurselor minerale, indiferent de locul din care sunt extrase (inclusiv a țițeiului, a gazelor naturale, a cărbunelui, a lignitului, a metalelor și a minereurilor metalifere, precum și tuturor celorlalte minerale nemetalice și produse de carieră), fabricarea produselor metalice de bază, a altor produse din minerale nemetalice și a produselor metalice prelucrate (cu excepția mașinilor și echipamentelor) și comerțul cu ridicata cu resurse minerale, produse minerale de bază și intermediare (inclusiv cu metale și minereuri metalifere, materiale de construcție, combustibili, produse chimice și alte produse intermediare). În ceea ce privește sectorul financiar, datorită particularităților sale, în special în ceea ce privește lanțul valoric și serviciile oferite, chiar dacă este reglementat de orientările OCDE specifice sectorului, acesta nu ar trebui să facă parte din sectoarele cu impact ridicat reglementate de prezenta directivă. În același timp, în acest sector, acoperirea mai largă a impactului negativ real și potențial ar trebui asigurată prin includerea, de asemenea, a întreprinderilor foarte mari în domeniul de aplicare care sunt întreprinderi financiare reglementate, chiar dacă acestea nu au o formă juridică cu răspundere limitată.

- (23) Pentru a realiza pe deplin obiectivele prezentei directive care abordează impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului în ceea ce privește operațiunile, filialele și lanțurile valorice ale întreprinderilor, ar trebui să fie vizate și întreprinderile din țări terțe care desfășoară activități importante în UE. Mai precis, directiva ar trebui să se aplice întreprinderilor din țări terțe care au generat în Uniune o cifră de afaceri netă de cel puțin 150 de milioane EUR în exercițiul financiar care precedă ultimul exercițiu financiar sau o cifră de afaceri netă de cel puțin 40 de milioane EUR, dar cel mult 150 de milioane EUR în exercițiul financiar care precedă ultimul exercițiu financiar din unul sau mai multe dintre sectoarele cu impact ridicat, după doi ani de la încheierea perioadei de transpunere a prezentei directive.
- (24) Pentru definirea domeniului de aplicare în ceea ce privește întreprinderile din afara UE, ar trebui ales criteriul cifrei de afaceri descris, deoarece creează o legătură teritorială între întreprinderile din țări terțe și teritoriul Uniunii. Cifra de afaceri este un indicator al efectelor pe care activitățile acestor întreprinderi le-ar putea avea asupra pieței interne. În conformitate cu dreptul internațional, astfel de efecte justifică aplicarea dreptului Uniunii în cazul întreprinderilor din țări terțe. Pentru a se asigura identificarea cifrei de afaceri relevante a întreprinderilor în cauză, ar trebui utilizate metodele de calculare a cifrei de afaceri nete pentru întreprinderile din afara UE prevăzute în Directiva 2013/34/UE, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2021/2101. Pentru a asigura aplicarea eficace a prezentei directive, nu ar trebui însă să se aplice un prag referitor la numărul de angajați pentru a stabili ce întreprinderi din țări terțe intră sub incidența prezentei directive, întrucât noțiunea de „angajați” reținută în sensul prezentei directive se întemeiază pe dreptul Uniunii și nu ar putea fi transpusă cu ușurință în afara Uniunii. În absența unei metodologii clare și coerente, inclusiv în cadrele contabile, pentru a stabili numărul angajaților din întreprinderile din țări terțe, un astfel de prag referitor la numărul de angajați ar crea, prin urmare, insecuritate juridică și ar fi dificil de aplicat pentru autoritățile de supraveghere. Definiția cifrei de afaceri ar trebui să se întemeieze pe

Directiva 2013/34/UE, care a stabilit deja metodele de calculare a cifrei de afaceri nete pentru întreprinderile din afara Uniunii, deoarece definițiile cifrei de afaceri și ale veniturilor sunt similare și în cadrele contabile internaționale. Pentru a se asigura că autoritatea de supraveghere știe ce întreprinderi din țări terțe generează cifra de afaceri care se impune în Uniune pentru a intra sub incidența prezentei directive, prezenta directivă ar trebui să impună ca o autoritate de supraveghere din statul membru în care este domiciliat sau stabilit reprezentantul autorizat al întreprinderii din țara terță și, în cazul în care aceasta este diferită, o autoritate de supraveghere din statul membru în care întreprinderea a generat cea mai mare parte din cifra sa de afaceri netă în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimul exercițiu financiar să fie informată cu privire la faptul că respectiva este o întreprindere care intră sub incidența prezentei directive.

- (25) Pentru a obține o contribuție semnificativă la tranziția către durabilitate, diligența necesară în temeiul prezentei directive ar trebui să se efectueze în ceea ce privește impactul negativ asupra drepturilor omului în raport cu persoanele protejate care rezultă din încălcarea unuia dintre drepturile și interdicțiile consacrate în convențiile internaționale, astfel cum sunt enumerate în anexa la prezenta directivă. Pentru a asigura o acoperire cuprinzătoare a drepturilor omului, o încălcare a unei interdicții sau a unui drept care nu este menționat în mod specific în anexa respectivă și care afectează în mod direct un interes juridic protejat prin convențiile respective ar trebui, de asemenea, să facă parte din impactul negativ asupra drepturilor omului reglementat de prezenta directivă, cu condiția ca întreprinderea în cauză să fi putut stabili în mod rezonabil riscul unei astfel de atingeri și orice măsuri adecvate care se impun a fi luate pentru a respecta obligațiile de diligență în temeiul prezentei directive, luând în considerare toate circumstanțele relevante ale operațiunilor sale, cum ar fi contextul sectorial și operațional. Diligența necesară ar trebui să includă și impactul negativ asupra mediului care rezultă din încălcarea uneia dintre interdicțiile și obligațiile care decurg din convențiile internaționale de mediu enumerate în anexa la prezenta directivă.
- (26) Întreprinderile au la dispoziție orientări care ilustrează modul în care activitățile lor pot avea un impact asupra drepturilor omului și ce comportament corporativ este interzis în conformitate cu drepturile omului recunoscute la nivel internațional. Astfel de orientări sunt incluse, de exemplu, în Cadrul de raportare privind principiile directoare ale Organizației Națiunilor Unite¹⁰⁴ și în Ghidul interpretativ al principiilor directoare ale Organizației Națiunilor Unite¹⁰⁵. Utilizând ca referință orientările și standardele

¹⁰⁴ https://www.ungpreporting.org/wp-content/uploads/UNGPRReportingFramework_withguidance2017.pdf.

¹⁰⁵ <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Business/RtRInterpretativeGuide.pdf>, <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Business/RtRInterpretativeGuide.pdf>.

internaționale relevante, Comisia ar trebui să fie în măsură să emită orientări suplimentare care să servească drept instrument practic pentru întreprinderi.

- (27) Pentru a-și exercita în mod adecvat obligația de diligență în ceea ce privește drepturile omului și mediul în raport cu operațiunile, filialele și lanțurile lor valorice, întreprinderile care intră sub incidența prezentei directive ar trebui să integreze diligența necesară în politicile întreprinderilor, să identifice, să prevină și să atenueze, precum și să oprească și să reducă la minimum amploarea impactului negativ potențial și real asupra drepturilor omului și a mediului, să instituie și să mențină o procedură de depunere a plângerilor, să monitorizeze eficacitatea măsurilor luate în conformitate cu cerințele stabilite în prezenta directivă și să comunice public cu privire la diligența necesară. Pentru a asigura claritatea pentru întreprinderi, în special măsurile de prevenire și atenuare a impactului negativ potențial și de încetare a acestora sau, atunci când acest lucru nu este posibil, ar trebui să se facă o distincție clară în prezenta directivă în ceea ce privește reducerea la minimum a impactului negativ real.
- (28) Pentru a se asigura că diligența necesară face parte din politicile corporative ale întreprinderilor și în conformitate cu cadrul internațional relevant, întreprinderile ar trebui să integreze diligența necesară în toate politicile lor corporative și să implementeze o politică privind diligența necesară. Politica privind diligența necesară ar trebui să includă o descriere a abordării întreprinderii, inclusiv pe termen lung, în ceea ce privește diligența necesară, un cod de conduită care să descrie normele și principiile care trebuie urmate de angajații și filialele întreprinderii; o descriere a proceselor instituite pentru punerea în aplicare a obligației de diligență, inclusiv măsurile luate pentru a verifica respectarea codului de conduită și pentru a extinde aplicarea acestuia la relațiile de afaceri stabile. Codul de conduită ar trebui să se aplice tuturor funcțiilor și operațiunilor corporative relevante, inclusiv deciziilor de aprovizionare și achiziții. De asemenea, întreprinderile ar trebui să își actualizeze anual politica privind diligența necesară.
- (29) Pentru a respecta obligațiile de diligență, întreprinderile trebuie să ia măsuri adecvate în ceea ce privește identificarea, prevenirea și încetarea impactului negativ. O „măsură adecvată” ar trebui să însemne o măsură care poate atinge obiectivele de diligență necesară, proporțională cu gravitatea și probabilitatea impactului negativ, aflată în mod rezonabil la dispoziția întreprinderii, luând în considerare circumstanțele cazului specific, inclusiv caracteristicile sectorului economic și ale relației de afaceri specifice și influența întreprinderii, precum și necesitatea de a asigura stabilirea ordinii de prioritate a acțiunilor. În acest context, în conformitate cu cadrele internaționale, influența întreprinderii asupra unui partener de afaceri ar trebui să includă, pe de o parte, capacitatea acesteia de a convinge partenerul de afaceri să ia măsuri pentru a opri sau a preveni impactul negativ (de exemplu, pe bază de drept de proprietate sau control de facto, putere pe piață, cerințe de precalificare, corelarea stimulentei pentru întreprinderi cu drepturile omului și performanța de mediu etc.) și, pe de altă parte, gradul de influență sau de pârghie pe care întreprinderea l-ar putea exercita în mod rezonabil, de exemplu prin cooperarea cu partenerul de afaceri în cauză sau prin colaborarea cu o altă întreprindere care este partenerul de afaceri direct al relației de afaceri asociate cu un impact negativ.

- (30) În conformitate cu obligațiile de diligență prevăzute în prezenta directivă, o întreprindere ar trebui să identifice impactul negativ real sau potențial asupra drepturilor omului și asupra mediului. Pentru a permite o identificare cuprinzătoare a impactului negativ, o astfel de identificare ar trebui să se bazeze pe informații cantitative și calitative. De exemplu, în ceea ce privește impactul negativ asupra mediului, întreprinderea ar trebui să obțină informații cu privire la condițiile de referință în siturile sau infrastructurile cu risc mai ridicat din lanțurile valorice. Identificarea impactului negativ ar trebui să includă evaluarea situației drepturilor omului și a mediului într-un mod dinamic și la intervale regulate: înainte de o nouă activitate sau relație, înainte de luarea unor decizii majore sau de modificări în materie de operare; ca răspuns la modificările în raport cu mediul de operare sau în perspectiva acestora; și periodic, cel puțin o dată la 12 luni, pe toată durata unei activități sau a unei relații. Întreprinderile financiare reglementate care furnizează împrumuturi, credite sau alte servicii financiare ar trebui să identifice impactul negativ numai la începutul contractului. Atunci când identifică impactul negativ, întreprinderile ar trebui, de asemenea, să identifice și să evalueze impactul modelului de afaceri și al strategiilor unui partener de afaceri, inclusiv practicile comerciale, de achiziții și de stabilire a prețurilor. În cazul în care întreprinderea nu poate să prevină, să oprească sau să reducă la minimum întregul impact negativ în același timp, aceasta ar trebui să fie în măsură să stabilească ordinea de prioritate a acțiunilor, cu condiția să ia măsurile aflate în mod rezonabil la dispoziția întreprinderii, luând în considerare circumstanțele specifice.
- (31) Pentru a evita o sarcină excesivă asupra întreprinderilor mai mici care își desfășoară activitatea în sectoare cu impact ridicat și care intră sub incidența prezentei directive, întreprinderile respective ar trebui să fie obligate să identifice numai acel impact negativ grav, real sau potențial, relevant pentru sectorul respectiv.
- (32) În conformitate cu standardele internaționale, prevenirea și atenuarea, precum și încetarea și reducerea la minimum a impactului negativ ar trebui să țină seama de interesele celor afectați. Pentru a permite colaborarea continuă cu partenerul de afaceri din lanțul valoric în locul încetării relației de afaceri (dezangajare) și, eventual, al exacerbarii impactului negativ, prezenta directivă ar trebui să asigure faptul că dezangajarea este o acțiune de ultimă instanță, în conformitate cu politica Uniunii de toleranță zero față de munca copiilor. Încetarea unei relații de afaceri în care a fost constatată munca copiilor ar putea expune copilul unui impact negativ și mai grav asupra drepturilor omului. Prin urmare, acest fapt ar trebui avut în vedere în cadrul procesului decizional cu privire la măsurile care se impun.
- (33) În temeiul obligațiilor de diligență prevăzute în prezenta directivă, în cazul în care o întreprindere identifică un impact negativ potențial asupra drepturilor omului sau asupra mediului, aceasta ar trebui să ia măsuri adecvate pentru a-l preveni și atenua în mod adecvat. Pentru a asigura claritate și securitate juridică pentru întreprinderi, prezenta directivă ar trebui să stabilească acțiunile pe care acestea ar trebui să le întreprindă pentru prevenirea și atenuarea potențialului impact negativ, după caz, în funcție de circumstanțe.
- (34) Pentru a respecta obligația de prevenire și atenuare în temeiul prezentei directive, întreprinderile ar trebui să aibă obligația de a lua următoarele măsuri, după caz. În cazul

în care complexitatea măsurilor de prevenire o impune, întreprinderile ar trebui să elaboreze și să pună în aplicare un plan de măsuri de prevenire. Întreprinderile ar trebui să încerce să obțină garanții contractuale de la un partener direct cu care au o relație de afaceri stabilă, potrivit căreia acesta va asigura respectarea codului de conduită sau a planului de măsuri de prevenire, inclusiv prin solicitarea de asigurări contractuale corespunzătoare de la partenerii săi, în măsura în care activitățile lor fac parte din lanțul valoric al întreprinderilor. Garanțiile contractuale ar trebui să fie însoțite de măsuri adecvate de verificare a conformității. Pentru a asigura prevenirea cuprinzătoare a impactului negativ real și potențial, întreprinderile ar trebui, de asemenea, să facă investiții care vizează prevenirea impactului negativ, să ofere sprijin specific și proporțional pentru un IMM cu care au o relație de afaceri stabilă, cum ar fi finanțarea, de exemplu, prin finanțare directă, împrumuturi cu dobândă redusă, garanții de aprovizionare continuă și asistență pentru asigurarea finanțării, pentru a contribui la punerea în aplicare a codului de conduită sau a planului de măsuri de prevenire, sau orientări tehnice, de exemplu sub formă de cursuri de formare, modernizarea sistemelor de gestionare, precum și să colaboreze cu alte întreprinderi.

- (35) Pentru a reflecta întreaga gamă de opțiuni pentru întreprindere în cazurile în care impactul potențial nu a putut fi abordat prin măsurile de prevenire sau de reducere la minimum descrise, prezenta directivă ar trebui să facă trimitere, de asemenea, la posibilitatea ca întreprinderea să încerce să încheie un contract cu partenerul de afaceri indirect, în vederea asigurării conformității cu codul de conduită al întreprinderii sau cu un plan de măsuri de prevenire, și să ia măsurile adecvate pentru a verifica respectarea contractului de către partenerul de afaceri indirect.
- (36) Pentru a asigura eficacitatea prevenirii și atenuării potențialului impact negativ, întreprinderile ar trebui să acorde prioritate implicării în relații cu parteneri de afaceri din lanțul valoric, în loc să pună capăt relației de afaceri, ca măsură de ultimă instanță după încercările nereușite de prevenire și atenuare a impactului negativ potențial. Cu toate acestea, în cazurile în care potențialul impact negativ nu a putut fi abordat prin măsurile de prevenire sau de atenuare descrise, directiva ar trebui totodată să facă trimitere și la obligația întreprinderilor de a nu încheia relații noi sau de a nu prelungi relațiile existente cu partenerul în cauză și, în cazul în care legea care reglementează relațiile acestora le permite acest lucru, fie să suspende temporar relațiile comerciale cu partenerul în cauză, continuând, în același timp, să depună eforturi de prevenire și de reducere la minimum, în cazul în care se preconizează în mod rezonabil că aceste eforturi vor avea succes pe termen scurt; fie să înceteze relația de afaceri în ceea ce privește activitățile vizate, în cazul în care potențialul impact negativ este grav. Pentru a permite întreprinderilor să își îndeplinească această obligație, statele membre ar trebui să prevadă posibilitatea de a pune capăt relației de afaceri care face obiectul contractelor reglementate de legislația lor. Este posibil ca prevenirea impactului negativ la nivelul partenerilor de afaceri indirecti să necesite colaborarea cu o altă întreprindere, de exemplu o întreprindere care are o relație contractuală directă cu furnizorul. În unele cazuri, o astfel de colaborare ar putea fi singura modalitate realistă de prevenire a impactului negativ, în special în cazul în care partenerul de afaceri indirect nu este pregătit să încheie un contract cu întreprinderea. În aceste cazuri, întreprinderea ar trebui să colaboreze cu entitatea care poate preveni sau

atenua cât mai eficient impactul negativ la nivelul partenerului de afaceri indirect, respectând, în același timp, legislația concurenței.

- (37) În ceea ce privește partenerii de afaceri direcți și indirecti, cooperarea sectorială, sistemele sectoriale și inițiativele multipartite pot contribui la crearea unui efect de pârghie suplimentar pentru identificarea, atenuarea și prevenirea impactului negativ. Prin urmare, ar trebui să fie posibil ca întreprinderile să se bazeze pe astfel de inițiative pentru a sprijini punerea în aplicare a obligațiilor lor de diligență prevăzute în prezenta directivă, în măsura în care astfel de sisteme și inițiative sunt adecvate pentru a sprijini îndeplinirea obligațiilor respective. Întreprinderile ar putea evalua, din proprie inițiativă, alinierea acestor sisteme și inițiative la obligațiile care decurg din prezenta directivă. Pentru a asigura informarea completă cu privire la astfel de inițiative, directiva ar trebui să facă trimitere, de asemenea, la posibilitatea facilitării de către statele membre și Comisia a diseminării informațiilor cu privire la astfel de sisteme sau inițiative și la rezultatele acestora. Comisia, în colaborare cu statele membre, poate emite orientări pentru evaluarea adecvării sistemelor sectoriale și a inițiativelor multipartite.
- (38) În temeiul obligațiilor de diligență necesară prevăzute de prezenta directivă, în cazul în care o întreprindere identifică un impact negativ real asupra drepturilor omului sau asupra mediului, aceasta ar trebui să ia măsurile adecvate pentru a-l opri. Este de așteptat ca o întreprindere să poată opri impactul negativ real asupra propriilor activități și la nivelul filialelor. Cu toate acestea, ar trebui clarificat faptul că, în ceea ce privește partenerii de afaceri stabili, în cazul cărora nu se poate opri impactul negativ, întreprinderile ar trebui să reducă la minimum amploarea unui astfel de impact. Reducerea la minimum a amplitudinii impactului negativ ar trebui să necesite un rezultat care să fie cel mai apropiat posibil pentru a opri impactul negativ. Pentru a le oferi întreprinderilor claritate și securitate juridică, prezenta directivă ar trebui să definească acțiunile pe care ar trebui să le inițieze întreprinderile pentru a opri impactul negativ real asupra drepturilor omului și asupra mediului și pentru a reduce la minimum amploarea acestora, după caz, în funcție de circumstanțe.
- (39) Pentru a respecta obligația de a opri și de a reduce la minimum amploarea impactului negativ real în temeiul prezentei directive, întreprinderile ar trebui să aibă obligația de a lua următoarele măsuri, după caz. Acestea ar trebui să neutralizeze impactul negativ sau să reducă la minimum amploarea acestuia, printr-o acțiune proporțională cu importanța și gradul impactului negativ și cu contribuția conduitei întreprinderii la impactul negativ. Dacă este necesar pe fondul faptului că nu se poate opri imediat impactul negativ, întreprinderile ar trebui să elaboreze și să pună în aplicare un plan de măsuri corective cu termene de acțiune rezonabile și clar definite și cu indicatori calitativi și cantitativi pentru măsurarea îmbunătățirilor. De asemenea, întreprinderile ar trebui să încerce să obțină garanții contractuale de la un partener de afaceri direct cu care au o relație de afaceri stabilă, potrivit cărora vor asigura respectarea codului de conduită al întreprinderii și, după caz, a planului de măsuri de prevenire, inclusiv prin solicitarea de garanții contractuale corespunzătoare de la partenerii săi, în măsura în care activitățile lor fac parte din lanțul valoric al întreprinderii. Garanțiile contractuale ar trebui să fie însoțite de măsuri adecvate de verificare a conformității. În cele din urmă, întreprinderile ar trebui,

de asemenea, să facă investiții care vizează oprirea sau reducerea la minimum a impactului negativ, să ofere sprijin specific și proporțional IMM-urilor cu care au o relație de afaceri stabilă și să colaboreze cu alte entități, inclusiv, după caz, pentru a spori capacitatea întreprinderii de a opri impactul negativ.

- (40) Pentru a reflecta întreaga gamă de opțiuni pentru întreprindere în cazurile în care impactul real nu a putut fi abordat prin măsurile descrise, prezenta directivă ar trebui să facă trimitere, de asemenea, la posibilitatea ca întreprinderea să încerce să încheie un contract cu partenerul de afaceri indirect, în vederea asigurării conformității cu codul de conduită al întreprinderii sau cu un plan de măsuri corective, și să ia măsurile adecvate pentru a verifica respectarea contractului de către partenerul de afaceri indirect.
- (41) Pentru a se asigura că impactul negativ real este oprit în mod eficace, întreprinderile ar trebui să acorde prioritate implicării în relații cu parteneri de afaceri din lanțul valoric, în loc de a înceta relația de afaceri, ca măsură de ultimă instanță după încercările nereușite de a opri impactul negativ real sau de a-l reduce la minimum. Cu toate acestea, în cazurile în care nu s-a putut opri sau reduce la minimum impactul negativ real prin măsurile descrise, prezenta directivă ar trebui totodată să facă trimitere și la obligația întreprinderilor de a nu încheia relații noi sau de a nu prelungi relațiile existente cu partenerul în cauză și, în cazul în care legea care reglementează relațiile acestora le permite acest lucru, fie suspendă temporar relațiile comerciale cu partenerul în cauză, continuând, în același timp, să depună eforturi pentru a opri sau a reduce la minimum impactul negativ, fie încetează relația de afaceri în ceea ce privește activitățile vizate, în cazul în care impactul negativ este considerat grav. Pentru a permite întreprinderilor să își îndeplinească această obligație, statele membre ar trebui să prevadă posibilitatea de a pune capăt relației de afaceri care face obiectul contractelor reglementate de legislația lor.
- (42) Întreprinderile ar trebui să ofere persoanelor și organizațiilor posibilitatea de a depune plângeri direct la sediul lor în cazul unor suspiciuni legitime cu privire la impactul negativ real sau potențial asupra drepturilor omului și asupra mediului. Organizațiile care ar putea depune astfel de plângeri ar trebui să includă sindicatele și alți reprezentanți ai lucrătorilor care reprezintă persoane ce își desfășoară activitatea în cadrul lanțului valoric în cauză, precum și organizații ale societății civile active în domeniile legate de lanțul valoric în cauză, în cazul în care au cunoștință despre un impact negativ potențial sau real. Întreprinderile ar trebui să stabilească o procedură pentru tratarea plângerilor respective și să informeze lucrătorii, sindicatele și alți reprezentanți ai lucrătorilor, după caz, cu privire la respectivele proceduri. Recurgerea la mecanismul de gestionare a plângerilor și de remediere nu ar trebui să împiedice reclamantul să exercite căi de atac. În conformitate cu standardele internaționale, plângerile ar trebui să poată prevedea în sarcina întreprinderii obligația de a lua măsuri adecvate ca urmare a plângerii și de a se întâlni cu reprezentanți ai întreprinderii la un nivel adecvat pentru a discuta cu privire la impactul negativ grav, potențial sau real, care face obiectul plângerii. Acest acces nu ar trebui să conducă la solicitări nerezonabile din partea întreprinderilor.
- (43) Întreprinderile ar trebui să monitorizeze punerea în aplicare și eficacitatea măsurilor privind diligența necesară. Acestea ar trebui să efectueze evaluări periodice ale propriilor

operațiuni, ale filialelor lor și, în cazul în care sunt legate de lanțurile valorice ale întreprinderii, ale partenerilor lor de afaceri stabili, pentru a monitoriza eficacitatea măsurilor prin care s-a identificat, prevenit, redus la minimum, oprit și atenuat impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului. Astfel de evaluări ar trebui să verifice dacă impactul negativ este identificat în mod corespunzător, dacă sunt puse în aplicare măsuri privind diligența necesară și dacă impactul negativ a fost împiedicat ori oprit în mod efectiv. Pentru a se asigura că astfel de evaluări sunt actualizate, acestea ar trebui efectuate cel puțin o dată la 12 luni și revizuite la mijlocul perioadei în cazul în care există motive întemeiate să se considere că ar fi putut surveni noi riscuri semnificative de impact negativ.

- (44) Ca și în cazul standardelor internaționale existente stabilite de Principiile directoare ale Organizației Națiunilor Unite privind afacerile și drepturile omului și cadrul OCDE, cerința privind diligența necesară prevede, printre altele, comunicarea de informații relevante la nivel extern cu privire la politicile, procesele și activitățile de diligență necesară vizând identificarea și abordarea impactului negativ real sau potențial, inclusiv constatările și rezultatele activităților respective. Propunerea de modificare a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea stabilește obligații de raportare relevante pentru întreprinderile care intră sub incidența prezentei directive. Prin urmare, pentru a evita dublarea obligațiilor de raportare, prezenta directivă nu ar trebui să introducă noi obligații de raportare în plus față de cele prevăzute în Directiva 2013/34/UE pentru întreprinderile care intră sub incidența directivei respective, precum și standardele de raportare care ar trebui elaborate în temeiul acesteia. În ceea ce privește întreprinderile care intră în domeniul de aplicare al prezentei directive, dar care nu intră sub incidența Directivei 2013/34/UE, pentru a-și îndeplini obligația de comunicare ca parte a obligației de diligență în temeiul prezentei directive, acestea ar trebui să publice pe site-ul lor web o declarație anuală într-o limbă utilizată în mod obișnuit în domeniul afacerilor internaționale.
- (45) Pentru a facilita respectarea de către întreprinderi a cerințelor privind diligența necesară de-a lungul lanțului lor valoric și pentru a limita transferul sarcinii de asigurare a conformității asupra partenerilor de afaceri IMM-uri, Comisia ar trebui să ofere orientări cu privire la clauze contractuale tip.
- (46) Pentru a oferi sprijin și instrumente practice întreprinderilor sau autorităților statelor membre cu privire la modul în care întreprinderile ar trebui să își îndeplinească obligațiile de diligență, Comisia, utilizând ca referință orientările și standardele internaționale relevante și în consultare cu statele membre și cu părțile interesate, cu Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, cu Agenția Europeană de Mediu și, după caz, cu organismele internaționale care au expertiză în ceea ce privește diligența necesară, ar trebui să aibă posibilitatea de a emite orientări, inclusiv pentru sectoare specifice sau impacturi negative specifice.
- (47) Deși IMM-urile nu sunt incluse în domeniul de aplicare al prezentei directive, acestea ar putea fi afectate de dispozițiile acesteia în calitate de contractanți sau subcontractanți ai întreprinderilor care intră în domeniul de aplicare. Cu toate acestea, scopul este de a

reduce sarcina financiară sau administrativă asupra IMM-urilor, multe dintre acestea confruntându-se deja cu dificultăți în contextul crizei economice și sanitare mondiale. Pentru a sprijini IMM-urile, statele membre ar trebui să creeze și să opereze, individual sau în comun, site-uri web, portaluri sau platforme specializate, iar statele membre ar putea, de asemenea, să sprijine financiar IMM-urile și să le ajute să își consolideze capacitățile. Un astfel de sprijin ar trebui, de asemenea, să fie accesibil și, dacă este necesar, adaptat și extins la operatorii economici din amonte din țările terțe. Întreprinderile aflate în parteneriate de afaceri cu IMM-uri sunt, de asemenea, încurajate să le sprijine în respectarea măsurilor privind diligența necesară, în cazul în care astfel de cerințe ar pune în pericol viabilitatea IMM-urilor și ar utiliza cerințe echitabile, rezonabile, nediscriminatorii și proporționale față de IMM-uri.

- (48) Pentru a completa sprijinul acordat de statele membre IMM-urilor, Comisia se poate baza pe instrumentele, proiectele și alte acțiuni existente ale UE care contribuie la punerea în aplicare a obligației de diligență în UE și în țările terțe. Aceasta poate institui noi măsuri de sprijin care să susțină întreprinderile, inclusiv IMM-urile, în ceea ce privește cerințele privind diligența necesară, inclusiv un observator pentru transparența lanțului valoric și facilitarea inițiativelor comune ale părților interesate.
- (49) Comisia și statele membre ar trebui să lucreze în continuare în parteneriat cu țările terțe pentru a sprijini operatorii economici din amonte să își consolideze capacitatea de a preveni și de a atenua în mod eficace impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului al operațiunilor lor și al partenerilor de afaceri, acordând o atenție deosebită provocărilor cu care se confruntă micii proprietari. Aceștia ar trebui să utilizeze instrumente de vecinătate, de dezvoltare și de cooperare internațională cu scopul de a sprijini guvernele țărilor terțe și operatorii economici din amonte din țările terțe să abordeze impactul negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului al operațiunilor lor și al partenerilor de afaceri din amonte. Aceasta ar putea include colaborarea cu guvernele țărilor partenere, cu sectorul privat local și cu părțile interesate pentru abordarea cauzelor fundamentale ale impactului negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului.
- (50) Pentru a se asigura că prezenta directivă contribuie în mod eficace la combaterea schimbărilor climatice, întreprinderile ar trebui să adopte un plan pentru a se asigura că modelul de afaceri și strategia întreprinderii sunt compatibile cu tranziția către o economie durabilă și cu limitarea încălzirii globale la 1,5 °C, în conformitate cu Acordul de la Paris. În cazul în care clima este sau ar fi trebuit să fie identificată ca fiind un risc principal sau un impact principal al operațiunilor întreprinderii, întreprinderea ar trebui să includă în planul său obiective de reducere a emisiilor.
- (51) Pentru a se asigura că un astfel de plan de reducere a emisiilor este pus în aplicare în mod corespunzător și integrat în stimulentele financiare ale administratorilor, planul ar trebui să fie luat în considerare în mod corespunzător la stabilirea remunerației variabile a administratorilor, în cazul în care remunerația variabilă este legată de contribuția unui administrator la strategia de afaceri a întreprinderii, precum și la interesele și sustenabilitatea pe termen lung.

- (52) Pentru a permite supravegherea eficace și, dacă este necesar, asigurarea respectării prezentei directive în ceea ce privește întreprinderile care nu intră sub incidența legislației unui stat membru, întreprinderile respective ar trebui să desemneze un reprezentant autorizat în mod suficient în Uniune și să furnizeze informații cu privire la reprezentanții lor autorizați. Ar trebui să fie posibil ca reprezentantul autorizat să aibă și rolul de punct de contact, cu condiția respectării cerințelor relevante ale prezentei directive.
- (53) Pentru a asigura monitorizarea punerii corecte în aplicare a obligațiilor de diligență ale întreprinderilor și în scopul asigurării respectării prezentei directive, statele membre ar trebui să desemneze una sau mai multe autorități naționale de supraveghere. Aceste autorități de supraveghere ar trebui să fie publice, independente de întreprinderile care intră în domeniul de aplicare al prezentei directive sau de alte interese de piață și să nu fie afectate de conflicte de interese. Statele membre ar trebui să garanteze o finanțare adecvată a autorității competente, în conformitate cu dreptul lor intern. Acestea ar trebui să aibă dreptul de a efectua investigații, din proprie inițiativă sau pe baza plângerilor sau a suspensiunilor motivate, exprimate în temeiul prezentei directive. În cazul în care există autorități competente în temeiul legislației sectoriale, statele membre ar putea identifica persoanele responsabile de aplicarea prezentei directive în domeniile lor de competență. Acestea ar putea desemna autoritățile pentru supravegherea întreprinderilor financiare reglementate și ca autorități de supraveghere în sensul prezentei directive.
- (54) Pentru a asigura aplicarea eficientă a măsurilor naționale de punere în aplicare a prezentei directive, statele membre ar trebui să prevadă sancțiuni disuasive, proporționale și eficace pentru încălcarea acestor măsuri. Pentru ca un astfel de regim de sancțiuni să fie eficace, sancțiunile administrative care urmează să fie impuse de autoritățile naționale de supraveghere ar trebui să includă sancțiuni pecuniare. În cazul în care sistemul juridic al unui stat membru nu prevede sancțiuni administrative, astfel cum se prevede în prezenta directivă, normele privind sancțiunile administrative ar trebui aplicate astfel încât sancțiunea să fie inițiată de autoritatea de supraveghere competentă și impusă de autoritatea judiciară. Prin urmare, este necesar ca statele membre respective să se asigure că aplicarea normelor și a sancțiunilor are un efect echivalent cu sancțiunile administrative impuse de autoritățile de supraveghere competente.
- (55) Pentru a asigura aplicarea și respectarea consecventă a dispozițiilor naționale adoptate în temeiul prezentei directive, autoritățile naționale de supraveghere ar trebui să coopereze și să își coordoneze acțiunile. În acest scop, Comisia ar trebui să instituie o rețea europeană a autorităților de supraveghere, iar autoritățile de supraveghere ar trebui să își acorde reciproc asistență în îndeplinirea sarcinilor care le revin.
- (56) Pentru a asigura despăgubirea efectivă a victimelor impactului negativ, statele membre ar trebui să aibă obligația de a stabili norme care să reglementeze răspunderea civilă a întreprinderilor pentru daunele rezultate din nerespectarea de către acestea a procesului de diligență necesară. Întreprinderea ar trebui să răspundă pentru daune în cazul în care nu și-a îndeplinit obligațiile de a preveni și de a atenua eventualul impact negativ sau de a-l opri și a-i reduce la minimum amploarea, iar ca urmare a acestei neîndepliniri a obligațiilor, s-a produs un impact negativ – în legătură cu care ar fi trebuit să se ia măsuri

adecvate de identificare, prevenire, atenuare sau de oprire ori reducere a amplitudinii acestuia – și au rezultat daune.

- (57) În ceea ce privește daunele care se produc la nivelul relațiilor de afaceri stabile indirecte, răspunderea întreprinderii ar trebui să facă obiectul unor condiții specifice. Întreprinderea nu ar trebui să răspundă în cazul în care a aplicat măsuri specifice privind diligența necesară. Totuși, aceasta nu ar trebui să fie exonerată de răspundere prin punerea în aplicare a unor astfel de măsuri în cazul în care nu este rezonabil să se preconizeze că acțiunea întreprinsă efectiv, inclusiv în ceea ce privește verificarea conformității, ar fi adecvată pentru a preveni sau a atenua impactul negativ ori a-l opri sau a-i reduce la minimum amplitudinea. În plus, în contextul evaluării existenței și a întinderii răspunderii, trebuie să se țină seama în mod corespunzător de eforturile depuse de întreprindere, în măsura în care acestea sunt legate în mod direct de daunele în cauză, de a se conforma eventualelor măsuri de remediere solicitate de o autoritate de supraveghere, de eventualele investiții realizate și de eventualul sprijin specific furnizat, precum și de eventualele colaborări cu alte entități pentru a aborda impactul negativ asupra lanțurilor sale valorice.
- (58) Regimul de răspundere nu reglementează cine ar trebui să dovedească faptul că acțiunea întreprinderii a fost în mod rezonabil adecvată în circumstanțele cauzei; prin urmare, această chestiune trebuie reglementată de dreptul intern.
- (59) În ceea ce privește normele privind răspunderea civilă, răspunderea civilă a unei întreprinderi pentru daunele rezultate din neîndeplinirea obligației de diligență ar trebui să nu aducă atingere răspunderii civile a filialelor sale sau răspunderii civile a partenerilor săi de afaceri, direcți și indirecti, din cadrul lanțului valoric. De asemenea, normele privind răspunderea civilă în temeiul prezentei directive nu ar trebui să aducă atingere normelor Uniunii sau naționale privind răspunderea civilă legată de impactul negativ asupra drepturilor omului sau de impactul negativ asupra mediului, care prevăd răspunderea în situații care nu sunt reglementate de prezenta directivă sau care prevăd o răspundere mai strictă decât cea prevăzută în prezenta directivă.
- (60) În ceea ce privește răspunderea civilă pentru impactul negativ asupra mediului, persoanele care suferă daune pot solicita despăgubiri în temeiul prezentei directive, chiar și în cazul în care acestea se suprapun cu plângeri în materie de drepturi ale omului.
- (61) Pentru a se asigura că victimele prejudiciilor în domeniul drepturilor omului și mediului pot introduce o acțiune în despăgubiri și pot solicita despăgubiri pentru daunele cauzate de nerespectarea de către o întreprindere a obligațiilor de diligență care decurg din prezenta directivă, chiar și în cazul în care legea aplicabilă unor astfel de solicitări nu este legislația unui stat membru, cum ar putea fi cazul, de exemplu, în conformitate cu normele de drept internațional privat atunci când prejudiciul se produce într-o țară terță, prezenta directivă ar trebui să impună statelor membre să se asigure că dispozițiile de drept intern referitoare la răspunderea civilă, prin care se transpune articolul în cauză, se aplică imediat și prioritar în cazurile în care legea aplicabilă acțiunilor în despăgubiri nu este legea unui stat membru.

- (62) Regimul de răspundere civilă în temeiul prezentei directive nu ar trebui să aducă atingere Directivei 2004/35/CE privind răspunderea pentru mediul înconjurător. Prezenta directivă nu ar trebui să împiedice statele membre să impună în sarcina întreprinderilor obligații suplimentare mai stricte sau să adopte în alt mod măsuri suplimentare având aceleași obiective ca directiva respectivă.
- (63) În toate legislațiile naționale ale statelor membre, administratorilor le revine obligația de prudență față de întreprindere. Pentru a se asigura că această obligație generală este înțeleasă și aplicată într-un mod coerent și consecvent cu obligațiile de diligență introduse prin prezenta directivă și administratorii țin seama în mod sistematic de aspectele legate de durabilitate în cadrul procesului decizional, prezenta directivă ar trebui să clarifice, într-un mod armonizat, obligația generală de prudență a administratorilor de a acționa în interesul întreprinderii, prevăzând luarea în considerare de către administratori a aspectelor legate de durabilitate, astfel cum sunt menționate în Directiva 2013/34/UE, inclusiv, după caz, de consecințele asupra drepturilor omului, schimbărilor climatice și mediului, inclusiv pe termen scurt, mediu și lung. O astfel de clarificare nu necesită modificarea structurilor corporative naționale existente.
- (64) Responsabilitatea pentru diligența necesară ar trebui să fie atribuită administratorilor întreprinderii, în conformitate cu cadrele internaționale privind diligența necesară. Prin urmare, administratorii ar trebui să fie responsabili de instituirea și supravegherea acțiunilor de diligență necesară prevăzute în prezenta directivă și de adoptarea politicii privind diligența necesară a întreprinderii, ținând seama de contribuțiile părților interesate și ale organizațiilor societății civile și integrând diligența necesară în sistemele de gestionare corporativă. De asemenea, administratorii ar trebui să adapteze strategia corporativă la impactul real și potențial identificat și la orice măsuri privind diligența necesară întreprinse.
- (65) Persoanele care lucrează pentru întreprinderi care fac obiectul obligațiilor de diligență în temeiul prezentei directive sau care sunt în contact cu astfel de întreprinderi în contextul activităților lor profesionale pot juca un rol esențial în demascarea încălcărilor normelor prezentei directive. Astfel, acestea pot contribui la prevenirea și descurajarea unor astfel de încălcări și la consolidarea aplicării prezentei directive. Prin urmare, Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului¹⁰⁶ ar trebui să se aplice raportării tuturor încălcărilor prezentei directive și protecției persoanelor care raportează astfel de încălcări.

¹⁰⁶ Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii (JO L 305, 26.11.2019, p. 17).

- (66) În vederea precizării informațiilor pe care întreprinderile care nu fac obiectul cerințelor de raportare prevăzute de dispozițiile privind raportarea de către întreprinderi de informații privind durabilitatea în temeiul Directivei 2013/34/UE ar trebui să le comunice cu privire la aspectele reglementate de prezenta directivă, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ar trebui delegată Comisiei în ceea ce privește stabilirea unor norme suplimentare privind conținutul și criteriile unei astfel de raportări, precizând informațiile privind descrierea obligației de diligență, a impactului potențial și real și a acțiunilor întreprinse cu privire la acestea. Este deosebit de important ca, în cursul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, iar respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare¹⁰⁷. În special, pentru a asigura participarea egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.
- (67) Prezenta directivă ar trebui să fie aplicată în conformitate cu dreptul Uniunii privind protecția datelor și dreptul la protecția vieții private și a datelor cu caracter personal, astfel cum sunt consacrate la articolele 7 și 8 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Orice prelucrare a datelor cu caracter personal în temeiul prezentei directive trebuie efectuată în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁰⁸, inclusiv cerințele privind limitarea scopului, reducerea la minimum a datelor și limitarea legată de stocare.
- (68) Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor a fost consultată în conformitate cu articolul 28 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁰⁹ și a emis un aviz la ... 2022.
- (69) Prezenta directivă nu aduce atingere obligațiilor în domeniul drepturilor omului, al protecției mediului și al schimbărilor climatice în temeiul altor acte legislative ale

¹⁰⁷ JO L 123, 12.5.2016, p. 1.

¹⁰⁸ Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), JO L 119, 4.5.2016, p. 1.

¹⁰⁹ Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii și privind libera circulație a acestor date (JO L 295, 21.11.2018, p. 39).

Uniunii. În cazul în care dispozițiile prezentei directive contravin unei dispoziții dintr-un alt act legislativ al Uniunii care urmărește aceleași obiective și care prevede obligații mai extinse sau mai specifice, dispozițiile celui alt act legislativ al Uniunii ar trebui să prevaleze în măsura contradicției și trebuie să se aplice respectivelor obligații specifice.

- (70) Comisia ar trebui să evalueze și să raporteze dacă ar trebui adăugate noi sectoare pe lista sectoarelor cu impact ridicat reglementate de prezenta directivă, pentru a o alinia la orientările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică sau în lumina unor dovezi clare privind exploatarea prin muncă, încălcările drepturilor omului sau amenințările emergente la adresa mediului, dacă lista convențiilor internaționale relevante prevăzută în prezenta directivă ar trebui modificată, în special în lumina evoluțiilor internaționale, sau dacă dispozițiile privind diligența necesară în temeiul prezentei directive ar trebui extinse la impactul negativ asupra climei.
- (71) Obiectivul prezentei directive, și anume o mai bună exploatare a potențialului pieței unice de a contribui la tranziția către o economie durabilă și la dezvoltarea durabilă prin prevenirea și atenuarea impactului negativ potențial sau real asupra drepturilor omului și asupra mediului în lanțurile valorice ale întreprinderilor, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre acționând individual sau într-un mod necoordonat, ci, având în vedere amploarea și efectele acțiunilor, poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii. În special, problemele abordate și cauzele acestora au o dimensiune transnațională, deoarece numeroase întreprinderi își desfășoară activitatea la nivelul Uniunii sau la nivel mondial, iar lanțurile valorice se extind în alte state membre și în țări terțe. În plus, măsurile luate de fiecare stat membru în parte riscă să fie inefficiente și să conducă la fragmentarea pieței interne. Prin urmare, Uniunea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității prevăzut la articolul 5 din TUE. În conformitate cu principiul proporționalității prevăzut în articolul respectiv, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestui obiectiv.

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Obiectul

1. Prezenta directivă stabilește norme:
 - (a) privind obligațiile întreprinderilor în ceea ce privește impactul negativ real și potențial asupra drepturilor omului și impactul negativ asupra mediului, în raport cu propriile lor operațiuni, cu operațiunile filialelor lor și cu operațiunile lanțului

valoric desfășurate de entitățile cu care întreprinderea are o relație de afaceri stabilă, precum și norme

- (b) privind răspunderea pentru încălcarea obligațiilor menționate mai sus.

Caracterul „stabil” al relațiilor de afaceri trebuie reevaluat periodic și cel puțin o dată la 12 luni.

2. Prezenta directivă nu constituie un motiv de reducere a nivelului de protecție a drepturilor omului, de protecție a mediului sau de protecție a climei prevăzut de legislația statelor membre la momentul adoptării prezentei directive.
3. Prezenta directivă nu aduce atingere obligațiilor în domeniul drepturilor omului, al protecției mediului și al schimbărilor climatice în temeiul altor acte legislative ale Uniunii. În cazul în care dispozițiile prezentei directive contravin unei dispoziții dintr-un alt act legislativ al Uniunii care urmărește aceleași obiective și care prevede obligații mai extinse sau mai specifice, dispozițiile celui alt act legislativ al Uniunii prevalează în ceea ce privește conflictul de legi și se aplică respectivelor obligații specifice.

Articolul 2

Domeniul de aplicare

1. Prezenta directivă se aplică întreprinderilor constituite în conformitate cu legislația unui stat membru și care îndeplinesc una dintre următoarele condiții:
 - (a) întreprinderea a avut, în medie, peste 500 de angajați și o cifră de afaceri netă la nivel mondial de peste 150 de milioane EUR în ultimul exercițiu financiar pentru care au fost întocmite situații financiare anuale;
 - (b) întreprinderea nu a atins pragurile prevăzute la litera (a), dar a avut, în medie, peste 250 de angajați și o cifră de afaceri netă la nivel mondial de peste 40 de milioane EUR în ultimul exercițiu financiar pentru care au fost întocmite situații financiare anuale, cu condiția ca cel puțin 50 % din această cifră de afaceri netă să fi fost generată în unul sau mai multe dintre următoarele sectoare:
 - (i) fabricarea textilelor, a articolelor din piele și a produselor conexe (inclusiv a articolelor de încălțăminte) și comerțul cu ridicata de textile, îmbrăcăminte și încălțăminte;
 - (ii) agricultură, silvicultură, pescuit (inclusiv acvacultură), fabricarea de produse alimentare și comerțul cu ridicata cu materii prime agricole, animale vii, produse din lemn, alimente și băuturi;
 - (iii) extracția resurselor minerale, indiferent de locul din care sunt extrase (inclusiv țițeiul, gazele naturale, cărbunele, lignitul, metalele și minereurile

metalifere, precum și toate celelalte minerale nemetalice și produse de carieră), fabricarea produselor metalice de bază, a altor produse din minerale nemetalice și a produselor metalice prelucrate (cu excepția mașinilor și echipamentelor) și comerțul cu ridicata cu resurse minerale, produse minerale de bază și intermediare (inclusiv metale și minereuri metalifere, materiale de construcție, combustibili, produse chimice și alte produse intermediare).

2. Prezenta directivă se aplică și întreprinderilor constituite în conformitate cu legislația unei țări din afara UE și care îndeplinesc una dintre următoarele condiții:
 - (a) au generat o cifră de afaceri netă de peste 150 de milioane EUR în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimul exercițiu financiar;
 - (b) au generat o cifră de afaceri netă de peste 40 de milioane EUR, dar nu mai mult de 150 de milioane EUR în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimul exercițiu financiar, cu condiția ca cel puțin 50 % din această cifră de afaceri netă la nivel mondial să fi fost generată în unul sau mai multe dintre sectoarele enumerate la alineatul (1) litera (b).
3. În sensul alineatului (1), numărul de angajați cu fracțiune de normă se calculează pe baza echivalentului normă întreagă. Lucrătorii temporari sunt incluși în calculul numărului de angajați în același mod ca și când ar fi fost lucrători angajați direct pentru aceeași perioadă de timp de către întreprindere.
4. În ceea ce privește întreprinderile menționate la alineatul (1), statul membru competent să reglementeze aspectele care intră sub incidența prezentei directive este statul membru în care întreprinderea își are sediul social.

Articolul 3

Definiții

În scopul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

- (a) „întreprindere” înseamnă oricare dintre următoarele:

- (i) o persoană juridică constituită într-una din formele juridice enumerate în anexa I la Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului¹¹⁰;
- (ii) o persoană juridică constituită în conformitate cu legislația unei țări terțe într-o formă comparabilă cu cele enumerate în anexele I și II la directiva respectivă;
- (iii) o persoană juridică constituită într-una din formele juridice enumerate în anexa II la Directiva 2013/34/UE, formată integral din întreprinderi organizate într-una din formele juridice menționate la punctele (i) și (ii);
- (iv) o întreprindere financiară reglementată, indiferent de forma sa juridică, care este:
 - o instituție de credit, astfel cum este definită la articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului¹¹¹;
 - o firmă de investiții, astfel cum este definită la articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului¹¹²;
 - un administrator de fonduri de investiții alternative (AFIA), astfel cum este definit la articolul 4 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului (2), inclusiv un administrator de EuVECA în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 345/2013 al Parlamentului European și al Consiliului¹¹³, un administrator de EuSEF în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 346/2013 al Parlamentului European

¹¹⁰ Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi (JO L 182, 29.6.2013, p. 19).

¹¹¹ Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (JO L 176, 27.6.2013, p. 1).

¹¹² Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE (JO L 173, 12.6.2014, p. 349).

¹¹³ Regulamentul (UE) nr. 345/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind fondurile europene cu capital de risc (JO L 115, 25.4.2013, p. 1).

și al Consiliului¹¹⁴ și un administrator de ELTIF în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/760 al Parlamentului European și al Consiliului¹¹⁵;

- un organism de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), astfel cum este definit la articolul 2 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹¹⁶;
- o întreprindere de asigurare, astfel cum este definită la articolul 13 punctul 1 din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹¹⁷;
- o întreprindere de reasigurare, astfel cum este definită la articolul 13 punctul 4 din Directiva 2009/138/CE;
- o instituție pentru furnizarea de pensii ocupaționale, astfel cum este definită la articolul 6 punctul 1 din Directiva (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului¹¹⁸;
- instituții de pensii care gestionează sisteme de pensii considerate a fi sisteme de securitate socială care fac obiectul Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului¹¹⁹ și al Regulamentului (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului¹²⁰, precum și orice entitate juridică instituită în scopul investiției în astfel de sisteme;

¹¹⁴ Regulamentul (UE) nr. 346/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind fondurile europene de antreprenoriat social (JO L 115, 25.4.2013, p. 18).

¹¹⁵ Regulamentul (UE) 2015/760 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind fondurile europene de investiții pe termen lung (JO L 123, 19.5.2015, p. 98).

¹¹⁶ Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) (JO L 302, 17.11.2009, p. 32).

¹¹⁷ Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) (JO L 335, 17.12.2009, p. 1).

¹¹⁸ Directiva (UE) 2016/2341 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale (IORP) (JO L 354, 23.12.2016, p. 37).

¹¹⁹ Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 166, 30.4.2004, p. 1).

¹²⁰ Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 284, 30.10.2009, p. 1).

- un fond de investiții alternative (FIA) administrat de un AFIA, astfel cum este definit la articolul 4 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2011/61/UE, sau un FIA supravegheat în conformitate cu dreptul intern aplicabil;
- OPCVM, astfel cum este definit la articolul 1 alineatul (2) din Directiva 2009/65/CE;
- o autoritate competentă astfel cum este definită la articolul 2 punctul 1 din Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului¹²¹;
- un depozitar central de titluri de valoare, astfel cum este definit la articolul 2 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului¹²²;
- un vehicul investițional de asigurare sau reasigurare autorizat în conformitate cu articolul 211 din Directiva 2009/138/CE;
- o entitate special constituită în scopul securitizării, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 2 din Regulamentul (UE) 2017/2402 al Parlamentului European și al Consiliului¹²³;
- un holding de asigurare, astfel cum este definit la articolul 212 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2009/138/CE, sau un holding financiar mixt, astfel cum este definit la articolul 212 alineatul (1) litera (h) din Directiva 2009/138/CE, care face parte dintr-un grup de asigurare ce face obiectul supravegherii la nivel de grup în temeiul articolului 213 din directiva respectivă și care nu este exceptat de la supravegherea la nivel de grup în temeiul articolului 214 alineatul (2) din Directiva 2009/138/CE;

¹²¹ Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (JO L 201, 27.7.2012, p. 1).

¹²² Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare și de modificare a Directivelor 98/26/CE și 2014/65/UE și a Regulamentului (UE) nr. 236/2012 (JO L 257, 28.8.2014, p. 1).

¹²³ Regulamentul (UE) 2017/2402 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2017 de stabilire a unui cadru general privind securitizarea și de creare a unui cadru specific pentru o securitizare simplă, transparentă și standardizată, și de modificare a Directivelor 2009/65/CE, 2009/138/CE și 2011/61/UE, precum și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 648/2012 (JO L 347, 28.12.2017, p. 35).

- o instituție de plată, astfel cum este definită la articolul 1 alineatul (1) litera (d) din Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului¹²⁴;
 - o instituție emitentă de monedă electronică, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 1 din Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹²⁵;
 - un furnizor de servicii de finanțare participativă, astfel cum este definit la articolul 2 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului¹²⁶;
 - un furnizor de servicii de criptoactive, astfel cum este definit la articolul 3 alineatul (1) punctul 8 din [Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind piețele criptoactivelor și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937¹²⁷], în cazul în care prestează unul sau mai multe servicii de criptoactive astfel cum sunt definite la articolul 3 alineatul (1) punctul 9 din [Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind piețele criptoactivelor și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937];
- (b) „impact negativ asupra mediului” înseamnă un impact negativ asupra mediului care rezultă din încălcarea uneia dintre interdicțiile și obligațiile prevăzute în convențiile internaționale de mediu enumerate în anexă, partea II;
- (c) „impact negativ asupra drepturilor omului” înseamnă un impact negativ asupra persoanelor protejate, care rezultă din încălcarea uneia dintre drepturile sau uneia dintre interdicțiile enumerate în anexă partea I secțiunea 1, astfel cum sunt consacrate în convențiile internaționale enumerate în anexă partea I secțiunea 2;

¹²⁴ Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE (JO L 337, 23.12.2015, p. 35).

¹²⁵ Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică, de modificare a Directivelor 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 2000/46/CE (JO L 267, 10.10.2009, p. 7).

¹²⁶ Regulamentul (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 octombrie 2020 privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1129 și a Directivei (UE) 2019/1937 (JO L 347, 20.10.2020, p. 1).

¹²⁷ COM(2020) 593 final.

- (d) „filială” înseamnă o persoană juridică prin intermediul căreia se exercită activitatea unei „întreprinderi controlate”, astfel cum este definită la articolul 2 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹²⁸;
- (e) „relație de afaceri” înseamnă o relație cu un contractant, subcontractant sau orice altă entitate juridică („partener”)
- (i) cu care întreprinderea a încheiat un acord comercial sau căruia întreprinderea îi furnizează finanțare, asigurare sau reasigurare, sau
- (ii) care efectuează operațiuni comerciale legate de produsele sau serviciile întreprinderii pentru sau în numele acesteia;
- (f) „relație de afaceri stabilă” înseamnă o relație de afaceri, directă sau indirectă, care este sau se preconizează că va fi durabilă, având în vedere intensitatea sau durata sa și care nu reprezintă o parte neglijabilă sau doar auxiliară a lanțului valoric;
- (g) „lanț valoric” înseamnă activitățile legate de producția unui bun sau de furnizarea de servicii de către o întreprindere, inclusiv dezvoltarea produsului sau a serviciului și utilizarea și eliminarea produsului, precum și activitățile conexe partenerilor de afaceri stabili ai întreprinderii din amonte și din aval. În ceea ce privește întreprinderile în sensul literei (a) punctul (iv), „lanțul valoric” referitor la furnizarea acestor servicii specifice include numai activitățile clienților care primesc astfel de împrumuturi, credite și alte servicii financiare, precum și activitățile altor întreprinderi care aparțin aceluiași grup ale căror activități sunt legate de contractul în cauză. Lanțul valoric al acestor întreprinderi financiare reglementate nu acoperă IMM-urile care primesc împrumuturi, credite, finanțare, asigurări sau reasigurări de la astfel de entități;
- (h) „verificare efectuată de o parte terță independentă” înseamnă verificarea respectării de către o întreprindere sau de către părți ale lanțului său valoric a cerințelor în materie de drepturi ale omului și de mediu care decurg din dispozițiile prezentei directive de către un auditor independent față de întreprindere, fără conflicte de interese, cu experiență și competențe în domeniul mediului și al drepturilor omului și responsabil pentru calitatea și fiabilitatea auditului;

¹²⁸ Directiva 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată și de modificare a Directivei 2001/34/CE (JO L 390, 31.12.2004, p. 38).

- (i) „IMM” înseamnă o microîntreprindere, o întreprindere mică sau o întreprindere mijlocie, indiferent de forma sa juridică, care nu face parte dintr-un grup mare, astfel cum sunt definiți acești termeni la articolul 3 alineatele (1), (2), (3) și (7) din Directiva 2013/34/UE;
- (j) „inițiativă sectorială” înseamnă o combinație de proceduri, instrumente și mecanisme voluntare referitoare la obligația de diligență în cadrul unui lanț valoric, inclusiv verificări efectuate de terți independenți, concepute și supravegheate de guverne, de asociațiile sectoriale sau de alte grupări de organizații interesate;
- (k) „reprezentant autorizat” înseamnă o persoană fizică sau juridică rezidentă sau stabilită în Uniune care are un mandat din partea unei întreprinderi în sensul literei (a) punctul (ii) să acționeze în numele său în ceea ce privește respectarea obligațiilor pe care întreprinderea respectivă le are în temeiul prezentei directive;
- (l) „impact negativ grav” înseamnă un impact negativ asupra mediului sau un impact negativ asupra drepturilor omului care este deosebit de semnificativ prin natura sa sau care afectează un număr mare de persoane sau o zonă extinsă a mediului sau care este ireversibil ori deosebit de dificil de remediat ca urmare a măsurilor necesare pentru a restabili situația existentă înainte de impact;
- (m) „cifra de afaceri netă” înseamnă:
 - (i) „cifra de afaceri netă”, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 5 din Directiva 2013/34/UE sau
 - (ii) în cazul în care întreprinderea aplică standardele internaționale de contabilitate adoptate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului¹²⁹ sau este o întreprindere în sensul literei (a) punctul (ii), veniturile, astfel cum sunt definite în cadrul de raportare financiară sau în sensul acestuia, pe baza cărora sunt întocmite situațiile financiare ale întreprinderii;
- (n) „părți interesate” înseamnă angajații întreprinderii, angajații filialelor sale și alte persoane, grupuri, comunități sau entități ale căror drepturi sau interese sunt sau ar putea fi afectate de produsele, serviciile și operațiunile întreprinderii respective, ale filialelor sale și ale relațiilor sale de afaceri;

¹²⁹ Regulamentul (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 iulie 2002 privind aplicarea standardelor internaționale de contabilitate (JO L 243, 11.9.2002, p. 1).

- (o) „administrator” înseamnă:
 - (i) orice membru al organismelor administrative, de conducere sau de supraveghere ale unei întreprinderi;
 - (ii) în cazul în care nu sunt membri ai organismelor administrative, de conducere sau de supraveghere ale unei întreprinderi, directorul general și, dacă există această funcție, directorul general adjunct;
 - (iii) alte persoane care îndeplinesc funcții similare celor îndeplinite în temeiul punctului (i) sau (ii);
- (p) „consiliu de administrație” înseamnă organul administrativ sau de supraveghere responsabil cu supravegherea conducerii executive a întreprinderii sau, dacă nu există un astfel de organism, persoana sau persoanele care îndeplinesc funcții echivalente;
- (q) „măsură adecvată” înseamnă o măsură care poate atinge obiectivele de diligență necesară, proporțională cu gravitatea și probabilitatea impactului negativ, aflată în mod rezonabil la dispoziția întreprinderii, luând în considerare circumstanțele cazului specific, inclusiv caracteristicile sectorului economic și ale relației de afaceri specifice și influența întreprinderii, precum și necesitatea de a asigura stabilirea ordinii de prioritate a acțiunilor.

Articolul 4

Obligația de diligență

1. Statele membre se asigură că întreprinderile își îndeplinesc obligația de diligență în ceea ce privește drepturile omului și mediul, astfel cum se prevede la articolele 5-11 („diligența necesară”), efectuând următoarele acțiuni:
 - (a) integrarea diligenței necesare în politicile lor, în conformitate cu articolul 5;
 - (b) identificarea impactului negativ real sau potențial, în conformitate cu articolul 6;
 - (c) prevenirea și atenuarea impactului negativ potențial, precum și oprirea impactului negativ real și reducerea la minimum a amplitudinii acestuia, în conformitate cu articolele 7 și 8;
 - (d) instituirea și menținerea unei proceduri de tratare a plângerilor, în conformitate cu articolul 9;
 - (e) monitorizarea eficacității politicii și a măsurilor privind diligența necesară, în conformitate cu articolul 10;
 - (f) comunicarea publică privind diligența necesară, în conformitate cu articolul 11.

2. Statele membre se asigură că, în scopul diligenței necesare, întreprinderile au dreptul de a face schimb de resurse și informații în cadrul grupurilor lor de întreprinderi și cu alte entități juridice, în conformitate cu legislația aplicabilă în materie de concurență.

Articolul 5

Integrarea diligenței necesare în politicile întreprinderilor

1. Statele membre se asigură că întreprinderile integrează diligența necesară în toate politicile lor corporative și că pun în practică o politică privind diligența necesară. Politica privind diligența necesară cuprinde toate elementele următoare:
 - (a) o descriere a abordării întreprinderii, inclusiv pe termen lung, în ceea ce privește diligența necesară;
 - (b) un cod de conduită care să descrie normele și principiile care trebuie urmate de angajații și filialele întreprinderii;
 - (c) o descriere a proceselor instituite pentru punerea în aplicare a obligației de diligență, inclusiv măsurile luate pentru a verifica respectarea codului de conduită și pentru a extinde aplicarea acestuia la relațiile de afaceri stabile.
2. Statele membre se asigură că întreprinderile își actualizează anual politica privind diligența necesară.

Articolul 6

Identificarea impactului negativ real și potențial

1. Statele membre se asigură că întreprinderile iau măsurile adecvate pentru a identifica impactul negativ real și potențial asupra drepturilor omului și impactul negativ asupra mediului care decurg din propriile operațiuni sau ale filialelor lor și, în cazul în care sunt legate de lanțurile lor valorice, din relațiile lor de afaceri stabile, în conformitate cu alineatele (2), (3) și (4).
2. Prin derogare de la alineatul (1), întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (b) și la articolul 2 alineatul (2) litera (b) au doar obligația de a identifica impactul negativ grav, real și potențial, relevant pentru sectorul respectiv menționat la articolul 2 alineatul (1) litera (b).
3. Atunci când întreprinderile menționate la articolul 3 litera (a) punctul (iv) furnizează servicii de credit, de împrumut sau alte servicii financiare, identificarea impactului negativ real și potențial asupra drepturilor omului și a impactului negativ asupra mediului se realizează numai înainte de furnizarea serviciului respectiv.

4. Statele membre se asigură că, în scopul identificării impactului negativ menționat la alineatul (1), după caz, pe baza unor informații cantitative și calitative, întreprinderile au dreptul de a utiliza resursele adecvate, inclusiv rapoartele independente și informațiile colectate prin procedura de tratare a plângerilor prevăzută la articolul 9. Întreprinderile organizează, de asemenea, după caz, consultări cu grupurile potențial afectate, inclusiv cu lucrătorii și cu alte părți interesate relevante, pentru a colecta informații cu privire la impactul negativ real sau potențial.

Articolul 7

Prevenirea potențialului impact negativ

1. Statele membre se asigură că întreprinderile iau măsurile adecvate pentru a preveni sau, în cazul în care prevenirea nu este posibilă sau nu este posibilă imediat, pentru a atenua în mod adecvat potențialul impact negativ asupra drepturilor omului și impactul negativ asupra mediului care au fost sau ar fi trebuit să fie identificate în temeiul articolului 6, în conformitate cu alineatele (2), (3), (4) și (5) din prezentul articol.
2. Întreprinderile au obligația de a lua următoarele măsuri, după caz:
 - (a) dacă este necesar, având în vedere natura sau complexitatea măsurilor necesare pentru prevenire, elaborarea și punerea în aplicare a unui plan de măsuri de prevenire, cu termene de acțiune rezonabile și clar definite și cu indicatori calitativi și cantitativi pentru măsurarea îmbunătățirilor. Planul de măsuri de prevenire este elaborat în consultare cu părțile interesate afectate;
 - (b) urmărirea obținerii de garanții contractuale de la un partener de afaceri cu care a stabilit o relație de afaceri directă, potrivit căreia acesta va asigura respectarea codului de conduită al întreprinderii și, după caz, a planului de măsuri de prevenire, inclusiv prin solicitarea de garanții contractuale corespunzătoare de la partenerii săi, în măsura în care activitățile lor fac parte din lanțul valoric al întreprinderii (clauze contractuale în cascadă). În cazul în care se obțin astfel de garanții contractuale, se aplică alineatul (4);
 - (c) efectuarea investițiilor necesare, de exemplu în procesele și infrastructurile de gestionare sau de producție, pentru a respecta alineatul (1);
 - (d) furnizarea unui sprijin specific și proporțional pentru un IMM cu care întreprinderea are o relație de afaceri stabilă, în cazul în care respectarea de către acesta a codului de conduită sau a planului de măsuri de prevenire ar pune în pericol viabilitatea IMM-ului;
 - (e) în conformitate cu dreptul Uniunii, inclusiv cu legislația concurenței, colaborarea cu alte entități, inclusiv, după caz, pentru sporirea capacității întreprinderii de a opri impactul negativ, în special în cazul în care nicio altă măsură nu este adecvată sau eficace.

3. În ceea ce privește potențialul impact negativ care nu a putut fi prevenit sau atenuat în mod adecvat prin măsurile de la alineatul (2), întreprinderea poate urmări încheierea unui contract cu un partener cu care are o relație indirectă, în vederea asigurării conformității cu codul de conduită al întreprinderii sau cu un plan de măsuri de prevenire. În cazul încheierii unui astfel de contract, se aplică alineatul (4).
4. Garanțiile contractuale sau contractul trebuie însoțit(e) de măsuri adecvate de verificare a conformității. În scopul verificării conformității, întreprinderea poate face trimitere la inițiative sectoriale adecvate sau la verificări efectuate de o parte terță independentă.

În cazul în care se obțin garanții contractuale sau se încheie un contract cu un IMM, condițiile utilizate trebuie să fie echitabile, rezonabile și nediscriminatorii. În cazul în care se iau măsuri de verificare a conformității în ceea ce privește IMM-urile, întreprinderea suportă costul verificării efectuate de o parte terță independentă.

5. În ceea ce privește potențialul impact negativ în sensul alineatului (1) care nu a putut fi prevenit sau atenuat în mod adecvat prin măsurile prevăzute la alineatele (2), (3) și (4), întreprinderea trebuie să nu încheie relații noi sau să nu prelungească relațiile existente cu partenerul în legătură cu care a survenit impactul sau în lanțul valoric al căruia a survenit impactul și, în cazul în care legea care reglementează relațiile acestora îi permite, ia următoarele măsuri:
 - (a) suspendă temporar relațiile comerciale cu partenerul în cauză, continuând, în același timp, să depună eforturi de prevenire și de reducere la minimum, în cazul în care se preconizează în mod rezonabil că aceste eforturi vor avea succes pe termen scurt;
 - (b) încetează relația de afaceri în ceea ce privește activitățile vizate, în cazul în care potențialul impact negativ este grav.

Statele membre prevăd posibilitatea încetării relației comerciale care face obiectul contractelor reglementate de legislația lor.

6. Prin derogare de la alineatul (5) litera (b), atunci când întreprinderile menționate la articolul 3 litera (a) punctul (iv) furnizează credite, împrumuturi sau alte servicii financiare, acestea nu sunt obligate să rezilieze contractul de credit, de împrumut sau de alt tip de servicii financiare atunci când se poate presupune în mod rezonabil că va cauza prejudicii substanțiale entității căreia îi este furnizat serviciul respectiv.

Articolul 8

Măsuri prin care să se oprească impactul negativ real

1. Statele membre se asigură că întreprinderile iau măsurile adecvate pentru a opri impactul negativ real care a fost sau ar fi trebuit să fie identificat în temeiul articolului 6, în conformitate cu alineatele (2)-(6) din prezentul articol.

2. În cazul în care nu se poate opri un impact negativ, statele membre se asigură că întreprinderile reduc la minimum amploarea impactului respectiv.
3. Întreprinderile au obligația de a lua următoarele măsuri, după caz:
 - (a) neutralizarea impactului negativ sau reducerea la minimum a amplitudinii acestuia, inclusiv prin plata de daune către persoanele afectate și de compensații financiare către comunitățile afectate. Acțiunea trebuie să fie proporțională cu importanța și amploarea impactului negativ și cu contribuția conduitei întreprinderii la impactul negativ;
 - (b) dacă este necesar, în cazul în care nu se poate opri imediat impactul negativ, elaborarea și punerea în aplicare a unui plan de măsuri corective cu termene de acțiune rezonabile și clar definite și cu indicatori calitativi și cantitativi pentru măsurarea îmbunătățirilor. După caz, planul de măsuri corective este elaborat în consultare cu părțile interesate;
 - (c) urmărirea obținerii de garanții contractuale de la un partener direct cu care au o relație de afaceri stabilă, potrivit căreia acesta va asigura respectarea codului de conduită și, după caz, a planului de măsuri corective, inclusiv prin urmărirea obținerii de garanții contractuale corespunzătoare de la partenerii săi, în măsura în care aceștia fac parte din lanțul valoric (clauze contractuale în cascadă). În cazul în care se obțin astfel de garanții contractuale, se aplică alineatul (5).
 - (d) efectuarea investițiilor necesare, de exemplu în procesele și infrastructurile de gestionare sau de producție, pentru a respecta alineatele (1), (2) și (3);
 - (e) furnizarea unui sprijin specific și proporțional pentru un IMM cu care întreprinderea are o relație de afaceri stabilă, în cazul în care conformitatea cu codul de conduită sau cu planul de măsuri corective ar pune în pericol viabilitatea IMM-ului;
 - (f) în conformitate cu dreptul Uniunii, inclusiv cu legislația concurenței, colaborarea cu alte entități, inclusiv, după caz, pentru sporirea capacității întreprinderii de a opri impactul negativ, în special în cazul în care nicio altă măsură nu este adecvată sau eficientă.
4. În ceea ce privește impactul negativ real care nu a putut fi oprit sau atenuat în mod adecvat prin măsurile de la alineatul (3), întreprinderea poate încerca să încheie un contract cu un partener cu care are o relație indirectă, în vederea asigurării conformității cu codul de conduită al întreprinderii sau cu un plan de măsuri corective. În cazul încheierii unui astfel de contract, se aplică alineatul (5).
5. Garanțiile contractuale sau contractul trebuie însoțit(e) de măsuri adecvate de verificare a conformității. În scopul verificării conformității, întreprinderea poate face trimitere la inițiative sectoriale adecvate sau la verificări efectuate de o parte terță independentă.

În cazul în care se obțin garanții contractuale sau se încheie un contract cu un IMM, condițiile utilizate trebuie să fie echitabile, rezonabile și nediscriminatorii. În cazul în care se iau măsuri de verificare a conformității în ceea ce privește IMM-urile, întreprinderea suportă costul verificării efectuate de o parte terță independentă.

6. În ceea ce privește impactul negativ real în sensul alineatului (1) care nu a putut fi oprit sau a cărui amploare nu a putut fi redusă la minimum prin măsurile prevăzute la alineatele (3), (4) și (5), întreprinderea trebuie să nu încheie relații noi sau să nu prelungească relațiile existente cu partenerul în legătură cu care a survenit impactul sau în lanțul valoric al căruia a survenit impactul și, în cazul în care legea care reglementează relațiile acestora îi permite, ia următoarele măsuri:
 - (a) suspendă temporar relațiile comerciale cu partenerul în cauză, continuând, în același timp, să depună eforturi pentru a opri sau a reduce la minimum impactul negativ ori
 - (b) încetează relația de afaceri în ceea ce privește activitățile vizate, în cazul în care impactul negativ este considerat grav.

Statele membre prevăd posibilitatea încetării relației comerciale care face obiectul contractelor reglementate de legislația lor.

7. Prin derogare de la alineatul (6) litera (b), atunci când întreprinderile menționate la articolul 3 litera (a) punctul (iv) furnizează credite, împrumuturi sau alte servicii financiare, acestea nu sunt obligate să rezilieze contractul de credit, de împrumut sau de alt tip de servicii financiare atunci când se poate presupune în mod rezonabil că acest fapt va cauza prejudicii substanțiale entității a căreia îi este furnizat serviciul respectiv.

Articolul 9

Procedura de tratare a plângerilor

1. Statele membre se asigură că întreprinderile le oferă persoanelor și organizațiilor enumerate la alineatul (2) posibilitatea de a depune plângeri în cazul în care au suspiciuni legitime cu privire la impactul negativ real sau potențial asupra drepturilor omului și la impactul negativ asupra mediului în ceea ce privește propriile lor operațiuni, operațiunile filialelor lor și lanțurile lor valorice.
2. Statele membre se asigură că plângerile pot fi depuse de:
 - (a) persoane care sunt afectate sau care au motive întemeiate să considere că ar putea fi afectate de un impact negativ;
 - (b) sindicate și alți reprezentanți ai lucrătorilor ce reprezintă persoane care își desfășoară activitatea în cadrul lanțului valoric în cauză;

- (c) organizații ale societății civile active în domeniile legate de lanțul valoric în cauză.
- 3. Statele membre se asigură că întreprinderile stabilesc o procedură de tratare a plângerilor menționate la alineatul (1), inclusiv o procedură în cazul în care întreprinderea consideră plângerea ca fiind neîntemeiată, și informează lucrătorii și sindicatele în cauză cu privire la procedurile respective. Statele membre se asigură că, în cazul în care plângerea este întemeiată, impactul negativ care face obiectul plângerii este considerat a fi identificat în sensul articolului 6.
- 4. Statele membre se asigură că reclamanții au dreptul:
 - (a) de a solicita întreprinderii căreia i-au adresat o plângere în temeiul alineatului (1) să ia măsuri adecvate ca urmare a plângerii și
 - (b) de a se întâlni cu reprezentanți ai întreprinderii la un nivel adecvat pentru a discuta cu privire la impactul negativ grav, potențial sau real, care face obiectul plângerii.

Articolul 10

Monitorizare

Statele membre se asigură că întreprinderile efectuează evaluări periodice ale propriilor operațiuni și măsuri, ale filialelor lor și, în cazul în care sunt legate de lanțurile valorice ale întreprinderii, ale relațiilor lor de afaceri stabile, pentru a monitoriza eficacitatea măsurilor de identificare, prevenire, atenuare, oprire și reducere la minimum a amplitudinii impactului negativ asupra drepturilor omului și asupra mediului. Astfel de evaluări se bazează, după caz, pe indicatori calitativi și cantitativi și se efectuează cel puțin o dată la 12 luni și ori de câte ori există motive întemeiate să se considere că pot apărea noi riscuri semnificative de producere a respectivului impact negativ. Politica privind diligența necesară se actualizează în conformitate cu rezultatul acestor evaluări.

Articolul 11

Comunicarea

Statele membre se asigură că întreprinderile care nu fac obiectul cerințelor de raportare în temeiul articolelor 19a și 29a din Directiva 2013/34/UE raportează cu privire la aspectele reglementate de prezenta directivă prin publicarea pe site-ul lor web a unei declarații anuale într-o limbă uzuală în domeniul afacerilor internaționale. Declarația se publică până la data de 30 aprilie a fiecărui an pentru anul calendaristic precedent.

Comisia adoptă acte delegate în conformitate cu articolul 28 în ceea ce privește conținutul și criteriile pentru o astfel de raportare în temeiul alineatului (1), specificând informații cu privire la

descrierea obligației de diligență, a impactului negativ potențial și real și a acțiunilor întreprinse cu privire la acestea.

Articolul 12

Clauze contractuale tip

Pentru a oferi sprijin întreprinderilor în scopul facilitării respectării de către acestea a articolului 7 alineatul (2) litera (b) și a articolului 8 alineatul (3) litera (c), Comisia adoptă orientări cu privire la clauze contractuale tip.

Articolul 13

Orientări

Pentru a oferi sprijin întreprinderilor sau autorităților statelor membre cu privire la modul în care întreprinderile ar trebui să își îndeplinească obligațiile de diligență, Comisia, în consultare cu statele membre și cu părțile interesate, cu Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, cu Agenția Europeană de Mediu și, după caz, cu organismele internaționale care au expertiză în ceea ce privește diligența necesară, poate emite orientări, inclusiv pentru sectoare specifice sau impacturi negative specifice.

Articolul 14

Măsuri de însoțire

1. Pentru a oferi informații și sprijin întreprinderilor și partenerilor cu care au relații de afaceri stabile în cadrul lanțurilor lor valorice în eforturile de îndeplinire a obligațiilor care decurg din prezenta directivă, statele membre creează și operează în mod individual sau în comun site-uri web, platforme sau portaluri specializate. În acest sens, se acordă o atenție deosebită IMM-urilor prezente în lanțurile valorice ale întreprinderilor.
2. Fără a aduce atingere normelor aplicabile privind ajutoarele de stat, statele membre pot sprijini financiar IMM-urile.
3. Comisia poate completa măsurile de ajutor ale statelor membre pe baza acțiunilor existente ale Uniunii de sprijinire a diligenței necesare în cadrul Uniunii și în țările terțe și poate elabora noi măsuri, inclusiv facilitarea inițiativelor comune ale părților interesate pentru a ajuta întreprinderile să își îndeplinească obligațiile.
4. Întreprinderile se pot baza pe sisteme sectoriale și pe inițiative multipartite pentru a sprijini punerea în aplicare a obligațiilor lor menționate la articolele 5-11 din prezenta directivă, în măsura în care astfel de sisteme și inițiative sunt adecvate pentru a sprijini îndeplinirea obligațiilor respective. Comisia și statele membre pot facilita diseminarea informațiilor cu privire la astfel de sisteme sau inițiative și la rezultatele acestora.

Comisia, în colaborare cu statele membre, poate emite orientări pentru evaluarea adecvării sistemelor sectoriale și a inițiativelor multipartite.

Articolul 15

Combaterea schimbărilor climatice

1. Statele membre se asigură că întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (a) și la articolul 2 alineatul (2) litera (a) adoptă un plan pentru a se asigura că modelul de afaceri și strategia întreprinderii sunt compatibile cu tranziția către o economie durabilă și cu limitarea încălzirii globale la 1,5 °C, în conformitate cu Acordul de la Paris. Acest plan identifică, în special, pe baza informațiilor de care întreprinderea dispune în mod rezonabil, măsura în care schimbările climatice reprezintă un risc pentru operațiunile întreprinderii sau un impact al acestora.
2. Statele membre se asigură că, în cazul în care schimbările climatice sunt sau ar fi trebuit să fie identificate ca fiind un risc principal sau un impact principal al operațiunilor întreprinderii, întreprinderea include în planul său obiective de reducere a emisiilor.
3. Statele membre se asigură că întreprinderile țin seama în mod corespunzător de îndeplinirea obligațiilor menționate la alineatele (1) și (2) atunci când stabilesc remunerația variabilă, în cazul în care remunerația variabilă este legată de contribuția unui administrator la strategia de afaceri a întreprinderii, precum și de interesele și sustenabilitatea pe termen lung.

Articolul 16

Reprezentantul autorizat

1. Statele membre se asigură că fiecare întreprindere menționată la articolul 2 alineatul (2) desemnează o persoană fizică sau juridică în calitate de reprezentant autorizat, având sediul sau domiciliul pe teritoriul unuia dintre statele membre în care își desfășoară activitatea. Desemnarea este valabilă atunci când este confirmată ca fiind acceptată de reprezentantul autorizat.
2. Statele membre se asigură că numele, adresa poștală, adresa de e-mail și numărul de telefon ale reprezentantului autorizat sunt notificate unei autorități de supraveghere din statul membru în care reprezentantul autorizat își are domiciliul sau sediul. Statele membre se asigură că reprezentantului autorizat îi revine obligația de a pune la dispoziția oricărei autorități de supraveghere, la cerere, o copie a desemnării într-o limbă oficială a unui stat membru.
3. Statele membre se asigură că o autoritate de supraveghere din statul membru în care este domiciliat sau stabilit reprezentantul autorizat și, în cazul în care aceasta este diferită, o autoritate de supraveghere din statul membru în care întreprinderea a generat cea mai

mare parte din cifra sa de afaceri netă în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimul exercițiu financiar este informată cu privire la faptul că respectiva este o întreprindere în sensul articolului 2 alineatul (2).

4. Statele membre se asigură că fiecare întreprindere își împuternicește reprezentantul autorizat să primească comunicări din partea autorităților de supraveghere cu privire la toate aspectele care se impun în vederea respectării și asigurării respectării dispozițiilor naționale de transpunere a prezentei directive. Întreprinderile au obligația de a furniza reprezentantului lor autorizat competențele și resursele necesare în vederea cooperării cu autoritățile de supraveghere.

Articolul 17

Autorități de supraveghere

1. Fiecare stat membru desemnează una sau mai multe autorități de supraveghere pentru a superviza respectarea obligațiilor prevăzute în dispozițiile naționale adoptate în temeiul articolelor 6-11 și al articolului 15 alineatele (1) și (2) („autoritatea de supraveghere”).
2. În ceea ce privește întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (1), autoritatea de supraveghere competentă este cea a statului membru în care întreprinderea își are sediul social.
3. În ceea ce privește întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (2), autoritatea de supraveghere competentă este cea a statului membru în care întreprinderea are o sucursală. În cazul în care întreprinderea nu are sucursale în niciun stat membru sau are sucursale localizate în state membre diferite, autoritatea de supraveghere competentă este autoritatea de supraveghere a statului membru în care întreprinderea a generat cea mai mare parte a cifrei sale de afaceri nete în Uniune în exercițiul financiar care precedă ultimul exercițiu financiar înainte de data indicată la articolul 30 sau de data la care întreprinderea îndeplinește pentru prima dată criteriile prevăzute la articolul 2 alineatul (2), luându-se în considerare data care survine cel mai târziu dintre cele două.

Întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (2), pe baza unei modificări a circumstanțelor care le determină să genereze cea mai mare parte a cifrei lor de afaceri din Uniune într-un alt stat membru, pot înainta o cerere motivată corespunzător de modificare a autorității de supraveghere care este competentă să supravegheze aspectele ce fac obiectul prezentei directive în ceea ce privește întreprinderea respectivă.

4. În cazul în care un stat membru desemnează mai multe autorități de supraveghere, acesta se asigură că respectivele competențe ale autorităților în cauză sunt clar definite și că acestea au o relație strânsă și eficientă de colaborare.
5. Statele membre pot desemna autoritățile pentru supravegherea întreprinderilor financiare reglementate și ca autorități de supraveghere în sensul prezentei directive.

6. Până la data indicată la articolul 30 alineatul (1) litera (a), statele membre informează Comisia cu privire la numele și datele de contact ale autorităților de supraveghere desemnate în temeiul prezentului articol, precum și cu privire la competențele respective ale acestora în cazul în care există mai multe autorități de supraveghere desemnate. Statele membre informează Comisia cu privire la orice modificare a acestora.
7. Comisia pune la dispoziția publicului, inclusiv pe site-ul său web, o listă a autorităților de supraveghere. Comisia actualizează periodic lista pe baza informațiilor primite de la statele membre.
8. Statele membre garantează independența autorităților de supraveghere și se asigură că acestea și toate persoanele care lucrează sau au lucrat pentru acestea, precum și auditorii sau experții care acționează în numele acestora își exercită competențele în mod imparțial, transparent și cu respectarea obligațiilor privind secretul profesional. În special, statele membre se asigură că autoritatea este independentă din punct de vedere juridic și funcțional de întreprinderile care intră în domeniul de aplicare al prezentei directive sau de alte interese de piață, că personalul său și responsabili de gestionarea acesteia nu se află în conflicte de interese, respectă obligația de confidențialitate și se abțin de la orice acțiune incompatibilă cu îndatoririle lor.

Articolul 18

Competențele autorităților de supraveghere

1. Statele membre se asigură că autoritățile de supraveghere dispun de competențele și resursele adecvate pentru a-și îndeplini sarcinile atribuite în temeiul prezentei directive, inclusiv competența de a solicita informații și de a efectua investigații cu privire la respectarea obligațiilor prevăzute în prezenta directivă.
2. O autoritate de supraveghere poate iniția o investigație din proprie inițiativă sau ca urmare a unor suspiciuni motivate care i-au fost comunicate în temeiul articolului 19, în cazul în care consideră că dispune de suficiente informații ce indică o posibilă încălcare de către o întreprindere a obligațiilor prevăzute în dispozițiile de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive.
3. Inspecțiile se efectuează în conformitate cu legislația națională a statului membru în care se efectuează inspecția și cu înștiințarea prealabilă a întreprinderii, cu excepția cazului în care notificarea prealabilă împiedică eficacitatea inspecției. În cazul în care, în cadrul investigației sale, o autoritate de supraveghere dorește să efectueze o inspecție pe teritoriul unui alt stat membru decât cel de origine, aceasta solicită asistență din partea autorității de supraveghere din statul membru respectiv în conformitate cu articolul 21 alineatul (2).
4. În cazul în care, în urma acțiunilor întreprinse în temeiul alineatelor (1) și (2), o autoritate de supraveghere identifică o situație de nerespectare a dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive, aceasta acordă întreprinderii în cauză o

perioadă de timp adecvată pentru a lua măsuri de remediere, dacă astfel de măsuri sunt posibile.

Luarea măsurilor de remediere nu exclude impunerea de sancțiuni administrative sau angajarea răspunderii civile în caz de daune, în conformitate cu articolele 20 și, respectiv, 22.

5. În contextul îndeplinirii sarcinilor, autorităților de supraveghere li se conferă cel puțin următoarele competențe:
 - (a) de a dispune încetarea încălcărilor dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive, abținerea de la repetarea comportamentului relevant și, după caz, luarea unor măsuri de remediere proporționale cu încălcarea și necesare pentru a pune capăt acesteia;
 - (b) de a impune sancțiuni pecuniare în conformitate cu articolul 20;
 - (c) de a adopta măsuri provizorii pentru a evita riscul unui prejudiciu grav și ireparabil.
6. În cazul în care sistemul juridic al unui stat membru nu prevede sancțiuni administrative, prezentul articol și articolul 20 pot fi aplicate astfel încât sancțiunea să fie inițiată de autoritatea de supraveghere competentă și impusă de instanțele naționale competente, garantându-se, în același timp, faptul că aceste demersuri juridice sunt eficace și au un efect echivalent cu cel al sancțiunilor administrative impuse de autoritățile de supraveghere.
7. Statele membre se asigură că fiecare persoană fizică sau juridică are dreptul de a exercita o acțiune judiciară eficientă împotriva unei decizii obligatorii din punct de vedere juridic a unei autorități de supraveghere care o vizează.

Articolul 19

Suspiciuni motivate

1. Statele membre se asigură că persoanele fizice și juridice au dreptul de a prezenta suspiciuni motivate oricărei autorități de supraveghere atunci când au motive să creadă, pe baza unor circumstanțe obiective, că o întreprindere nu respectă dispozițiile de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive („suspiciuni motivate”).
2. În cazul în care suspiciunea motivată intră în sfera de competență a unei alte autorități de supraveghere, autoritatea care o primește o transmite autorității respective.
3. Statele membre se asigură că autoritățile de supraveghere evaluează suspiciunile motivate și, după caz, își exercită competențele menționate la articolul 18.

4. Autoritatea de supraveghere informează, cât mai curând posibil și în conformitate cu dispozițiile relevante ale dreptului intern și cu respectarea dreptului Uniunii, persoana menționată la alineatul (1) cu privire la rezultatul evaluării suspiciunii sale motivate, indicând motivele care au stat la baza acestuia.
5. Statele membre se asigură că persoanele care prezintă o suspiciune motivată în conformitate cu prezentul articol și care au, potrivit dreptului intern, un interes legitim în cauză, pot sesiza o instanță sau orice alt organism public independent și imparțial cu o procedură de revizuire în ceea ce privește legalitatea procedurală și de fond a deciziilor, a acțiunilor sau omisiunilor autorității de supraveghere.

Articolul 20

Sanctiuni

1. Statele membre adoptă regimul sancțiunilor care se aplică în cazul nerespectării dispozițiilor naționale adoptate în temeiul prezentei directive și iau toate măsurile necesare pentru a asigura aplicarea acestora. Sancțiunile trebuie să fie eficace, proporționale și disuasive.
2. Pentru a decide dacă să impună sancțiuni și, în caz afirmativ, pentru a determina natura și nivelul adecvat al acestora, se ține seama în mod corespunzător de eforturile depuse de întreprindere de a se conforma eventualelor măsuri de remediere solicitate de o autoritate de supraveghere, de eventualele investiții realizate și de eventualul sprijin specific furnizat în temeiul articolelor 7 și 8, precum și de eventualele colaborări cu alte entități pentru a aborda impactul negativ asupra lanțurilor sale valorice, după caz.
3. Atunci când se impun sancțiuni pecuniare, acestea se bazează pe cifra de afaceri a întreprinderii.
4. Statele membre se asigură că deciziile autorităților de supraveghere care conțin sancțiuni legate de încălcarea dispozițiilor prezentei directive se publică.

Articolul 21

Rețeaua europeană a autorităților de supraveghere

1. Comisia instituie o rețea europeană a autorităților de supraveghere, formată din reprezentanți ai autorităților de supraveghere. Rețeaua facilitează cooperarea autorităților de supraveghere și coordonarea și alinierea practicilor de reglementare, de investigare, de sancționare și de supraveghere ale autorităților de supraveghere și, după caz, schimbul de informații între acestea.

Comisia poate invita agențiile Uniunii competente în domeniile reglementate de prezenta directivă să se alăture Rețelei europene a autorităților de supraveghere.

2. Autoritățile de supraveghere își furnizează reciproc informații relevante și asistență în îndeplinirea sarcinilor ce le revin și instituie măsuri de cooperare eficiente. Asistența reciprocă include colaborarea în vederea exercitării competențelor menționate la articolul 18, inclusiv în ceea ce privește inspecțiile și cererile de informații.
3. Autoritățile de supraveghere iau toate măsurile corespunzătoare necesare pentru a răspunde unei cereri de asistență din partea unei alte autorități de supraveghere, fără întârzieri nejustificate și cel târziu în termen de o lună de la data primirii cererii. Astfel de măsuri pot include, în special, transmiterea informațiilor relevante privind desfășurarea unei investigații.
4. Cererile de asistență cuprind toate informațiile necesare, inclusiv scopul și motivele care stau la baza acestora. Autoritățile de supraveghere utilizează informațiile primite prin intermediul unei cereri de asistență numai în scopul pentru care au fost solicitate.
5. Autoritatea de supraveghere căreia i s-a adresat cererea informează autoritatea de supraveghere care a transmis cererea cu privire la rezultate sau, după caz, la progresele înregistrate ori la măsurile ce se impun a fi întreprinse pentru a răspunde cererii de asistență.
6. Autoritățile de supraveghere nu își vor percepe unele altora costuri pentru acțiunile și măsurile întreprinse ca urmare a unei cereri de asistență.

Cu toate acestea, autoritățile de supraveghere pot conveni asupra unor compensații reciproce în cazul unor cheltuieli specifice rezultate în urma acordării de asistență în situații excepționale.
7. Autoritatea de supraveghere care este competentă în temeiul articolului 17 alineatul (3) informează Rețeaua europeană a autorităților de supraveghere cu privire la acest fapt și la eventualele cereri de modificare a autorității de supraveghere competente.
8. Dacă există îndoieli cu privire la atribuirea competențelor, informațiile referitoare la atribuirea în cauză se comunică Rețelei europene a autorităților de supraveghere, care poate coordona eforturile în vederea găsirii unei soluții.

Articolul 22

Răspunderea civilă

1. Statele membre se asigură că întreprinderile răspund pentru daune în cazul în care:
 - (a) nu și-au îndeplinit obligațiile prevăzute la articolele 7 și 8 și
 - (b) ca urmare a acestei neîndepliniri, s-a produs un impact negativ – în legătură cu care ar fi trebuit să se ia măsurile adecvate prevăzute la articolele 7 și 8 de

identificare, prevenire, atenuare sau de încetare ori reducere a amplitudinii acestuia – și au rezultat daune.

2. Fără a aduce atingere alineatului (1), statele membre se asigură că, în cazul în care o întreprindere a luat măsurile menționate la articolul 7 alineatul (2) litera (b) și la articolul 7 alineatul (4) sau la articolul 8 alineatul (3) litera (c) și la articolul 8 alineatul (5), aceasta nu răspunde pentru daunele cauzate de un impact negativ care rezultă din activitățile unui partener indirect cu care are o relație de afaceri stabilă, cu excepția cazului în care, în speță, este nerezonabil să se preconizeze că măsurile luate efectiv, inclusiv în ceea ce privește verificarea conformității, ar fi adecvate pentru a preveni, a atenua, a opri sau a reduce la minimum impactul negativ.

În contextul evaluării existenței și a întinderii răspunderii în temeiul prezentului paragraf, trebuie să se țină seama în mod corespunzător de eforturile depuse de întreprindere, în măsura în care acestea sunt legate în mod direct de daunele în cauză, de a se conforma eventualelor măsuri de remediere solicitate de o autoritate de supraveghere, de eventualele investiții realizate și de eventualul sprijin specific furnizat în temeiul articolelor 7 și 8, precum și de eventualele colaborări cu alte entități pentru a aborda impactul negativ asupra lanțurilor sale valorice.

3. Răspunderea civilă a unei întreprinderi pentru daunele rezultate, în conformitate cu prezenta dispoziție, nu aduce atingere răspunderii civile a filialelor sale sau a partenerilor de afaceri direcți și indirecti din lanțul valoric.
4. Normele privind răspunderea civilă în temeiul prezentei directive nu aduc atingere normelor Uniunii sau normelor naționale privind răspunderea civilă legată de impactul negativ asupra drepturilor omului sau de impactul negativ asupra mediului, care prevăd răspunderea în situații care nu sunt reglementate de prezenta directivă sau care prevăd o răspundere mai strictă decât cea prevăzută în prezenta directivă.
5. Statele membre se asigură că dispozițiile de drept intern referitoare la răspunderea civilă, prin care se transpune prezentul articol, se aplică imediat și prioritar în cazurile în care legea aplicabilă acțiunilor în despăgubiri nu este legea unui stat membru.

Articolul 23

Raportarea încălcărilor și protecția persoanelor care efectuează raportarea

Directiva (UE) 2019/1937 se aplică raportării tuturor încălcărilor prezentei directive și protecției persoanelor care raportează astfel de încălcări.

Articolul 24

Sprijin public

Statele membre se asigură că întreprinderile care solicită sprijin public certifică faptul că nu li s-au impus sancțiuni pentru nerespectarea obligațiilor prevăzute în prezenta directivă.

Articolul 25

Obligația de prudență a administratorilor

1. Statele membre se asigură că, atunci când își îndeplinesc obligația de a acționa în interesul întreprinderii, administratorii întreprinderilor menționate la articolul 2 alineatul (1) țin seama de consecințele deciziilor lor privind durabilitatea, inclusiv, după caz, de consecințele asupra drepturilor omului, asupra schimbărilor climatice și asupra mediului, atât pe termen scurt, mediu, cât și pe termen lung.
2. Statele membre se asigură că actele cu putere de lege și actele administrative naționale care prevăd încălcarea obligațiilor administratorilor se aplică și dispozițiilor prezentului articol.

Articolul 26

Instituirea și supravegherea obligației de diligență

1. Statele membre se asigură că, în ceea ce privește administratorii întreprinderilor menționate la articolul 2 alineatul (1), aceștia sunt responsabili de instituirea și supravegherea măsurilor de diligență necesară menționate la articolul 4 și, în special, a politicii privind diligența necesară menționată la articolul 5, ținând seama în mod corespunzător de contribuțiile relevante din partea părților interesate și a organizațiilor societății civile. Administratorii raportează consiliului de administrație în această privință.
2. Statele membre se asigură că, pentru a avea în vedere impactul negativ real și potențial identificat în temeiul articolului 6 și măsurile luate în temeiul articolelor 7-9, administratorii iau măsuri în vederea adaptării strategiei corporative.

Articolul 27

Modificări aduse Directivei (UE) 2019/1937

La punctul E.2 partea I din anexa la Directiva (UE) 2019/1937 se adaugă următorul text:

„(vi) [Directiva... a Parlamentului European și a Consiliului din ... privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937⁺]”

Articolul 28

Exercitarea delegării de competențe

1. Competența de a adopta acte delegate se conferă Comisiei în condițiile prevăzute în prezentul articol.
2. Competența de a adopta actele delegate menționate la articolul 11 este conferită Comisiei pentru o perioadă nedeterminată.
3. Delegarea de competențe menționată la articolul 11 poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării competențelor specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere valabilității actelor delegate care sunt deja în vigoare.
4. Înainte de a adopta un act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare.
5. De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.
6. Un act delegat adoptat în temeiul articolului 11 intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea actului respectiv Parlamentului European și Consiliului sau dacă, înainte de expirarea acestui termen, Parlamentul European și Consiliul au informat

⁺ JO: A se introduce în text numărul și data directivei din documentul... și a se introduce referința JO a directivei respective în nota de subsol.

Comisia că nu vor formula obiecții. Respectivul termen se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 29

Revizuirea

Până la... [*OP: a se introduce data = 7 ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive*], Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind punerea în aplicare a prezentei directive. Raportul evaluează eficacitatea prezentei directive în ceea ce privește atingerea obiectivelor sale și analizează următoarele aspecte:

- (a) dacă pragurile privind numărul de angajați și cifra de afaceri netă prevăzute la articolul 2 alineatul (1) trebuie reduse;
- (b) dacă lista sectoarelor de la articolul 2 alineatul (1) litera (b) trebuie modificată, inclusiv pentru a o alinia la orientările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică;
- (c) dacă este necesară modificarea anexei, inclusiv în lumina evoluțiilor internaționale;
- (d) dacă articolele 4-14 ar trebui să vizeze și impactul negativ asupra climei.

Articolul 30

Transpunere

1. Statele membre adoptă și publică, cel târziu până la [*JO: a se introduce: 2 ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive*], actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive. Statele membre comunică de îndată Comisiei textul respectivelor dispoziții.

Statele membre aplică aceste dispoziții după cum urmează:

- (a) de la... [*JO: a se introduce: 2 ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive*] în ceea ce privește întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (a) și la articolul 2 alineatul (2) litera (a);
- (b) de la... [*JO: a se introduce: 4 ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive*] în ceea ce privește întreprinderile menționate la articolul 2 alineatul (1) litera (b) și la articolul 2 alineatul (2) litera (b).

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

2. Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 31

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 32

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Parlamentul European,
Președinta*

*Pentru Consiliu,
Președintele*